IBN BABUYAH

FADA'IL AL-SHI'AH

415
.385
1970

PRINCETON UNIVERSITY LIBRARY DUPL>
32101 013682404

DUE JUN 15 1995

JUN 15 2010

DATE ISSUED	DATE DUE	DATE ISSUED	DATE DUE
		DUE JUN 15 1994	
		DUE JUN 15 1990	

DEC 19 1986

DEC 19

صفات الشیعه، وفضائل الشیعه

تالیف

فقیه بزرگ ابی جعفر محمدبن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

Ibn Bābūyah, Abū Ja'far Muhammad

Property of
Princeton University
Library

فضائل الشیعه

تألیف

فقیه بزرگ ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

2271
.415
.385
1970

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين ، وصلواته على محمد وآله الطاهرين ، قال ابوجعفر محمد بن علي بن الحسين بن بابويه القمي الفقيه رضي الله عنه .

[الحديث الاول] قال حدثنا ابي رضي الله عنه قال حدثنا عبدالله بن الحسين المؤدب ، عن احمد بن علي الاصفهاني ، عن محمد بن اسلم الطوسي قال حدثنا ابورجاء عن نافع عن ابن عمر قال سألنا النبي صلى الله عليه وآله وسلم عن علي بن ابي طالب عليه السلام فغضب صلى الله عليه وآله وسلم ثم قال : مابال اقوام يذكرون من منزلته من الله كمنزلتي ألا ومن أحب علياً أحبني ومن أحبني فقد رضي الله عنه ومن رضي الله عنه كافأه الجنة ، ألا ومن أحب علياً لايخرج

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين وصلواته على محمد وآله الطاهرين

[حديث ۱] چنين گويد ابوجعفر محمد بن علي بن الحسين بن بابويه القمي فقيه رضي الله عنه بنقل ازپدرش ازعبدالله بن الحسين المؤدب . . . . از ابن عمر كه گفت ازحضرت رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم راجع بأمير المؤمنين علي بن ابيطالب عليه السلام سؤال كرديم ناراحت شد وسپس فرمود گروهي كه دراطراف علي عليه السلام گفتگو و كنجكاوي ميكنند چه حالي ومنظوري دارند ، منزلت او نزد خدا مانند منزلت من پيش پروردگار است ، بدانيد كسيكه علي عليه السلام را دوست داشته باشد مرا دوست داشته و كسيكه مرا دوست داشته باشد خدا از اوراضي است و كسيكه خدا از اوراضي باشد بهشت مزد اواست . آگاه باشيد كسيكه علي عليه السلام را دوست داشته باشد از دنيا خارج نميشود

من الدنيا حتى يشرب من الكوثر ويأكل من طوبى ويرى مكانه فى الجنة ، ألا ومن أحب علياً قبل صلاته وصيامه وقيامه واستجاب له دعاه ، ألا ومن أحب علياً استغفرت له الملائكة وفتحت له ابواب الجنة الثمانية يدخلها من اى باب شاء بغير حساب ، ألا ومن أحب علياً أعطاه الله كتابه بيمينه وحاسبه حساب الأنبياء ، ألا ومن أحب علياً هون الله عليه سكرات الموت وجعل قبره روضة من رياض الجنة ، ألا ومن أحب علياً أعطاه الله بكل عرق فى بدنه حوراء وشفع فى ثمانين من أهل بيته وله بكل شعرة فى بدنه حوراء ومدينة فى الجنة ، ألا ومن أحب علياً بعث الله اليه ملك الموت ، كما يبعث الى الأنبياء ، و دفع الله عنه هول منكر و نكير ، و بيض وجهه وكان مع حمزة سيد الشهداء ، ألا ومن أحب علياً (لا يخرج من الدنيا حتى يشرب من الكوثر

مگر اینکه ازحوض کوثر بنوشد وازدرخت طوبی بخورد و جای خود را در بهشت به‌بیند ، بدانید کسیکه علی علیه‌السلام را دوست داشته باشد نماز وروزه اوقبول می‌شود ودعای اومستجاب میگردد ، با خبر باشید کسیکه اورا دوست داشته باشد ملائکه برای وی طلب آمرزش میکنند ودربهای هشت بهشت برای او گشوده می‌شود تاازهر دری خواسته باشدوارد شود ، هر کس علی علیه‌السلام را دوست داشته باشد خداوند بزرگ در فردای قیامت صحیفه اعمال اورا بدست راست اوخواهدداد وحساب او مثل حساب انبیاء است ، بدانید کسیکه علی علیه‌السلام را دوست داشته باشدخداوند سکرات مرگ را بر او آسان میکند و گور ویرا باغی ازباغستانهای بهشت میگرداند ، کسیکه دوست بدارد علی علیه‌السلام را خداوند بعدد هر رگی که در بدن اواست حوری باوعطا فرماید و شفاعت او در هشتاد نفر از اقوام و نزدیکانش پذیرفته می شود و برای او بعدد هرموئی که در بدن اورسته حوری ای وشهری در بهشت است ، کسیکه اورادوست داشته باشدخداوند ملك الموت را هنگام جان دادن پیش اومی فرستد بهیئتیکه نزدپیمبران می‌فرستد وازاوترس نکیرومنکررا برمیدارد وچهره اورا سفید ونورانی میگرداند وبا حمزه سیدالشهداء ویرا محشور می فرماید ، کسیکه او را دوست داشته باشد

ويأكل من طوبى ـ خ ل) أثبت الله في قلبه الحكمة وأجرى على لسانه الصواب وفتح الله عليه أبواب الرحمة ، ألا ومن أحب عليا سمى في السماوات والأرض أسير الله ، ألا ومن أحب علياً ناداه ملك من تحت العرش ياعبدالله استأنف العمل فقد غفر الله لك الذنوب كلها ، ألا ومن أحب علياً جاء يوم القيامة و وجهه كالقمر ليلة البدر ، ألا ومن أحب علياً وضع على رأسه تاج الملك والبس حلة الكرامة ، ألا ومن أحب علياً جاز على الصراط كالبرق الخاطف ، ألا ومن أحب علياً كتب له برائة من النار وجواز على الصراط وأمان من العذاب ولم ينشر له ديوان ولم ينصب له ميزان وقيل له ادخل الجنة بلاحساب ، ألا ومن أحب علياً صافحته الملائكة وزارته الأنبياء وقضى الله له كل حاجة ، ألا ومن أحب آل محمد أمن من الحساب والميزان والصراط ، ألا ومن

خداوند دانش وحكمت را بدل او جاى ميدهد وزبانش را بدرستى وراستى گويا نموده وازلغزش وخطا حفظ ميفرمايد ، براو درهاى رحمت خود را ميگشايد ، كسيكه محب على عليه السلام است در آسمان وزمين اسير (كمند محبت) حق نامیده ميشود، كسيكه على عليه السلام را دوست داشته باشد فرشته‌اى اززير عرش الهى صدايش ميكند و گويد اى بنده خدا عمل خالصى شروع كردى خداوند گناهان ترا بيامرزد ، هر كس على عليه السلام را دوست داشته باشد مانند ماه تابان شب چهارده بصحراى محشر وارد ميگردد ، كسيكه او را دوست داشته باشد تاجى برسر او گذاشته شده و لباسهاى عزت براو پوشانيده ميشود ، كسيكه على عليه السلام را دوست داشته باشد ازپل صراط مانند برق جهنده ميگذرد ، هر كه اورا دوست داشته باشد امان از آتش دوزخ وعذاب الهى واجازه عبور از صراط بوى عطا ميشود و براى او حسابى نيست و ديوان عمل اورا بازنميكنند واعمال اورا نمى‌سنجند وباوميگويند بدون حساب به بهشت داخل شو ، كسيكه دوستدار على عليه السلام است فرشتگان باوى مصافحه كنند و انبيا زيارتش نمايند وخداوند متعال حاجاتش را برآورد ، كسيكه آل محمد عليهم السلام را دوست بدارد ازپس دادن حساب وسنجش اعمال ولغزش ازپل صراط ايمن است ، شخصى كه

مات على حب آل محمد فانا كفيله بالجنة مع الأنبياء ، ألا ومن مات على بغض آل محمد لم يشم رائحة الجنة .

قال ابورجاء كان حماد بن زيد يفتخر بهذا ويقول هو الأمل (الأصل خ ل).

[الحديث الثانى] حدثنا الحسن بن عبدالله بن سعد عن جابر عن علىّ ابن الحسن عن ابى جعفر عن على بن الحسين عن ابيه عليهم السلام : قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم حب أهل بيتى نافع فى سبعة مواطن اهوالهن عظيمة ، عند الوفاة ، و فى القبر ، وعند النشور ، وعندالكتاب ، وعندالحساب ، وعندالميزان ، وعند الصراط .

[الحديث الثالث] حدثنا جعفر بن على بن الحسين بن على بن عبدالله بن المغيرة عن اسماعيل بن مسلم الشعيرى عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم أثبتكم قدماً على الصراط أشدكم حباً لأهل بيتى .

[الحديث الرابع] حدثنا الحسين بن ابراهيم رحمه الله عن هشام بن حمزة الثمالى

بردوستى آل محمد عليهم السلام بميرد من ضامن بودن او با انبيا در بهشتم ، بر حذر باشيد كسيكه بردشمنى آل محمد عليهم السلام بميرد بوى بهشت را نخواهد شنيد .

ابورجاء گويد حماد بن زيد بداشتن محبت آل محمد افتخار ميكرد وميگفت اصل قبولى اعمال اين است .

[حديث ۲] حضرت على بن الحسين عليه السلام فرمود رسول خدا مى فرمود حبّ اهل بيت من درهفت موضع خوفناك براى شما مفيداست هنگام مرگ ، در گور، موقع برخواستن از قبور ، وقت بازشدن كتاب ، دررسيدگى حساب ، زمان سنجش اعمال ودر گذشتن ازصراط .

[حديث ۳] امام باقر عليه السلام فرمود رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود ازشما كسيكه محبتش باهل بيت من بيشتر باشد قدمش برروى پل صراط ازلغزش مصون تر است .

[حديث ٤] امام باقر عليه السلام بنقل ازپدرانش فرمود كه رسول اكرم صلى الله عليه وآله وسلم

عن ابی جعفر محمد بن علی عن آبائه علیهم السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله لعلی علیه السلام ما ثبت حبك فی قلب امری ء مؤمن فزلت به قدمه علی الصراط إلا ثبت له قدم حتی ادخله الله بحبك الجنة .

[الحدیث الخامس] حدثنا علی بن احمد بن الحسین القزوینی ابو الحسن المعروف بابن مقبر عن زید بن ثابت قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله : من أحب علیاً فی حیاته وبعد موته کتب الله عزوجل له الأمن والایمان ماطلعت شمس أوغربت ، ومن أبغضه فی حیاته وبعد موته مات موتة جاهلیة وحوسب بماعمل .

[الحدیث السادس] حدثنا محمد بن احمد بن علی الاسدی المعروف بابن جرادة البردعی ، قال حدثتنا رقیة بنت اسحاق بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام قالت حدثنی ابی اسحاق بن موسی بن جعفر قال حدثنی ابی موسی بن جعفر عن ابیه جعفر بن محمد عن ابیه محمد بن علی عن ابیه علی بن الحسین عن ابیه الحسین بن علی عن ابیه امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام ، قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله لایزول قدم عبد یوم القیامة حتی یسأل عن

بعلی علیه السلام فرمود محبت تو در دل مؤمنی جای نگرفت مگر اینکه خداوند اورا ازلغزش برپل صراط نگهداری خواهد کرد وقدمهای اورا استوار خواهد نمود وبخاطر محبت تو اورا به بهشت خواهد برد .

[حدیث ۵] زید بن ثابت گوید رسولخدا صلی الله علیه وآله فرمود کسیکه علی علیه السلام را درزندگی وپس ازمرگش دوست داشته باشد خداوند عزوجل برای او تازمانیکه آفتاب طلوع وغروب میکند امن وایمان می نویسد و کسیکه اورا درزمان زندگیش وپس ازمرگش دشمن داشته باشد بمرگ زمان جاهلیت مرده و از کوچکترین کاری که کرده بازخواست خواهد شد .

[حدیث ۶] امیر المؤمنین علیه السلام فرمود رسولخدا صلی الله علیه وآله می فرمود بنده درفردای قیامت قدم ازقدم برنمیدارد تااینکه چهار چیز ازاوسؤال کنند ازجوانیش که درچه

أربعة أشياء عن شبابه فيما ابلاه ، وعن عمره فيما أفناه ، وعن ماله من اين اكتسبه وفيما انفقه ، وعن حبنا أهل البيت .

[**الحديث السابع**] حدثنا عبدالله بن محمد بن ظبيان عن ابى سعيد الخدرى قال كنا جلوساً مع رسول الله صلى الله عليه وآله إذ أقبل اليه رجل فقال يا رسول الله أخبرنى عن قوله عزوجل لابليس (**استكبرت أم كنت من العالين**) فمن هو يارسول الله الذى هو أعلى من الملائكة فقال رسول الله صلى الله عليه وآله انا وعلى و فاطمة والحسن والحسين كنا فى سرادق العرش نسبح الله و تسبح الملائكة بتسبيحنا قبل أن يخلق الله عزوجل آدم بالفى عام فلما خلق الله عزوجل آدم أمر الملائكة أن يسجدوا له و لم يأمرنا بالسجود فسجد الملائكة كلهم إلا ابليس فانه أبى (و) لم يسجد فقال الله تبارك وتعالى (**استكبرت أم كنت من العالين**) عنى من هؤلاء الخمسة المكتوبة اسماؤهم فى سرادق

چيز تمام كرد وازعمرش كه درچه كارى تلف نموده وازمال او كه از كجا آورده ودر كجا خرج كرده وازمحبت ما اهل بيت .

[**حديث ۷**] ابى سعيد خدرى گويد با رسولخدا صلى الله عليه وآله نشسته بوديم مردى پيش او آمد و عرض كرد يا رسول الله خبر ده بمن از فرمايش خدا بابليس (**استكبرت ام كنت من العالين**[1]) عالين چه كسانى هستند آيا از فرشتگان والامقام ترند رسولخدا صلى الله عليه وآله فرمود من و على و فاطمه و حسن و حسين عليهم السلام در برابر عرش پروردگار جهانيان بوديم واورا تسبيح ميكرديم و فرشتگان بتسبيح ما تسبيح ميگفتند پيش از دوهزار سال قبل ازخلقت آدم وهنگاميكه خداوند آدم را آفريد بفرشتگان امر كرد آدم را سجده كنند ومارا باين سجده امر نكرد تمام فرشتگان سجده كردند مگر ابليس كه سرباز زد وسجده ننمود وسپس خداوند بزرگ فرمود (**استكبرت أم كنت من العالين**) مقصود ازعالين پنج تن بودند كه نام آنها برسرادق عرش

---

(۱) (آيا تكبر ورزيدى يا از گروه عالين بودى . سوره ص ـ آيه ۷۵) .

العرش ، فنحن باب‌الله الذی یؤتی منه ، بنا یهتدی المهتدی ، فمن أحبنا أحبه الله واسکنه جنته ، ومن أبغضنا أبغضه‌الله و اسکنه ناره ، ولایحبنا الا من طاب مولده .

[**الحدیث الثامن**] حدثنا عبدالله بن محمد بن عبدالوهاب ، قال حدثنا محمد بن حمران عن ابیه عن ابی‌عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه‌السلام : قال خرجت انا و ابی ذات یوم (الی) المسجد فاذا هو باناس من‌اصحابه بن القبر والمنبر قال فدنا منهم وسلم‌علیهم‌وقال انی والله لأحب ریحکم وارواحکم‌فاعینوا علی‌ذلك بورع‌واجتهاد ، واعلموا ان ولایتنا لاتنال إلابالورع والاجتهاد ، من ائتم‌منکم بقوم فلیعمل‌بعملهم ، انتم شیعة‌الله ، وانتم انصارالله ، و انتم السابقون الأولون ، والسابقون الآخرون ، والسابقون فی الدنیا الی محبتنا ، والسابقون فی الآخرة الی الجنه ، ضمنت لکم الجنة بضمان‌الله عزوجل وضمان النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ، وانتم الطیبون ، و نساؤکم الطیبات

الهی نوشته شده بود وما کسانی هستیم که ازراه ما خلایق می‌توانند بخدای خود نزدیك شوند ، بما هدایت میشوند ، و کسیکه مارا دوست داشته باشدخداوندا‌ورا دوست دارد ودربهشت ساکنش می گرداند و کسیکه مارا دشمن بدارد خداوندا‌ورا دشمن دارد ودرآتش جایش دهد ، جزحلال زاده کسی مارا دوست‌ندارد .

[**حدیث ۸**] محمد بن حمران ازپدرش نقل کرد که امام‌صادق علیه‌السلام می‌فرمود روزی من وپدرم بمسجد میرفتیم وبین قبر رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله و منبرش بگروهی از یارانش برخورد کردیم بآنان نزدیك شدیم و پدرم سلامشان داد و فرمود بخدا سوگند بوی شما را دوست دارم(باپرهیز گاری ومجاهدت بانفس باین رشته محبت واتصال کمك کنید وبدانید که ولایت ودوستی ما جز باورع‌وپرهیز گاری‌و کوشش در راه حق بدست نمی‌آید از شما کسیکه بقومی اقتدا کند باید مانند آنها عمل ورفتارنماید ، شماشیعه‌وحزب‌ویاوران خداهستید) پیشی گیرندگان‌اول وآخرید ، پیش گیرنده‌اید دردنیا برای‌محبت ما وسبقت گیرنده‌اید در آخرت‌برای واردشدن به‌بهشت ، بهشت‌رابضمان‌خدا ورسولش برای شماضمانت‌میکنم شماپاکیدوزنان‌شما

كل مومنة حوراء و كل مؤمن صديق بكم من مرة قال أمير المؤمنين عليه السلام لقنبر أبشروا وبشروا فوالله لقد مات رسول الله صلى الله عليه وآله وهو ساخط على امته إلا الشيعة ، ألا وان لكل شيء شرفا وشرف الدين الشيعة ، ألا وان لكل شيء سيداً وسيد المجالس مجالس الشيعة ، ألا وان لكل شيء اماماً وامام الأرض أرض تسكنها الشيعة ، ألا وان لكل شيء شهوة وان شهوة الدنيا سكنى شيعتنا فيها ، والله لولا ما فى الأرض منكم مااستكمل اهل خلافكم طيبات و ما لهم فى الآخرة من نصيب ، كل ناصب وان تعبد واجتهد منسوب الى هذه الآية (**عاملة ناصبة تصلى ناراً حامية**) من دعا لكم مخالفاً فاجابة دعائه لكم ، ومن طلب منكم الى الله تبارك و تعالى اسمه حاجة فله مائة ، ومن دعا دعوة فله مائة ، ومن عمل حسنة فلايحصى تضاعفاً ، و من أساء

ازپاکانند ، هرزن مؤمنه‌ای حوری است وهرمرد مؤمن دوست شما است ، امیرالمؤمنین عليه السلام بقنبر فرمود بشارت باد شما را و خوشحال شوید بخدا قسم رسولخدا صلى الله عليه وآله در گذشت درحالیکه بر امتش خشمناك بود مگر گروه شیعیان ، بدانید برای هرچیز شرفی است وشرف دین شیعه است ، برای هرچیزی سروری است وسرور مجالس جایگاه شیعیان است ، برای هرچیزی پیشوائی است وپیشوای زمین‌ها زمینی است که شیعه در آن مأوی گزینند ، بدانید برای هرچیزی دوست داشتنی‌ای هست وخواستنی دنیا مسکنی است که شیعه مادر آن جای دارد ، بخدا قسم اگر کسی ازشما در زمین نبود مخالفین شما ابداً ازخوبی وپاکیزگی بهره‌ای نمیبردند ودر آخرت نصیبی نداشتند هر ناصبی دشمن ما وشما اگرچه درعبادت کوشا باشد مشمول این آیه شریفه است (**عاملة ناصبة تصلى ناراً حامية**[1]) کسی از مخالفان که برای شما دعا کند دعای او درباره شما مستجاب خواهد شد و کسی ازشما که طلب حاجتی کند صد برابر برای اوبراورده خواهد شد ، وازشما کسیکه کارنیکی کند زیادی جزای آنرا نمیتوان بشمارش درآورد وشخصی از شما اگر کار بدی

---

(۱) (کار کننده ناصبی آتش گرم چشد ـ سوره غاشیه آیه ۳۰) .

سيئة فمحمد رسول الله ﷺ حجته على تبعتها ، و الله ان صائمكم ليرفع فى رياض الجنة تدعو له الملائكة بالفوز حتى يفطر ، وان حاجكم و معتمركم لخاصة الله عزوجل ، وانكم جميعاً لأهل دعوة الله واهل ولايته لاخوف عليكم ولاحزن ، كلكم فى الجنة فتنافسوا الصالحات ، والله ما أحد أقرب من عرش الله عزوجل بعدنا من شيعتنا ، ما أحسن صنع الله اليهم ، لولا ان تفشلوا ويشمت به عدوكم ويعظم الناس ذلك لسلمت عليكم الملائكة قبيلا ، قال امير المؤمنين يخرج اهل ولايتنا من قبورهم يخاف الناس و(هم) لايخافون ويحزن الناس و(هم) لايحزنون .

وقد حدثنى محمد بن الحسن بن الوليد رحمه الله بهذا الحديث عن ابى بصير عن ابى عبدالله عليه السلام مثله إلا أن حديثه لم يكن بهذا الطول (و) فى هذه زيادة ليست فى ذلك والمعانى متقاربة .

[الحديث التاسع] عن ابى ذر رضى الله عنه قال رأيت رسول الله ﷺ قد ضرب

كند رسولخدا ﷺ تبعات و آثار وجودى آن گناه را جلو گيراست ، بخدا سوگند روزه‌دار شما در باغهاى بهشت مى‌خرامد و بالا ميرود و فرشتگان اورا برستگارى مژده مى‌دهند تا افطار كند حج كننده وعمره گذارنده شما ازخاصگان حق است ويقيناً همگى شما ازاهل دعوة خدا وولايت ومحبت اوهستيد وخوف واندوهى برشما نميباشد ، تمام شما در بهشتيد بكارهاى شايسته و نيك رغبت كنيد وبگرويد ، بخدا سوگند پس از ما كسى ازشما بپروردگار جهانيان نزديكتر نيست ، چقدر خداوند بشما نيكى كرده اگر نبود كه دركارسست نمى‌شديد ودشمنانتان شما را سرزنش نميكردند ومردم اين امر را بزرك نمى كردند فرشتگان برشما دسته دسته علناً درود مى‌فرستادند . اميرالمؤمنين عليه السلام فرمود دوستداران ما از گورهاى خود برمى‌خيزند در حاليكه همه مردم ترسان ومحزونند و آنان ترسى واندوهى ندارند .

[حديث ۹] ابى ذر رضى الله عنه گويد ديدم رسولخدا ﷺ بر كتف على بن

كتف علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام بیده وقال یاعلی من أحبنا فهوالعربی ومن ابغضنا فهو العلج . فشیعتنا أهل البیوتات والمعادن والشرف ومن کان مولده صحیحاً ، وماعلی ملة ابراهیم علیه‌السلام الا نحن وشیعتنا وسایرالناس منها براء ، ان‌الله وملائکته یهدمون سیئات شیعتنا کما یهدم القدوم البنیان .

[الحدیث العاشر] حدثنا عبدالله بن محمد بن‌عبدالوهاب ، قال حدثناحمادبن یزید عن ایوب عن عطاء عن ابن عباس ، قال قال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم حب علی بن ابی‌طالب یأکل (الذنوب ـ خ‌ل) السیئات کما تأکل النار الحطب .

[الحدیث الحادی‌عشر] و بهذا الاسناد عن مستفاد بن محیی ، قال حدثنا زکریا بن یحیی بن ابان القسطاط ، قال حدثنا محمد بن‌زیاد عن عقبة عن عامر الجهنی قال دخل رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله المسجد ونحن جلوس وفینا ابوبکروعمروعثمان وعلی علیه‌السلام فی‌ناحیة فجاء النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فجلس الی جانب علی علیه‌السلام فجعل ینظریمینا وشمالا ثم (قال)ان عن یمین العرش و عن یسار العرش لرجالا علی منابر من نور

ابیطالب علیه‌السلام زد و فرمود یا علی کسی که ما را دوست داشته باشد از عرب است (یعنی ازماست) و کسی که مارا دشمن داشته باشد بی دین است ، شیعیان ما اصیل‌زاده وازخاندان شرف‌اند و کسی برملت ابراهیم علیه‌السلام نیست مگرما وپیروان ما وسایر مردم ازاین راه بدورند خداوند وفرشتگان بدیهای پیروان مارا ازبین می‌برند همانطور که تیشه بنا را خراب می کند .

[حدیث ۱۰] ابن‌عباس گفت رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود دوستی علی‌بن‌ابیطالب علیه‌السلام گناهان شیعیان را میخورد همانطور که آتش هیزم را ازبین می‌برد .

[حدیث ۱۱] عامر جهنی گوید رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم داخل مسجد شدومانشسته بودیم ابابکر وعمر وعثمان وعلی علیه‌السلام دربین ما بودند رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم آمدند ونزد علی علیه‌السلام نشستند و براست وچپ نگاه کردند سپس فرمودند در راست و چپ عرش مردانی بر منابر نور هستند که از چهره آنان نور می‌درخشد ،

تتلألأ وجوههم نوراً ، قال فقام ابوبكر وقال بأبی أنت وامی یارسول الله انامنهم قال اجلس ، ثم قام الیه عمر فقال مثل ذلك فقال له اجلس ، فلمارأی ابن مسعود ماقال لهما النبی صلی الله علیه وآله وسلم قام حتی استوی قائما علی قدمیه ثم قال بأبی أنت وامی یارسول الله صفهم لنا نعرفهم بصفتهم ، قال فضرب علی منکب علی علیه السلام ثم قال هذا و شیعته هم الفائزون .

[الحدیث الثانی عشر] حدثنا محمد بن موسی بن المتوکل رحمه الله عن هشام بن سالم عن حبیب السجستانی عن ابی جعفر علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم قال الله عزوجل لأعذبن کل رعیة فی الاسلام دانت بولایة امام جائر ظالم لیس من الله وان کانت الرعیة فی أعمالها بارة تقیة ولأعفون عن کل رعیة فی الأسلام دانت بولایة امام عادل من الله وان کانت الرعیة فی أعمالها ظالمة سیئة .

[الحدیث الثالث عشر] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الولید رحمه الله قال حدثنا المفضل عن ابی حمزة قال سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول : انتم اهل تحیة الله

ابابکر برخاست و گفت پدر و مادرم فدای تو باد یا رسول الله من از آنانم فرمود بنشین ، سپس عمر برخاست مثل گفته ابابکر را عرض کرد رسولخدا فرمود بنشین چون ابن مسعود آنچه را رسولخدا با آنان گفته بود دید وشنید برپای خاست وعرض کرد پدر ومادرم فدای تو باد برای ما آنان را توصیف کن تا بصفت ونشانی آنها را بشناسیم رسولخدا صلی الله علیه وآله وسلم دست خود را بر دوش امیر المؤمنین علیه السلام زد وفرمود این است وپیروان او که ازرستگارانند .

[حدیث ۱۲] امام باقر علیه السلام فرمود رسولخدا صلی الله علیه وآله وسلم می فرمود خدا فرموده است هر رعیتی را که به پیشوای ظالم منصوب ازطرف غیرخدا نزدیك شود واورا دوست داشته باشد اگرچه بسیار باتقوا ونیکوکار باشد عذاب میکنم ، وهر رعیت مسلمانی را که بدوستی امام عادل منصوب از نزد خدا متصف باشد اگرچه دراعمالش ظالم وبدکردار باشد می بخشد .

[حدیث ۱۳] ابی حمزه گوید شنیدم امام صادق علیه السلام می فرمود: شما اهل تحیت

و سلامه ، و انتم اهل اثرة‌الله برحمته . واهل توفیق‌الله و عصمته ، و اهل دعوة‌الله وطاعته ، لاحساب علیکم ولاخوف ولاحزن .

[الحدیث الرابع عشر] قال ابوحمزة وسمعت اباعبدالله جعفر بن محمد علیه‌السلام یقول رفع القلم عن الشیعة بعصمة‌الله و ولایته .

[الحدیث الخامس عشر] قال ابوحمزة وسمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول : انی لأعلم قوماً قدغفرالله لهم ورضی عنهم وعصمهم ورحمهم وحفظهم من کل سوء وأیدهم وهداهم الی کل رشد وبلغ بهم غایة الامکان ، قیل : من هم یااباعبدالله ، قال: اولئك شیعتنا الأبرار شیعة علی .

[الحدیث السادس عشر] وقال ابوعبدالله علیه‌السلام نحن الشهداء علی شیعتنا وشیعتنا

خدا ورحمت او هستید و از اکرام شدگان حقید و اهل توفیق و در عصمت پروردگارید و اهل دعوت خدا و بندگی او می‌باشید حساب و ترس و اندوهی بر شما نیست .

[حدیث ۱۴] ابوحمزه گوید شنیدم امام صادق علیه‌السلام می‌فرمود قلم از نوشتن سیئات شیعیان ما برداشته‌شده چون آنان را خداوند نگهداری می کند ودرقلعهٔ ولایت وحصن حصین اویند .

[حدیث ۱۵] ابوحمزه گوید شنیدم ازحضرت جعفر بن محمد الصادق علیه‌السلام که می‌فرمود من می‌شناسم گروهی را که خدا گناهانشانرا آمرزیده و از آنان راضی است وآنهارا حفظ می کند وترحم می‌فرماید واز هر بدی مصون می‌دارد و تائیدشان می کند وبراه راست هدایتشان می‌فرماید وبآنها بحد امکان رسیدگی می کند عرض شد یا اباعبدالله کیانند فرمود : اینها شیعیان نیکوکار و پیروان علی علیه‌السلام هستند .

[حدیث ۱۶] امام صادق علیه‌السلام فرمود ما گواه بر شیعیان خود هستیم وشیعیان ما

شهداء على الناس ، وبشهادة شيعتنا يجزون ويعاقبون .

[**الحديث السابع عشر**] ابى رحمه الله قال حدثنى سعد بن عبدالله عن ابى بصير عن ابى عبدالله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ياعلى ان الله وهبك حب المساكين والمستضعفين فى الارض فرضيت بهم اخوانا و رضوا بك اماماً ، فطوبى لمن أحبك وصدق عليك و ويل لمن ابغضك و كذب عليك يا على انت العالم بهذه الامة من احبك فاز ومن ابغضك هلك ، يا على انا المدينة وانت بابها وهل تؤتى المدينة الا من بابها ، ياعلى أهل مودتك كل أواب حفيظ ، و كل ذى طمر لو اقسم على الله لبر قسمه ياعلى اخوانك كل طاهر وزكى (طاووذاك) مجتهد يحب فيك ويبغض فيك محتقر عند الخلق عظيم المنزلة عندالله ، ياعلى محبوك جيران الله فى دار الفردوس لايتأسفون على ماخلفوا من الدنيا ، ياعلى انا ولى لمن واليت وانا عدو لمن عاديت ، يا على

گواه برسایر مردمند و بگواهی شیعیان مردم به‌جزا وعقاب میرسند .

[**حدیث ۱۷**] امام صادق عليه السلام فرمود که رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود یاعلی خداوند تبارك وتعالی دوستی بیچارگان وضعفا را بتو بخشید ببرادری آنها راضی شدم وآنان نیز باینکه تو پیشوای آنها باشی راضی گشتند ، خوشا بحال کسی که ترا دوست داشته باشد و تصدیق نماید و وای بر کسی که ترا دشمن داشته باشد وتکذیب نماید یاعلی تو عالم امتی کسیکه ترا دوست داشته باشد رستگار است و کسیکه ترا دشمن داشت هلاك گردید ، یاعلی من شهرم وتودرب آنی وآیاشهررا جز ازدربش وارد می‌شوند (یاعلی محبین تو بسیار تسبیح پروردگار کنند و بر آن مواظبت می نمایندوهر صاحب جامه کهنه‌ایست که اگر خدارا سوگندد هدقبول می‌شود یاعلی برادران تو پاکان از گناهند (گرسنه کوشا) دوستیشان برای تواست ودشمنی آنهاهم در راه تو وبا دشمنان تواست) نزد مردم کوچکند و نزد خدا جلیل القدرند یا علی دوستان تو در بهشت همسایگان رب العالمینند ، از آنچه دردنیا پس پشت گذاشته‌اند متأسف نمیشوند ، یاعلی من دوست کسی هستم که با تو دوست است و دشمن کسی هستم که ترا دشمن دارد ، یاعلی کسیکه ترادوست داشته باشد مرادوست داشته

من أحبك فقد احبنی ومن ابغضك فقد ابغضنی یاعلی اخوانك الذبل الشفاه تعرف الرهبانیة فی وجوههم ، یاعلی اخوانك یفرحون فی ثلاثة مواطن عندخروج انفسهم وانا اشاهدهم و انت ، وعند المسائلة فی قبورهم ، و عند العرض ، وعند الصراط إذا سئل سائر الخلق عن ایمانهم فلم یجیبوا ، یاعلی حربك حربی و سلمك سلمی وحربی حرب الله ، من سالمك فقدسالم الله عزوجل ، یاعلی بشر اخوانك بان الله قدرضی عنهم اذرضیك لهم قائداً و رضوا بك ولیاً ، یاعلی انت امیرالمؤمنین وقائد الغر المحجلین ، یاعلی شیعتك المبهجون ولولا انك وشیعتك ماقام الله دین، ولولا من فی الارض ، لما انزلت السماء قطرها ، یاعلی لك کنز فی الجنة وانت ذوقرنیها ، شیعتك تعرف بحزب الله ، یاعلی انت وشیعتك القائمون بالقسط ، وخیرة الله من خلقه ،

و کسی که ترا دشمن داشته باشد مرا دشمن داشته ، یا علی برادران تو کسانی هستند که اززیادی ریاضت وروزه‌داری لبهایشان چروك خورده وترك دنیا درچهره آنان خوانده می‌شود ، یاعلی برادران تو در سه موضع شادمانند ، هنگام جان‌دادن درحالیکه من وتو ناظر آنانیم ، موقع سؤال وجواب گور و عرض اعمال و وقت گذشتن ازپل صراط همان زمانیکه مردم را از ایمانشان پرسش می کنند وپاسخی نمی‌دهند ، یاعلی جنگ یاتوجنگ بامن وآشتی یاتوآشتی بامن است و جنگ بامن جنگ باخدا است کسیکه باتو درصلح است باخدا صلح کرده ، یاعلی برادرانت‌را بشارت ده که پروردگارجهانیان ازآنان خوشنود است چون به‌پیشوائی ودوستی تو رضایت داده‌اند ، یاعلی تو امیرمؤمنان وپیشوای دست وپیشانی سفیدانی (کنایه آنکه محل سجده وجاهای وضو گرفتن آنها نورانی وتمیزاست) ، یاعلی شیعه تو مسرور وبرخوبیند واگر تو وشیعیانت نبودید دین خدا بر پا نمی‌شد واز آسمان قطره‌ای برزمین فرو نمی‌ریخت ، یا علی دربهشت برین برای تو گنجی‌است وتو ذوالقرنین این امتی (گفته‌اندمقصوداززوالقرنین آنکه صاحب حسن وحسین بود یاآنکه سلطنت ظاهر وباطن یافت ویااینکه چون تارك همایونش بدونیم‌شد ....) پیروان توحزب‌الله وداد گستر ودادپرورند خداوندازسایرمخلوقاتش شمارابرگزیده

یا علی انا أول من ینفض التراب من رأسه وانت معی ثم سائر الخلق ، یاعلی انت وشیعتك علی الحوض تسقون من احببتم وتمنعون من کرهتم ، وانتم الآمنون یوم الفزع الاکبر فی ظل العرش ، یفزع الناس و لاتفزعون ، و یحزن الناس ولاتحزنون فیکم نزلت هذه الآیة (**ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون ، لایسمعون حسیسها وهم فیما اشتهت انفسهم خالدون ، لایحزنهم الفزع الاکبر و تتلقاهم الملائکة هذا یومکم الذی کنتم توعدون**) یا علی انت وشیعتك تطلبون فی الموقف وانتم فی الجنان تتنعمون ، یاعلی ان الملائکة والخزان یشتاقون الیکم ، و ان حملة العرش والملائکة المقربون لیخصونکم بالدعاء ویسألون الله بمحبتکم ، ویفرحون لمن قدم علیهم منهم کما یفرحون الأهل بالغائب

یاعلی من وتو اولین نفراتی هستیم که ازخاك برمیخزیم وسپس سایرمردم از گورها خارج خواهند شد یاعلی تو وپیروانت ازحوض کوثر دوستان خودرا سیراب میکنید ودشمنان خویش را منع می نمائید روز رستاخیز در سایه عرش الهی در امانید وحال آنکه تمام مردم درناله و خروشند وغمگینند وشما ازاندوه بر کنارید ، این آیه درباره شما فرود آمده (**ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون ، لایسمعون حسیسها و هم فیما اشتهت انفسهم خالدون ، لایحزنهم الفزع الاکبر وتتلقاهم الملائکة هذا یومکم الذی کنتم توعدون**[1])

یا علی تو وشیعیانت را در موقف سؤال جستجو میکنند و حال آنکه شما دربهشت مینو سرشت بداده های پروردگار خویش سرخوش وبهره ورید ، یاعلی فرشتگان و خازنان بهشت مشتاق شمایند و نگهدارندگان عرش و ملائکه مقرب الهی بویژه شما را بدعا یاد می کنند و از حضرت رب العزت محبت شما را مسئلت می نمایند وبسان خانواده ایکه از آمدن غائبشان که از غیبت وسفر دراز بر گشته

۱ـ کسانیکه بتوفیق ما درنیکی ها پیشی گرفتند ازآن «دوزخ» بدورند وصدای آن را نمیشنوند وازآنچه نفسهایشان بخواهد بهره ور جاودانینند ، فزع روز قیامت اندوهگینشان نسازد و فرشتگان برایشان درآیند بشارت دهند که این همانروزیستکه بشما وعده داده شده بود ـ سوره انبیا آیه ۱۰۱-۱۰۳

القادم بعد طول الغيبة ، يا علي شيعتك الذين يخافون الله فى السر وينصحونه فى العلانية ، ياعلي شيعتك الذين يتنافسون فى الدرجات لانهم يلقون الله وماعليهم ذنب ياعلى ان اعمال شيعتك تعرض علي كل يوم جمعة فافرح بصالح مايبلغنى من اعمالهم واستغفر لسيئاتهم ، ياعلي ذكرك فى التوراة وذكر شيعتك قبل ان يخلقوا بكل خير و كذلك فى الانجيل ليتعاظمون أليا ومايعرفون شيعته . وانما يعرفونهم لمايجدونهم فى كتبهم . . . ياعلي ان اصحابك ذكرهم فى السماء اعظم من ذكر اهل الارض لهم الخير فليفرحوا بذلك وليزدادوا اجتهادا ، يا علي أرواح شيعتك تصعد الى السماء فى رقادهم فتنظر الملائكة اليها كنظر الهلال شوقا اليهم لمايرون منزلتهم عندالله عزوجل ، ياعلى قل لأصحابك العارفين بك يتنزهون عن الاعمال التى يقرفها عدوهم ، فما من يوم ولاليلة إلا ورحمة من الله تغشاهم فليجتنبوا الدنس،

خوشحال ميشوند فرشتگان نيز ازورود شيعيان مسرور ميگردند (ياعلى پيروان تو در پنهانى از خدا مى ترسند و در آشكارا بنده مطيع خدايند ومردم را بفرمانبرى ازحق نصيحت ميكنند ،ياعلى پيروان تو در درجات عاليه ايمان وتقوى سالك وراغب اند چون ميدانند كه خدا را درروز رستخيز بزرگ بايد بدون گناه ديدار كنند) ياعلى كارهاى پيروان تو را در هر روز جمعه بمن نشان مى دهند براعمال نيك آنان مسرور شده واز گناهانشان آمرزش پروردگار را خواهانم ، ياعلى در توريه تو و پيروانت بنيكى ياد شده ايد پيش ازآنكه شيعيان آفريده شده باشند و در انجيل هم اليا را بزرگ مى شمارند درحاليكه شيعيانش را بقدريكه در كتابهايشان نوشته شده مى شناسند، ياعلى ياران تورا در آسمان نيكوتر اززمين ياد مى كنند ونام مى برند ، خير و خوبى با آنان همدوش است وبخاطر آن هردم كوشش خودرا دربندگى پروردگار زيادتر مى كنند ، ياعلى ارواح پيروان تو درخواب بآسمان بالا ميرود و فرشتگان مانند كسيكه رؤيت هلال مى كند باشوق آنان را مى نگرند براى مقام ومنزلتى كه نزد خدادارند ، ياعلى بياران عارف خود بگو ازاعمال مخلوط بگناه كه ازدشمنان گرفته اند بپرهيزند و روز وشبى نميگذرد مگر اينكه رحمتى نو ازخداوند آنانرا فرا ميگيرد

یا علی اشتد غضب الله علی من قلاهم و بریء منك ومنهم واستبدل بك وبهم ومال الی عدوك وترکك وشیعتك واختار الضلال ونصب الحرب لك ولشیعتك وابغضنا أهل البیت وابغض من والاك ونصرك واختارك و بذل مهجته و ماله فینا ، یا علی اقرأهم منی السلام من لم أر ولم یرنی واعلمهم أنهم اخوانی الذین اشتاق الیهم فلیلقوا علمی الی من یبلغ القرون من بعدی ولیتمسکوا بحبل الله ولیعتصموا به ولیجتهدوا فی العمل فانا لانخرجهم من هدی الی ضلالة وأخبرهم أن الله عنهم راض وانه یباهی بهم ملائکته وینظر الیهم فی کل جمعة برحمته ویأمر الملائکة ان یستغفروا لهم ، یاعلی لاترغب عن نصرة قوم یبلغهم و یسمعون انی احبك فحبوك بحبی ایاك و دانوا الله عزوجل

تا میتوانید از گناهان دوری کنید ، یا علی خشم خدا بر کسانیکه درباره فضائل پیروانت کوتاه آمدند وازتو وآنان جدا شدند شدید گشت و خداوند بر کسانیکه بجای تو وشیعیانت کسان دیگررا بدل گرفتند وبدشمن تو میل کردند وترا و ایشان را ترك کردند وگمراهی را اختیار نمودند وجنگ باتو و شیعیانت‌را کار خود قرار دادند واهل بیت پیغمبر و کسانی‌را که‌دوست تو بوده ویاریت‌داده وخون وجان ومال خودرا در راه ماریختند ومارا بردیگران اختیار کردند دشمنی داشتند سخت‌خشمگین‌شد ، یاعلی پیروان خودرا که ندیده‌ام وآنان‌هم‌مرا دیدارنکرده‌اند از من سلام برسان و بشارت ده که برادران منند و بدیدار ایشان مشتاقم علم مرا بقرون پس ازمن میرسانند و بحبل‌الله متمسك می‌شوند و با این تمسك خود را از مهالك حفظ می کنند ودر بندگی پروردگار کوشایند ، آنهارا از هدایت بضلالت نمی‌بریم وبایشان خبرده که پروردگارشان ازآنان‌راضی است وبایشان برفرشتگان خود افتخار می کند ودرهرجمعه برحمت مخصوص‌خویش سرافرازشان‌می‌فرماید وفرشتگان‌را امرمی کند برای ایشان آمرزش بخواهند ، یاعلی از یاری کسانیکه شنیده‌اند ترا دوست دارم وترا بخاطر من دوست دارند وباین وسیله بخدا نزدیکی می‌جویند دست مکش همان کسانیکه بهترین محبت‌های خالصانه‌رابتوپیش کش

بذلك و اعطوك صفوالمودة من قلوبهم و اختاروك على الآباء والاخوة والاولاد وسلكوا طريقك وقدحملوا على المكاره فينا فابوا الانصرنا وبذلوا المهج فينا مع الاذى وسوء القلب ومعاشرته مع مضاضته ذلك فكن بهم رحيما واقنع بهم فان الله اختارهم بعلمه لنا من بين الخلق وخلقهم من طينتنا واستودعهم سرنا والزم قلوبهم معرفة حقنا وشرح صدورهم وجعلهم متمسكين بحبلنا لايؤثرون علينا من خالفنا مع مايزول من الدنيا عنهم وميل الشيطان (السلطان - خ ل) بالمكاره عليهم واليألف (كذا) ايديهم الله وسلك بهم طريق الهدى فاعتصموا به والناس فى غمرة الضلالة متحيرون فى الاهواء عموا عن الحجة وماجاء من عندالله فهم يمسون و يصبحون فى سخط الله ، وشيعتك على منهاج الحق والاستقامة لايستأنسون الى من خالفهم ليست الدنيا منهم وليسوا

نموده وترا برپدران و برادران وفرزندان خود برتری داده وراه ترا برگزیده‌اند وناهمواریهارا در راه دوستی ما باهمه ناراحتی و گفتارهای تلخ نیش‌دار ودردناکی که نثار آنان می کنند برخود هموار کرده‌اند پس بایشان دلسوز باش ودر دوستی با مردمان بآنها قناعت فرما، خداوند تبارك وتعالی بادانائیش ایشانرا برای ما ازسایر خلق برگزید وآنان‌را ازطینت ما آفرید وسر ربوبیت وعبودیت وولایت و محبت‌را در دل ایشان جای داد وقلوب آنهارا ملازم حق ما کرد ودلهایشان‌را گشود وشرح صدر بآنان عطا فرمود واز آویختگان بریسمان ولایت ما قرارشان‌داد مخالف مارا برما نمی گزینند وبا اینکه دنیای آنها درمعرض خطر قرار گیرد و سلطان بر رنج دادنشان میل کند خداوند دستهای آنان را دردست هم گذارد وبین ایشان‌را الفت دهد راه هدایت‌را درپیش پای آنها گذارد تاخودرا از گمراهی حفظ کنند درحالیکه سایر مردم در گمراهی ودر خواهش نفسانی گیج مانده وراه چپ وراست خودرا نمی‌شناسند وازدیدن حجت ونشانی پروردگار وآنچه ازنزد او آمده محرومند ودر زیر خشم پروردگار صبح را شام می کنند و شیعیان تو بر راه حق و صحیح‌اند بکسانیکه در راه مخالف آنها هستند انس نمی گیرند دنیا ازآنان نیست وآنان‌هم

منها اولئك مصابيح الدجى اولئك مصابيح الدجى اولئك مصابيح الدجى .

[الحديث الثامن عشر] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال حدثني محمد بن الحسن الصفار قال حدثني عباد بن سليمان عن محمد بن سليمان عن ابيه سليمان الديلمي قال كنت عند ابي عبدالله عليه السلام اذ دخل عليه ابو بصير وقد حضره النفس فلما ان اخذ مجلسه قال ابو عبدالله عليه السلام ماهذا النفس العالي قال جعلت فداك يابن رسول الله كبر سني ودق عظمي واقترب اجلي مع ماانى لاادري على ماارد عليه في آخرتي قال له ابو عبدالله عليه السلام يا ابا محمد وانك لتقول هذا (قال) قلت جعلت فداك فكيف لاأقول (قال) يا ابا محمد أما علمت ان الله تبارك وتعالى يكرم الشباب منكم ويستحي من الكهول (قال) الله يكرم الشباب منكم ان يعذبهم ، ومن الكهول ان يحاسبهم (قال) قلت جعلت فداك هذا لنا خاص ام لأهل التوحيد (قال) فقال لا والله إلا لكم خاصة دون العامة (وفي الخبر) ان الله تعالى يقول شيب المؤمنين نوري وانا استحي ان أحرق نوري بناري ، وقد قيل الشيب حلية العقل وسمة الوقار (قال) قلت جعلت فداك فانا

ازدنيا نيند ، آنها چراغهای رفع تاريكی هستند آنان روشنائی ظلمتها هستند آنان نور در تيرگی هايند .

[حديث ۱۸] سليمان ديلمی گفت نزد امام صادق عليه السلام بوديم كه ابو بصير نفس زنان وارد شد چون نشست ابو عبدالله عليه السلام فرمود اين چه حالی است ؟ عرض كرد يابن رسول الله سن من فزونی گرفته ومغز استخوانم آب شده و اجلم نزديك گشته درحاليكه نمی‌دانم در آخرت برمن چه خواهد گذشت حضرت فرمود يا ابا محمد تو هم چنين می گوئی عرض كرد فدايت شوم چگونه نگويم فرمود يا ابا محمد آيا نمی‌دانی خداوند متعال جوانان شمارا اكرام كرده ازاينكه عذاب كند وپيران شما را لطف كرده از اينكه بمعرض حساب كشد عرض كرد فدايت شوم آيا اين موهبت ويژه ما است يا برای تمام اهل توحيد است فرمودند نه اين فقط برای شما است نه برای ديگران خداوند متعال می فرمايد پيری درمؤمن نور من است ومن شرم دارم ازاينكه نورم را بنارم بسوزانم و گفته‌اند پيری زينت عقل و نشان وقار

قد رمينا بشيء انكسرت له ظهورنا وماتت له افئدتنا واستحلت بدالولاة دماءنا، فی حديث رواه لهم فقهاؤهم (قال) وقال ابوعبدالله عليه السلام الرافضة (قال) قلت نعم (قال) لا والله ماهم سموكم به بل ان الله سماكم به أما علمت (يا ابا محمد) ان سبعين رجلا من بنی اسرائيل رفضوا فرعون اذ استبان لهم ضلالته ولحقوا بموسى إذ استبان لهم هداه فسموا فی عسكر موسى الرافضة لأنهم رفضوا فرعون وكانوا أشد ذلك العسكر عبادة وأشدهم حباً لموسى وهارون وذريتهما ، فاوحى الله الى موسى أن أثبت لهم هذا الاسم فی التوراة فانی سميتهم به و نحلتهم اياه فاثبت موسى الاسم لهم ثم ادخر الله هذا الاسم حتى نحلكموه (يا ابا محمد) رفضوا الخير ورفضتم الشر بالخير تفرق الناس كل فرقة فاستشعبوا كل شعبة فانشعبتم مع اهل بيت نبيكم محمد صلى الله عليه وآله وسلم فذهبتم حيث ذهب الله، واخترتم

است عرض كرد فدايت شوم ماموردحمله‌ای قرار گرفته‌ايم كه پشتمان را شكسته ودلهايمان رامیرانيده وقاضيان خون ماراحلال دانسته‌اند بخاطر حديثی كه فقهاء آنان برايشان روايت كرده‌اند حضرت صادق عليه السلام فرمودند (لقب) الرافضه عرض كرد بلی، فرمود بخدا سوگند آنها شمارا باين نام ننامیدند بلكه پروردگار عالميان شمارا باين نام نامید آيا نمی‌دانی كه هفتاد مرد از بنی‌اسرائيل هنگاميكه گمراهی فرعون برايشان آشكار شد اورا ترك كردند وبحضرت موسی عليه السلام پيوستندموقعيكه هدايت او برآنان هويدا گشت در لشكر موسی عليه السلام برافضه مشهور شدند چون فرعون‌را ترك كردند واين گروه دربندگی خدا و محبت بموسی عليه السلام و هارون وفرزندانش پا فشارترين مردم بودند ، خداوند بموسی عليه السلام وحی فرستاداين اسم‌را در توراة برای آنها ثبت كن كه من آنهارا باين نام نامیدم و اين لقب را بآنان بخشش فرمودم پس موسی عليه السلام اين اسم‌را برای ايشان ثبت كرد . سپس خداوند بزرگ اين اسم‌را ذخيره كرد تا بشما عطا فرمايد يا ابا محمد آنها ترك خير كردند وشما بخاطر خير ترك شر نموديد . مردم متفرق ودسته‌دسته گشتند وشما باهل بيت پيغمبرتان صلى الله عليه وآله وسلم پيوستيد وبراهی كه بخدا ميرسد رفتيد وآنچه‌را كه خدا اختيار

من اختارالله واردتم من ارادالله ، فابشروا ثم ابشروافانتم والله المرحومون المتقبل من محسنكم المجاوز عن مسيئكم من لم يأت الله بما انتم عليه لم يتقبل منه حسنة ولم يتجاوز عنه سيئة يا اباحمد ان لله ملائكة تسقط الذنوب من ظهور شيعتنا كما تسقط الريح الورق عن الشجر فى أو ان سقوطه ، و ذلك قول الله عزوجل : **(والملائكة يسبحون بحمد ربهم ويستغفرون للذين آمنوا ۱)** فاستغفارهم والله لكم دون هذا الخلق (يا اباحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى ، قال (يا اباحمد) ما استثنى الله احداً من أوصياء الانبياء ولا اتباعهم ماخلا امير المؤمنين وشيعته فقال فى كتابه وقوله الحق **(يوم لايغنى مولى عن مولى شيئاً وهم لاينصرون ، الا من أتى الله بقلب سليم ۲)**

واراده نموده اراده واختيار نموديد پس بشارت باد شمارا كه مورد رحمت و عنايت پروردگاريد اعمال نيكوكار شما مورد پذيرش و گنهكار شما مورد آمرزش الهى قرارمى گيرد اگر كسى ازراهى كه شما سوى خدا ميرويد (طريق اهل بيت عليهم السلام وقبول ولايتشان) نرود اعمال نيكويش قبول نشده و گناهانش آمرزيده نمى‌شود يااباحمد يزدان فرشتگانى دارد كه گناهان شيعيان‌را ميريزند همانطور كه بادبرگ درختان‌را خزان مى كند واين مصداق فرمايش خداوند درقرآن مجيد است آنجا كه مى‌فرمايد **(والملائكة يسبحون بحمد ربهم و يستغفرون للذين آمنوا ۱)** و استغفار آنان فقط شمارا فرا مى گيرد نه‌اين مردمان‌را يااباحمد آيا خوشحال شدى عرض كردفدايت‌شوم‌زيادتر بفرما فرمود يااباحمد خداوند عالميان احدى‌ازجانشينان پيغمبران‌را استثنا نكرده‌مگرامير المؤمنين عليه السلام وشيعيان‌اورا ودر كتاب‌خودفرموده **(يوم‌لايغنى‌مولى‌عن‌مولى شيئا وهم لاينصرون ، الا من أتى الله بقلب‌سليم ۲)**

---

(۱) وفرشتگان سپاس وتسبيح پروردگارشان‌را مى كنند وبراى كسانى كه ايمان آورده‌اند آمرزش ميخواهند - سوره مؤمن آيه ۷ .

(۲) روزى كه هيچ دوستى دوستش‌را از چيزى بى نياز نمى كند و كمك و يارى نمى‌شوند مگر آنكه بادلى‌درست برپروردگار جهانيان واردشود - سوره‌شعرا آيه ۸۹ .

يعنى بذلك علياً وشيعته (يا ابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى قال لقد ذكركم الله اذيقول (**ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم**[1]) والله ماأراد بهذا غيركم (ياابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى (قال) لقد ذكركم الله فى كتابه فقال (**ان عبادى ليس لك عليهم سلطان**[2]) والله ماأراد بهذا إلا الأئمة وشيعتهم (ياابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى (قال) ذكركم الله فى كتابه فقال (**اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا**[3]) ورسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فى هذه الآية من النبيين ونحن فى هذا الموضع الصديقون والشهداء

مقصود آيه شريفه على عليه السلام وپيروانش هستند يا ابامحمد آيامسرورشدى عرض كرد فداى تو شوم زياد تر بفرما فرمود خداوند شما را در اين آيه شريفه ياد كرده (**ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم**[1]) بخدا سوگند جز شما كسى ديگررا اراده نفرموده است يا ابامحمد خوشحال شدى عرض كرد فدايت شوم زيادتر بفرما فرمود خداوند در كتابش شما را باينطور ياد نموده (**ان عبادى ليس لك عليهم سلطان**[2]) بخدا سوگند غيرازائمه عليهم السلام وپيروانشان كسى ديگرمنظور نيست ياابامحمد آياخوشحال شدى عرض كرد فدايت شوم زيادتر بفرما فرمود پروردگار بزرگ در كتاب خود شمارا ياد نموده وفرموده (**اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا**[3]) ورسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم دراين آيه از انبيا است وما ازصديقون وشهداء هستيم وشما صالحونيد وشما بصلاح ونيكى يادمى شويد

---

(۱) اى بندگانى كه برنفس‌هاى خودظلم كرده‌ايدازرحمت خدا ناامید نشويدخداوند گناهان همه‌را مى آمرزد اوخداى آمرزنده بخشايشگراست - سوره زمر آيه ۵۳ .

(۲) بربندگان من تسلطى نداری - سوره بنى اسرائيل آيه ۶۵ .

(۳) آنها باپيغمبران وراستگويان وشهداونيكوكاران كه‌مورد مرحمت الهى قرار دارندهمنشينند وآنان دوستان خوبى برايشان‌هستند - سوره نساء آيه ۶۹ .

وانتم الصالحون فتسموا بالصلاح كماسماكم الله (يا اباحمد) فهل سررتك(قال) قلت جعلت فداك زدني (قال) لقد ذكركم الله اذحكى عن عدوكم وهو في النار اذ يقول (مالنا لانرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار اتخذناهم سخريا أم زاغت عنهم الابصار ١) ماعني ولاأراد بهذا غيركم اذصرتم في هذا العالم شرار الناس فانتم والله في الجنة تحبرون وانتم في النار تطلبون (يا اباحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدني قال (ياابا حمد) ما من آية نزلت تقود الى الجنة وتذكر اهلها بخير إلاهي فينا وفي شيعتنا، وما من آية نزلت تذكر اهلها بسوء وتسوق الى النار إلا وهي في عدونا ومن خالفنا (قال) قلت جعلت فداك زدني فقال (يا اباحمد) ليس على ملة ابراهيم صلى الله عليه الا نحن وشيعتنا وسائر الناس من ذلك براء (يا اباحمد) فهل سررتك .

همانطور که خداوند تبارك وتعالى شما را نامیده است یا اباحمد آیا مسرور شدی عرض کرد فدایت شوم زیادتر بفرما فرمودند خداوند شما را ذکر کرده است هنگامیکه از دشمن شما حکایت می کند که در آتش است (مالنا لانرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار اتخذناهم سخريا أم زاغت عنهم الابصار ١) دراین آیه غیر از شما اراده نشده چون دراین دنیا درنظر مردم بدترین مردمان بودید در حالیکه در بهشت متنعم بنعمت های الهی هستید شمارا در دوزخ جستجو می کنند یا اباحمد آیا مسرور شدی عرض کرد فدای توشوم زیادتر بفرما فرمود یااباحمد آیه‌ای درباره بهشت واهل آن فرود نیامده مگر آنکه درباره ما وپیروان ماست وآیه‌ای درباره دوزخ نازل نگشته که اهل آنرا بعاقبت بد و آتش دوزخ مژده دهد مگر اینکه درباره دشمن ما و کسی که مخالف ماست وارد شده عرض کرد فدایت شوم زیادتر بفرما سپس فرمود یااباحمد برملت ومذهب حنیف ابراهیم خلیل علیه السلام جز ما وشیعیان ما کسی نیست وسایر مردم از این راه بدورند یااباحمد آیا خوشحال شدی .

---

(١) چه شده مردانی را که از اشرار شان می شمردیم وآنهارا بمسخره می گرفتیم نمی بینیم (در دوزخ نیستند) یاچشمان ما بر آنها نمی افتد - سوره ص آیه ٦٣.

[الحديث التاسع عشر] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله قال حدثنی عباد بن سلیمان عن ابان بن تغلب عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال قلت جعلت فداك (فلااقتحم العقبة[1]) قال فقال من اکرمه‌الله بولایتنا فقد جاز العقبة ونحن تلك العقبة من اقتحمها نجاقال فسکت (ثم قال) هلا أفیدك حرفا فیها خیرا من الدنیا ومافیها قال قلت بلی جعلت فداك (قال) قوله تعالی (فك رقبة[2]) الناس کلهم عبید النار غیرك واصحابك فان‌الله عزوجل فك رقابکم من النار بولایتنا أهل البیت .

[الحدیث العشرون] وبهذا الاسناد عن سلیمان الدیلمی عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال قال امیر المؤمنین علیه‌السلام انا الراعی راعی الأنام أفتری الراعی لایعرف غنمه (قال) فقام الیه جویریة قال یاامیر المؤمنین فمن غنمك (قال) صفر الوجوه ذبل الشفاه من ذکر الله .

[حدیث ۱۹] ابان بن تغلب گوید بامام صادق علیه‌السلام عرض شد فدایت شوم معنی آیه (فلااقتحم العقبة[1]) چیست فرمود کسی که خداوند ولایت مارا باو کرامت فرماید ازعقبه می گذرد وما آن عقبه هستیم که کسیکه از آن گذشت نجات یافت پس مکثی کرد وسپس فرمود آیا سخنی بتوبگویم که خیری در آن باشد که‌ازدنیا وهرچه در آنست بهتر باشد عرض کرد آری فدای توشوم فرمود قول‌خداوند تعالی (فك رقبة[2]) مردم تماماً بنده واسیر آتش‌اند غیراز تو و یارانت که خداوند متعال گردنهای شمارا از زنجیرهای آتشین دوزخ بخاطر دوستی ما اهل‌بیت‌عصمت نجات داده است .

[حدیث ۲۰] ابی بصیر گویدابوعبدالله علیه‌السلام فرمود که‌حضرت‌امیر المؤمنین می‌فرمود من چوپانم وچوپان مردمم آیاچوپانی‌را که گله خود را نشناسد دیده‌اید سپس برپاخاست جویریه عرض کرد یا امیر المؤمنین گله تو کیانند فرمود کسانی که اززیادی یاد خدا بودن چهرهائی زرد ولبانی خشکیده دارند .

---

(۱) تحمل مشقت ننموده و بعقبه تکلیف تن درنداد ـ سوره بلد آیه ۱۱

(۲) آزاد کردن بندگان ـ سوره بلد آیه ۱۳

[**الحديث الحادی والعشرون**] وبهذا الاسناد عن سليمان بن عنتمة ابن اسلمة عن معاوية الدهنی قال قلت لابی عبدالله عليه السلام جعلت فداك هذا الحديث الذی سمعته منك ما تفسيره قال وما هو قلت ان المؤمن ينظر بنورالله فقال يامعاوية ان الله خلق المؤمنين من نوره وصنعهم من رحمته واتخذ ميثاقهم لنا فی الولاية علی معرفته يوم عرفهم نفسه فالمؤمن أخو المؤمن لابيه وامه ، ابوه النور و امه الرحمة انما ينظر بذلك النور الذی خلق منه .

[**الحديث الثانی والعشرون**] وبهذا الاسناد عن سليمان عن داود بن كثير الرقی قال دخلت علی ابی عبدالله عليه السلام فقلت له جعلت فداك قوله تعالی (**وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی**[1]) فما هذا الهدی بعد التوبة والايمان والعمل الصالح (قال) فقال معرفة الأئمة والله إمام (كذا) ياسليمان.

[**حديث ۲۱**] معاويه دهنی گويد بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم تفسير اين حديثی كه ازشما شنيدم چيست فرمود آن حديث كدامست عرض كردم مؤمن بنور خدائی نگاه می كند فرمود يامعاويه خداوند مؤمنين را از نور خودش آفريده وازرحمت خويش آنان را ساخت واز آنها برولايت ماپيمان گرفت برپايه شناسائی خودش روزيكه خودرا بآنها شناسانيد مؤمن برادر مؤمن ازيك پدرومادر است ، پدرش نور ومادرش رحمت است او بااين نوريكه از آن آفريده شده نگاه می كند .

[**حديث ۲۲**] داود بن كثير رقی گويد برامام صادق عليه السلام داخل شدم وعرض كردم فدايت شوم خداوند تبارك وتعالی فرموده است (**وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی**[1]) معنی اين هدايت آخرين بعد از توبه و ايمان و عمل صالح چيست ؟ فرمود معرفت ائمه طاهرين واين امام ياسليمان .

---

(۱) ومن آمرزنده‌ام كسی را كه توبه كند و ايمان آورد و كردار شايسته كند وسپس هدايت يابد - سوره طه آيه ۸۵

[الحديث الثالث والعشرون] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن عباد بن سلیمان عن سدیر الصیرفی عن ابی عبدالله علیه‌السلام قال دخلت علیه وعنده ابو بصیر ومیسرة وعدة من جلسائه فلما ان اخذت مجلسی اقبل علی بوجهه وقال یا سدیر، اما ان ولینا لیعبدالله قائماً وقاعداً ونائما وحیا ومیتا قال قلت جعلت فداك أما عبادته قائما وقاعدا وحیا فقد عرفنا، کیف یعبدالله نائما و میتاً قال ان ولینا لیضع رأسه فیرقد فاذا کان وقت الصلاة و کل به ملکین خلقا فی الارض لم یصعدا الی السماء ولم یریا ملکوتها فیصلیان عنده حتی ینتبه فیکتب الله ثواب صلاتهما له والرکعة من صلاتهما تعدل الف صلاة من صلاة الآدمیین وان ولینا لیقبضه الله الیه فیصعد ملکاه الی السماء فیقولان یاربنا عبدك فلان ابن فلان انقطع و استوفی اجله ولأنت اعلم منا بذلك فاذن لنا نعبدك فی آفاق سمائك و اطراف ارضك قال فیوحی الله الیهما ان فی سمائی لمن یعبدنی ومالی فی عبادته من حاجة بل هو أحوج الیها وان فی أرضی

[حدیث ۲۳] سدیر صیرفی گوید برامام صادق علیه‌السلام وارد شدم و ابوبصیر ومیسره و عده‌ای ازیارانش بنزد اوبودند چون نشستم بمن رو آورد وفرمود یاسدیر دوست ما درحال ایستاده ونشسته وخواب وبیدار ومرگش خدارا پرستش می کند عرض کردم فدای تو شوم بندگی اورا درحال ایستاده ونشسته و زندگی شناختیم ولی چگونه درخواب ومرگ عبادت پروردگاره‌ی کند فرمود چون دوست ماسرخودرا زمین گذارده و میخوابد در هنگام نمازش فرشتگانی که درزمین خلق شده‌اند وبآسمان نرفته‌اند وملکوت آسمانها را ندیده‌اند موکلند بنزد او نماز بخوانند تا اینکه بیدارشود وخداوند ثواب نماز این دوفرشته‌را برای اومی نویسد ویکرکعت نماز آن دو برابر هزار نمازیست که آدمیان بجای آورند ودوستی ازدوستان ماراقبض روح می کنند دو فرشته بآسمان بالا می‌روند وعرض می کنند خدایا بنده تو فلان ابن فلان بدرودزندگی گفت وتو خود باین قضیه از ما داناتری بما اجازه فرما که ترا درآسمان وزمینت نیایش کنیم پس بآن دوفرشته وحی میرسد که کیست در آسمانم مرا آنطور که باید وشاید عبادت کند وحال آنکه به‌نیایش اونیازی ندارم

لمن يعبدنی حق عبادتی وما خلقت خلقاً أحوج الیّ منه فیقولان یا ربنا من هذا یسعد بحبك ایاه (قال)فیوحی الله الیهما ذلك من اخذ میثاقه بمحمد عبدی و وصیه وذریتهما بالولایة اهبطا الی قبر ولیی فلان ابن فلان فصلیا عنده الی ان ابعثه فی القیامة ، قال فیهبط الملکان فیصلیان عند القبر الی ان یبعثه الله فیکتب ثواب صلاتهما له والرکعة من صلاتهما تعدل الف صلاة من صلاة الآدمیین .

(قال سدیر) جعلت فداك یابن رسول الله فاذن ولیکم نائما ومیتا أعبد منه حیاً و قائما (قال) فقال هیهات یا سدیر ان ولینا لیؤمن علی الله عز و جل یوم القیامة فیجیز أمانه .

بلکه وی نیازمند آنست و در زمینم کیست که مرا بشایستگی بندگی نماید درحالیکه آفریده‌ای از او نیازمندتر بخود نیافریده‌ام فرشتگان عرض می کنند پس کیست آنکه بمحبت تو نیکبخت میشود وحی می‌رسد آنکسیستکه ازاواقرار به‌بندگی محمد صلی الله علیه وآله وسلم وولایت ودوستی جانشین محمد صلی الله علیه وآله وسلم وفرزندان پاکش پیمان گرفته شده بگور دوست من فلان ابن فلان فرود آئید ونزد او تا زمانیکه از خاك برانگیخته شود نماز بخوانید . سپس امام علیه السلام فرمود دوفرشته پائین آمده ونزد گور او نیایش پروردگار می کنند تا روز رستخیز فرا رسد ومزد نمازهای آندورا برای‌اومی‌نویسند وهر رکعت نمازفرشتگان برابر یکهزار نماز آدمیانست .

سدیر عرض کرد فدای توشوم بنابراین دوست شما که خواب و مرده است از دوستی که بیدار وزنده وبرپااست عابدتر است فرمود یا سدیر هیهات دوست ما در روز رستخیز برای دیگران امان از آتش دوزخ می‌طلبد وباواجازه شفاعت وامان داده میشود .

(منظور آنکه ارزش او درنزد پروردگار جهانیان بالاتر ازاینها است که تو فکرمی کنی او کسی‌است که برای دیگران میانجیگری وشفاعت وطلب امان میکند وخود نیازی بدستگیری دیگران ندارد ومن بقدر فهم تو باتوسخن گفتم) .

[الحديث الرابع والعشرون] وبهذا الاسناد عن سدير قال قلت لابی عبدالله عليه السلام جعلت فداك يابن رسول الله هل يكره المؤمن على قبض روحه (قال) لا اذا اتاه ملك الموت ليقبض روحه جزع عندذلك فيقول له ملك الموت ياولی الله لاتجزع فوالذی بعث محمداً بالحق لانا أبر بك وأشفق عليك من الولد الرحيم لولده حين حضره، إفتح عينيك وانظر (قال) ويمثل له رسول الله صلى الله عليه وآله وأمير المؤمنين وفاطمة والحسن والحسين والأئمة هم رفقاؤك (قال) فيفتح عينيه وينظر وتنادی روحه من قبل العرش يا ايتها النفس المطمئنة ارجعی الی محمد وأهل بيته وادخلی جنتی (قال) فما من شیء أحب اليه من انسلال روحه واللحوق بالمنادی .

[الحديث الخامس والعشرون] ابی رحمه الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن معاوية بن عمار عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله إذا كان يوم القيامة يؤتی باقوام على منابر من نور تتلألأ وجوههم كالقمر ليلة البدر

[حديث ۲۴] سدير گويد بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم آيا مؤمن از قبض روحش ناراحتی دارد فرمود نه چون هنگاميكه فرشته مرگ برای گرفتن روانش می آيد ناله می كند فرشته مرگ باو گويد ای دوست خدا در فغان مباش بآنخدائيكه محمد صلى الله عليه وآله را بدرستی برانگيخته من از پدر دلسوز به پسرش بتو دلسوزتر ونيكوكارترم ديدگان خودرا باز ونگاه كن چه می بينی در برابر چشمانش پيغمبر خدا وامير المؤمنين وفاطمه وحسن و حسين وائمه اطهار عليهم السلام ممثل می شوند باو گويند اينان رفقای توهستند ديدگان خودرا باز می كند و می نگرد روح اورا از عرش آواز دهند ای نفس مطمئنه بسوی محمد وآل محمد بر گرد وبه بهشت برين داخل شو در چنين حالی هيچ چيزی نزد او محبوب تر از اين نيست كه روانش از كالبدش جدا شده وبندا كننده به پيوندد .

[حديث ۲۵] امام صادق عليه السلام بنقل از پدرانش از رسولخدا نقل فرموده كه رسولخدا صلى الله عليه وآله می فرمود وقتيكه روز رستاخيز فرا رسد گروهی بر منبرهای نور

يغبطهم الأولون والاخرون ثم سكت ثم أعاد الكلام ثلاثا (فقال عمر بن الخطاب) بأبي أنت وامي هم الشهداء قال هم الشهداء وليس هم الشهداء الذين تظنون (قال) هم الأوصياء (قال) هم الاوصياء وليس هم الاوصياء الذين تظنون (قال) فمن اهل السماء او من اهل الارض (قال) هم من اهل الارض (قال) فاخبرني من هم (قال) فاومأ بيده الى علي عليه السلام وقال هذا وشيعته مايبغضه من قريش الاسفاحي ولامن الانهار (كذا) الايهودي ولا من العرب الادعي ولامن سائر الناس الاشقي يا عمر كذب من زعم انه يحبني ويبغض عليا .

[الحديث السادس والعشرون] حدثني محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال حدثني محمد بن الحسن الصفار عن محمد بن قيس و عامر بن السمط عن ابي جعفر عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله يأتي يوم القيامة قوم عليهم ثياب من نور علي

برمی آیند که چهره آنان چون ماه شب چهارده درخشانست واولین وآخرین مردم بایشان رشک می برند زمانی ازسخن بازایستاد وسپس همین گفتگورا سه بار باز گو فرمود عمر بن الخطاب عرض کرد پدر ومادرم فدای تو باد اینان شهدا هستند فرمودند شهدا هستند ولی نه آن شهدائی که شما خیال می کنید عرض کرد جانشینان پیغمبران هستند فرمود اوصیایند ولی نه آن جانشینانی که درخاطر خود می گذرانید عرض کرد از اهل آسمان یا زمینند فرمود ازاهل زمین اند عرض کرد پس اینان کیانند رسولخدا صلى الله عليه وآله بدست خود اشاره بعلی عليه السلام کرد وفرمود این وپیروان اوهستند از قریش جز کسی که حرامزاده باشد وازنژاد و مذاهب دیگر جز یهودی واز عرب مگر مشکوك درنسب واز سائر مردم جز بدبخت کسی اورا دشمن نمی‌دارد .

[حدیث ۲۶] امام باقر عليه السلام گوید رسولخدا صلى الله عليه وآله فرمود در روز جزا گروهی که جامه‌هائی ازنور دربردارند ونور ازچهره آنان می‌تابد واردبیابان

وجوههم نور يعرفون بآثار السجود يتخطون صفا بعد صف حتى يصيروا بين يدى رب العالمين يغبطهم النبيون والملائكة والشهداء والصالحون ، قال له عمر بن الخطاب من هؤلاء يارسول الله الذين يغبطهم النبيون والملائكة والشهداء والصالحون قال اولئك شيعتنا وعلى امامهم .

[**الحديث السابع والعشرون**] حدثنى محمد بن الحسن بن أحمد بن الوليد رحمه الله قال حدثنى محمد بن الحسن الصفار عن معاوية بن عمار عن ابى عبدالله عليه السلام عن ابيه عن جده عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلى يا علىّ لقد مثلت الىّ امتى فى الطين حين رأيت صغيرهم و كبيرهم ارواحاً قبل ان تخلق اجسادهم وانى مررت بك وشيعتك فاستغفرت لكم فقال علىّ يانبى الله زدنى فيهم قال نعم ياعلىّ تخرج أنت وشيعتك من قبوركم ووجوهكم كالقمر ليلة البدر وقد فرجت عنكم الشدائد وذهبت عنكم الأحزان تستظلون تحت العرش تخاف الناس ولاتخافون وتحزن الناس ولاتحزنون وتوضع لكم مائدة والناس فى المحاسبة .

محشر مى‌شوند ازعلائم سجودشان شناخته مى‌شوند صفوف را مى‌شكافند تادرصف اول در برابر خداى عالميان قرار گيرند پيغمبران وفرشتگان وشهداء ونيكوكاران بآنان رشگ برند عمر بن خطاب گفت اينها چه كسانيند فرمودند اينان پيروان مامى باشند كه على عليه السلام پيشروايشانست .

[**حديث ۲۷**] امام صادق عليه السلام بنقل ازپدرانش فرمود كه رسولخدامى فرمود ياعلى امت من درطينت (ذر) پيش من ممثل شدند تااينكه كوچك وبزرگ آنهارا ديدم ارواحى بودند پيش از آنكه جسدهايشان آفريده شود ومن بتو وپيروانت گذشتم وبرايتان استغفار كردم على عليه السلام عرض كرد اى پيغمبر خدا بيشتر بفرما فرمود ياعلى تو وشيعيانت از گورهاى خود باچهره‌هائى مانند ماه تابان بيرون مى‌آئيد و سختى‌ها برشما گشايش شده و بدون هراس در زير سايه عرش الهى آرميده‌ايد مردم هراسناكند وشما نمى‌ترسيد ومردم اندوهگينند وشمارا اندوهى نباشدوشما برسرسفره پروردگار جهانيانيددرحاليكه مردم گرفتارپس‌دادن حسابند.

[الحديث الثامن والعشرون] ابی رحمه الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن محمد القبطی قال سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول للناس أغفلوا قول رسول الله صلى الله عليه وآله فی علی فی يوم غدير خم كما أغفلوا قوله يوم مشربة أم ابراهيم ، انی الناس يعودونه فجاء علی عليه السلام ليدنو من رسول الله صلى الله عليه وآله فلم يجد مكانا فلما رأى رسول الله صلى الله عليه وآله أنهم لايفرجون لعلی عليه السلام قال يا معشر الناس هذا اهل بيتی تستخفون بهم وانا حی بين ظهرانيكم أما والله لئن غبت فان الله لايغيب عنكم إن الروح والراحة والرضوان والبشری والحب والمحبة لمن أئتم بعلی وتولاه وسلم له وللاوصياء من بعده ، حق علی ان ادخلهم فی شفاعتی لانهم اتباعی فمن تبعنی فانه منی مثل جری فی ابراهيم لانی من ابراهيم وابراهيم منی ودينی دينه وسنتی سنته وفضله فضلی وانا افضل منه وفضلی له فضل تصديق قول ربی (ذرية بعضها من بعض والله سميع عليم[1]) وكان

[حديث ۲۸] محمد قبطی گويد شنيدم امام صادق عليه السلام بمردم می فرمود فرمايش پيغمبر بزرگ را درباره علی عليه السلام در روز غديرخم فراموش كرديد مانند روزمشربه ام ابراهيم كه مردم بعيادت او آمده بودند وعلی عليه السلام آمد كه بنزديك رسولخدا جای گيرد وجايش ندادند چون پيغمبر خدا مشاهده فرمود مردم بعلی عليه السلام راه نمی دهند فرمود ای گروه مردمان اينانی را كه سبك می شماريد اهل بيت منند من رفعت وعظمت ايشان را ميخواهم بخدا سوگند اگر ازشما پنهان شوم خداوند ازشما نهان نخواهد ماند روح وراحت ورضوان وبشارت ومحبت برای كسيستكه علی عليه السلام را پيروی نمايد و ويرا دوست داشته وباو وجانشينانش سرسپرده باشد برمن است كه آنها را درشفاعت خود داخل كنم برای اينكه ايشان پيروان منند و كسيكه مرا پيروی كند ازمنست همانطور كه درباره ابراهيم عليه السلام وارد شده چون من از ابراهيم وابراهيم ازمن است ودين من دين اوست روش من روش وی و برتری او برتری منست ومن ازاو برترم و برتری من براو بگواه فرمايش پروردگار است كه می فرمايد (ذرية بعضها من بعض والله سميع عليم[1]) و هنگام اين سخنزانی

---

(۱) فرزندانی كه بعض از آنها بر بعض ديگر برتری دارند وخداوند شنوای دانا است ـ سوره آل عمران آيه ۳۴

رسول‌الله ص قداثبت رجله‌فی‌مشربة ام‌ابراهیم‌حین‌عاده‌الناس .

[**الحدیث‌التاسع والعشرون**] ابی‌رحمه‌الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن ابی‌داود الاعمی عن ابی‌عبدالله الجدلی قال قال علی علیه‌السلام یا اباعبدالله ألا احدثك بالحسنة التی من جاء بها أمن من‌فزع یوم‌القیامة ، والسیئة التی‌من‌جاء بهاا کبه‌الله علی وجهه فی النار قال قلت بلی قال الحسنة حبنا والسیئة بغضنا .

[**الحدیث الثلاثون**] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی عن عاصم بن حمید عن اسحاق النحوی قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول ان‌الله‌ادب‌نبیه صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم علی‌محبته (**انك لعلی خلق‌عظیم**[1]) ثم فوض‌الیه فقال (**ما آتاکم‌الرسول فخذوه ومانهاکم عنه فانتهوا**[2]) وقال (**من‌یطع‌الرسول فقد اطاع‌الله**[3]) وان رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فوض

وعیادت کردن‌مردم پیغمبر خدارا پاهای مبارکش‌رادرمشربه‌ام‌ابراهیم‌دراز کرده‌بود (غرفه ازخانه پیغمبرا کرم باین نام نامیده می‌شده وآن همان‌جائی بود که‌ابراهیم پسررسولخدا درآنجابدنیا آمده‌بود) .

[**حدیث۲۹**] ابوعبدالله جدلی گوید علی علیه‌السلام بمن فرمود یا اباعبدالله میخواهی ترا بکار نیکی رهبری کنم که اگر کسی بر آن کاردست یابد ازفزع‌روز قیامت درامان‌ماند وبدی‌ای‌را هم‌بتونشان دهم که اگر باآن خو گیرد خداوند اورا بخواری واز روی چهره بآتش دراندازد عرض کردم بلی فرمود آن حسنه محبت ما وآن سیئه دشمنی ماست .

[**حدیث۳۰**] اسحق نحوی گوید شنیدم امام‌صادق علیه‌السلام می‌فرمود خداوند به پیامبر خود آداب حب و دوستی و بندگی حضرتش را آموخت و سپس فرمود (**انك لعلی خلق عظیم**[1]) و امر دین خودرا باو واگذار نمود و فرمود (**ما آتاکم الرسول‌فخذوه‌ومانهاکم‌عنه‌فانتهوا**[2])وفرمود(**من‌یطع الرسول فقد اطاع‌الله**[3])

---

(۱) تو برحد کمال خوی‌خوب هستی - سوره قلم آیه ٤

(۲) آنچه پیغمبر برای‌شما آورد دریافت وعمل کنید وآنچه‌را که شما را از آن بازداشت بازایستید - سوره‌حشر آیه۷

(۳) آنکس که فرمان پیغمبررا برد خدارا فرمان‌برده است - سوره نساء آیه۸۰

الی علی علیه السلام فأتمنه فسلمتم وجحد الناس فوالله لنحبکم أن تقولوا اذاقلناوتصمتوا اذا صمتنا ونحن فیما بینکم و بین الله ، والله ماجعل لاحد من خیر فی خلاف امره .

[الحدیث الحادی والثلاثون] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی بن علاء عن محمد بن مسلم عن ابی جعفر علیه السلام قال ان ذنوب المؤمنین مغفورة لهم فلیعمل المؤمن لمایستأنف اما انها لیست الا لاهل الایمان .

[الحدیث الثانی والثلاثون] و بهذا الاسناد عن ابی جعفر علیه السلام قال إن الله عزوجل یعطی الدنیا من یحب ویبغض ولایعطی الآخرة الا من احب ، وان المؤمن لیسأل ربه موضع سوط من الدنیا فلایعطیه و یسأله الآخرة فیعطیه ماشاء و یعطی الکافر من الدنیا قبل أن یسأله ماشاء ویسأله موضع سوط فی الآخرة فلایعطیه ایاه .

رسولخداهم پس ازخود بعلی علیه السلام واگذار نمود وشما شیعیان باو سر فرو آوردید ودیگر مردم سر باز زدند بخدا سوگند شما را دوست دارم تا آنجا که آنچه را ما گفته‌ایم بازگو کنید وچون ما خاموش شدیم شماهم خاموش شوید بین شما وخدای شما گواهیم بخدا سوگند برای هیچ کسی در دشمنی و دوری کردن از این امر خوبی قرار داده نشده .

[حدیث ۳۱] محمدبن مسلم گوید امام باقر علیه السلام می‌فرمود گناهان مؤمنین بخشیده می‌شود ومؤمن پس ازآن مانند کسی است که تازه بکار بندگی وزندگی دست زده بدیهی است این بخشش الهی ویژه اهل ایمان است .

[حدیث ۳۲] امام باقر علیه السلام فرمود خداوند بزرگ دنیارا بدوست ودشمن خود داد ولی سرای بازپسین را تنها بدوستان خود می‌دهد ، مؤمن از خدای خود می‌خواهد که ناراحتی دنیایش‌را بردارد وازاو برداشته نمی‌شود وآخرت‌راهر اندازه درخواست کند باو داده خواهدشد و بدون خواهش کافران بآنان دنیا داده میشود ولی چون ازخدا می‌خواهد که عذاب آخرت‌را ازاو بردارد جوابی نمی‌شنود .

[الحديث الثالث والثلاثون] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی بن فضال عن محمد بن الفضل عن ابی حمزة قال سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول انتم للجنة والجنة لکم اسماؤکم الصالحون والمصلحون ، وانتم اهل الرضا عن الله برضاه عنکم . والملائکة اخوانکم فی الخیر اذا اجتهدوا .

[الحديث الرابع والثلاثون] وبهذا الاسناد قال ابوعبدالله علیه السلام دیارکم لکم جنة وقبورکم لکم جنة ، للجنة خلقتم والی الجنة تصیرون .

[الحديث الخامس والثلاثون] وبهذا الاسناد قال سمعته یقول اذا قام المؤمن فی الصلاة بعث الله الحور العین حتی یحدقن به فاذا انصرف ولم یسأل الله منهن شیئا تفرقن وهن متعجبات .

[الحديث السادس والثلاثون] حدثنی محمد بن الحسن الصفار عن الحارث بن محمد الاحول عن ابی عبدالله علیه السلام عن ابی جعفر علیه السلام قال سمعته یقول ان رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لما اسری به قال لعلی علیه السلام یا علی انی رأیت فی الجنة نهراً ابیض من اللبن وأحلی

[حدیث ۳۳] ابی حمزه گوید شنیدم امام صادق علیه السلام می‌فرمود شما و بهشت برای یکدیگر آفریده شده‌اید شما به نیکوکاران نامیده میشوید و اهل رضای پروردگارید خداوند ازشما خشنود است و فرشتگان برادران شما هستند اگر در کارهای خوب کوشا باشید .

[حدیث ۳۴] امام صادق علیه السلام فرمود شهرها و گورهای شما برایتان بهشت است برای بهشت آفریده شده‌اید و به آنجا هم خواهید رفت .

[حدیث ۳۵] امام صادق علیه السلام فرمود هنگامیکه مؤمن بنماز برمیخیزد خداوند حورالعین‌را برمی‌انگیزد که پیرامون اودر آیند وچون مؤمن نمازراتمام نموده و برمیگردد وخواهشی نمی کند آنها باشگفتی از دور اوپرا کنده‌می‌شوند .

[حدیث ۳۶] امام باقر علیه السلام فرمود رسولخدا پس از معراجش بعلی علیه السلام فرمود یاعلی در بهشت جوی سفیدی از شیر دیدم که از شهد شیریسر و ازتیر

من العسل وأشد استقامة من السهم ، فيه اباريق عدد نجوم السماء علی شاطئه قباب الياقوت الاحمر والدرالابيض فضرب جبرئيل بجناحه الی جانبه فاذا هومسك اذفر، ثم قال والذی نفس محمد بيده ان فی الجنة لشجراً يتصفق بالتسبيح بصوت لم يسمع الاولون والآخرون باحسن منه يثمر ثمراً كالرمان وتلقی الثمره علی الرجل فيشقها عن تسعين حلة والمؤمنون علی كراسی من نور وهم الغر المحجلون أنت قائدهم يوم القيامة علی الرجل نعلان شراكهما من نور يضیء امامه حيث شاء من الجنة فبينا هو كذلك اذأشرفت عليه امرأة من فوقه تقول سبحان الله ياعبدالله مالك فينا دولة فيقول من أنت فتقول انا من اللواتی قال الله عز وجل (**فلاتعلم نفس ما اخفی لها من قرة أعين جزاء بما كانوا يعملون**[1]) ثم قال والذی نفس محمد بيده انه

برنده تر بود بعدد ستارگان آسمانها كاسه‌هائی درآن بود بر كنار آن گنبدهائی ازياقوت قرمز و در سفيد گذارده بودند ، جبرئيل با بالش بكنار او زد وآن مشك اذفر بود ، سپس فرمود بآنكسيكه جان محمد صلی الله عليه وآله دردست او است در بهشت درختی است وبر گهايش تسبيح می گويند كه آفريدگان اولين وآخرين صدائی بخوبی وخوشی آن نشنيده‌اند ميوه‌ای بمانند انار می‌دهد كه چون آنرا فرومی اندازد ومؤمن ميشكافدش به‌نود پرده تقسيم ميشود (ظاهراً مقصود ازحلّه همان پرده‌های مابين دانه‌های اناراست) ومؤمنين بر تخت‌هائی از نور نشسته‌اند واز دست وپيشانی آنان نورو روشنی تابانست وتو پيشوای آنانی برپای ايشان كفش‌هائيست كه بندهای آن از نور است وجلو خودرا ازبهشت تاآنجا كه بخواهد به‌بيند روشن می كند در اين حال زنی ازبالا باو گويد پاكست خدا ای بنده خدا خير تو برای ماچيست مؤمن گويد تو كيستی پاسخ دهد از كنيزانی هستم كه خداوند درباره آنان فرموده (**فلا تعلم نفس ما اخفی لها من قرة اعين جزاء بماكانون يعملون**[1]) سپس فرمود

---

(۱) هيچ آفريده‌ای نمی‌داند درغيب عالم ازچيزهائی كه دوست دارد چهابرايش آماده شده واين پاداش كارهای خيری است كه می نمود ـ سوره سجده آيه ۱۱۷

ليجيئه كل يوم سبعون الف ملك يسمونه باسمه واسم ابيه .

[الحديث السابع والثلاثون] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكل عن مالك ابن الجهنى عن ابى عبدالله عليه السلام قال يامالك ماترضون ان تقيموا الصلاة و تؤدوا الزكاة وتكفوا ايديكم وتدخلوا الجنة ، ثم قال يامالك انه ليس من قوم أئتموا بامام فى دار الدنيا الاجاء يوم القيامة يلعنهم ويلعنونه الا انتم و من كان بمثل حالكم ، (ثم قال) يامالك من مات منكم على هذا الامر شهيد بمنزلة الضارب بسيفه فى سبيل الله، (قال) وقال مالك بينما انا عنده ذات يوم جالس و انا احدث نفسى بشىء من فضلهم فقال لى انتم والله شيعتنا لاتظن انك مفرط فى امرنا يا مالك انه لايقدر على صفة الله احد فكما لايقدر على صفة الله فكذلك لايقدر على صفة الرسول صلى الله عليه وآله وسلم ، و كمالايقدر على صفة الرسول فكذلك لايقدر على صفتنا ، و كذلك لايقدر على صفة المؤمن ،

بآن كسيكه روان محمد بدست اواست سوگند هر روز هفتاد هزار فرشته بر اوفرود مى آيند كه اورا بنامش ونام پدرش مى خوانند .

[حديث ۳۷] مالك جهنى گويد امام صادق عليه السلام فرمود اى مالك نمى خواهيد كه نماز بخوانيد وزكوة بدهيد ودست خودرا ازحرام باز گيريد ودرعوض به بهشت برويد سپس فرمود يامالك هر گروهى كه ازپيشوائى (باطل) دردنيا پيروى كنند روز رستاخيز امام ومأموم هر دويكدگر را لعن مى كنند مگر شما ها يا هر كس كه بمانند شما باشد (ازما پيروى نمايد) سپس فرمود اى مالك كسى ازشما كه بردوستى ما بميرد مانند كسيستكه درراه خدا بشمشير كشته شود و در شمار شهيدان نوشته شده است مالك گويد درحاليكه روزى نزداو بوديم وباخود حديثى ازفضايل آنهامى گفتم بمن فرمود بخدا سوگند گمان مدار كه پيروان ما درباره ما تند مى روند يامالك كسى را يارای آن نيست كه خدارا بستايد (آنطور كه حق اواست) وهمانطور كه نيروى توصيف خدارا ندارد از وصف كردن رسولخداهم ناتوان است وبهمين منوال حق توصيف مارا هم نمى تواند بجا آورد وهم چنين از تعريف مؤمن نيز درماند.

یا مالك ان المؤمن لیلقی اخاه فیصافحه فلایزال الله ینظر الیهما والذنوب تنحات عن وجوههما حتی یتفرقا ، وانه لایقدر علی صفة من هوهکذا (وقال) ان ابی علیه السلام کان یقول لن تطعم النار من یصف هذا الامر .

[**الحدیث الثامن والثلاثون**] حدثنی محمد بن علی ماجیلویه عن عمه محمد ابن ابی القاسم عن جعفر بن عمر الکلبی قال قال ابوعبدالله علیه السلام ما اکثر السواد قال قلت له یابن رسول الله ما اکثر السواد فقال اما والله مایحج لله عز وجل غیر کم ، ولایصلی الصلاتین غیر کم ، ولایؤتی أجره مرتین غیر کم ، وانکم لدعاة الشمس والقمر والنجوم ، ولکم یغفر ، ومنکم یتقبل .

[**الحدیث التاسع والثلاثون**] حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه الله قال حدثنی الحسن بن محمد بن عامر عن الصباح بن سیابة عن ابی عبدالله علیه السلام قال ان الرجل لیحبکم ومایدری ماتقولون فیدخله الله الجنة ، وان الرجل لیبغضکم ومایدری

است یامالك مؤمن با برادر مؤمن خود برخورد می کند ومصافحه می نماید ودرهمان حال خدای بزرگ بآنها نگاه می کند و گناهانشان فرو میریزد تا هنگامیکه از یکدیگر جدا شوند و کسی توانائی ندارد چنین افرادی را آنطور که باید و شاید ستایش کند .

[**حدیث ۳۸**] جعفر بن عمر کلبی گوید امام صادق علیه السلام می فرمود چقدر سیاهی لشکر و افراد بیکاره زیاد شدند عرض کردم یابن رسول الله سیاهی لشکر چیست ؟ فرمود کسی خدارا جز شما صبح نکرد ونمازهای قبل وبعد صبح را بجا نیاورد واجر ومزد دوبرابر نگرفت شما داعیان ومبلغین آفتاب وماه و ستارگانید (ظاهراً منظور از آفتاب شمس نبوت وازماه قمر ولایت وازستارگان ائمه معصومین ویاعلمایند) گناهان شما آمرزیده واعمالتان قبول می شود .

[**حدیث ۳۹**] صباح بن سیابة گوید امام صادق علیه السلام فرمود گاه هست مردی شما را در حالیکه نمی داند چه میگوئید دوست دارد و خدا زنده او را به بهشت وارد می کند ومردی شمارا درحالیکه نمی فهمد چه میگوئید (واز معتقدات واقعی شما

ماتقولون فیدخله‌الله النار ، وان‌الرجل لیملأ صحیفته من غیر عمل ، قلت فکیف قال یمر بالقوم ینالون منا و اذا رأوه قال بعضهم لبعض‌ان‌هذا الرجل من شیعتهم ، ویمر بهم الرجل من‌شیعتنا فیرمونه ویقولون فیه فیکتب‌الله له بذلك حسنات حتی یملأ صحیفته من غیرعمل .

[**الحدیث‌الاربعون**] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن منصور الصیقل قال کنت عند ابی‌عبدالله علیه‌السلام فی‌فسطاطه بمنی فنظرالی‌الناس فقال‌یأکلون الحرام ویلبسون الحرام و ینکحون الحرام ولکن انتم تأکلون الحلال و تلبسون الحلال والله مایحج غیرکم ولایتقبل الامنکم .

[**الحدیث‌الحادی‌والاربعون**] وبهذا الاسناد عن‌الحسن بن علی‌بن‌عاصم‌بن حمید عن عمربن حنظلة قال‌قال ابوعبدالله علیه‌السلام یا عمر ان‌الله یعطی‌الدنیا من‌یحب ویبغض ولایعطی هذا الامر الا صفوته من خلقه ، انتم والله علی دینی و دین آبائی

باخبر نیست) دشمن میدارد و خداوند اورا بآتش می‌برد و مردی هست که نامه عملش بدون اینکه کاری نماید پر میشود عرض کردم چگونه فرمود بگروهی از بدگویان ما برخورد می کند وچون اورا به‌بینند بعضی از آنها به‌بعضی دیگر می گویند این مرد ازپیروان آنها است شما ساکت شوید وچون شیعه ما می گذرد اورا هدف تیر تهمت قرار داده ودرباره اوآنچه‌را که باید نگویند می گویند پس خداوند توانا حسناتی درصحیفه عملش می‌نویسد بدون اینکه عملی کرده باشد .

[**حدیث ۴۰**] منصور صیقل گوید نزد امام صادق علیه‌السلام در خیمه او بمنی بودیم بمردم‌نگاهی کرد وفرمود حرام می‌خورند وحرام‌می‌پوشند وبحرام‌زناشوئی می کنند ولیکن شما حلال میخورید و حلال می‌پوشید و بحلال ازدواج می کنید بخداسوگند جزشما کسی حج نکرد وغیر ازعمل شما عمل دیگری‌را نپذیرفتند

[**حدیث ۴۱**] عمربن‌حنظله گویدامام‌صادق علیه‌السلام فرمود یا عمر ایزددانادنیارا بدوست ودشمنش می‌دهد ولی دوستی مارا فقط به برگزیدگان آفرینشش می‌دهد

ابراهیم واسماعیل لاأعنی علی بن‌الحسین ولاالباقر ولوکان هؤلاء علی‌دین هؤلاء .

[الحدیث‌الثانی والاربعون] وبهذاالاسناد عن الحسن بن علی بن عقبة عن موسی النمیری عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال اتی‌رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم رجل فقال یا رسول‌الله انی لاحبك فقال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم انت مع من احببت .

[الحدیث الثالث والاربعون] حدثنا محمد بن علی بن ماجیلویه رحمه الله قال حدثنا محمد بن یحیی عن حنظلة عن میسر قال سمعت اباالحسن‌الرضا علیه‌السلام یقول لایری منکم فی النار اثنان لاوالله ولاواحد ، قال فقلت این ذا من کتاب‌الله فامسك هنیئة قال فانی‌معه ذات یوم فی‌الطواف اذقال یامیسر أذن لی فی‌جوابك‌عن‌مسألتك کذا ، قال قلت فاین هو من‌القرآن فقال فی سورة الرحمن وهو قول‌الله عزوجل (**فیومئذ لایسأل عن ذنبه منکم انس ولاجان**[1]) فقلت له لیس فیها (منکم) قال

بخداسوگند شما بردین من ودین پدرانم ابراهیم واسمعیل هستید وعلی‌بن‌الحسین ومحمد باقر را بمیان نیاوردم گرچه اینهاهم بردین آنهایند (مقصود آنکه فکر نکنند پدران خودرا میخواهم تعریف نموده وبرخ مردم بکشم) .

[**حدیث ۴۲**] موسی نمیری گوید ابی‌عبدالله علیه‌السلام فرمود مردی نزد رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم آمد عرض کرد ای پیغمبرخدا ترا دوست دارم پیغمبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود تو با کسی که دوستش داری خواهی بود .

[**حدیث ۴۳**] میسر گوید از حضرت رضا علیه‌السلام شنیدم که می فرمود بخدا سوگند ازشما دونفررا درآتش نمی‌بینم ویکنفررا هم نخواهم دید عرض کردم‌این موضوع از کجای کتاب خدا است بمن پاسخی نداد تا اینکه روزی با او در طواف بودم وفرمودند یا میسر اکنون پاسخ خویش‌را بشنو عرض کردم در کجای کتاب خدا است فرمود درسوره رحمن (**فیومئذ لایسأل عن ذنبه منکم انس و لاجان**[1]) عرض کردم درآیه لفظ منکم نیست فرمود اول کسی که اورا تغییرداد ابن‌اروی

---

(۱) پس‌درآنروز ازگناه آدمیان‌وجنیان پرسش نخواهدشد - سوره‌الرحمن آیه۳۹

ان اول من قد غيرها ابن أروى وذلك انها حجة عليه وعلى اصحابه ولو لم يكن فيها (منكم) لسقط عقاب الله عزوجل عن خلقه اذا لم يسأل عن ذنبه انس ولاجان فلمن يعاقب الله اذا يوم القيامة .

[الحديث الرابع والاربعون] حدثنا محمد بن الحسن بن الوليد رحمه الله قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار عن العباس بن يزيد ، قال قلت لابي عبدالله عليه السلام ذات يوم جعلت فداك قول الله عزوجل (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1]) قال فقال لي : إذا أدخل الله اهل الجنة الجنة ارسل رسولا الى ولي من اوليائه فيجد الحجبة على بابه فتقول له قف حتى يستأذن لك فما يصل اليه رسول الله الا باذن وهو قوله (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1]) .

[الحديث الخامس والاربعون] حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل رحمه الله قال حدثنا محمد بن يحيى العطار عن احمد بن العيص ، رفعه عن جعفر بن محمد عليهما السلام

بود واين گناه براو ويارانش است واگر در آيه منكم نبود عذاب خدا ار آفريدگانش برداشته ميشد اگر از گناه جميع آدميان وجنيان بازخواست نشود پس خداوند در روز رستاخيز كرا عقاب كند .

[حديث ٤٤] عباس بن يزيد گويد روزى بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم فرمايش يزدان پاك در كتابش (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1]) را تفسير كن فرمود چون خداوند اهل بهشت را در بهشت وارد كند پيغمبرى از پيغمبرانش را نزد دوستى از دوستان خود مى فرستد دربانانى را بردرگاه اومى يابند وبآن رسول ميگويند همين بيرون بايست تا برايت رخصت بگيريم وپيغمبر خدا جز با اجازه او وارد نخواهد شد واينست فرمايش خداى بزرگ (**و اذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1])

[حديث ٤٥] احمد بن العيص گويد ازحضرت صادق عليه السلام بمن رسيد كه

---

(١) وچون بنگرى آنجا كشورى پر نعمت وبزرگ مى بينى - سوره انسان آيه ٢٠

قال قال : اذا كان يوم القيامة نشفع فى المذنبين من شيعتنا فاما المحسنون فقد نجاهم الله .

می‌فرمود : هنگامیکه روز رستاخیز فرا رسد گناهکاران شیعیان‌را شفاعت‌می کنیم ولی نیکوکاران‌راخداوند نجات می‌دهد .

ترجمه کتاب (**فضائل الشیعه**) تمام‌شد

صفات الشیعه

تألیف

دانشمند بزرگ ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله رب العالمین وصلواته علی محمد و آله الطاهرین

قال ابوجعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه الفقیه مؤلف هذا الکتاب رحمة الله علیه .

[**الحدیث الاول**] قال حدثنی محمد بن موسی بن المتوکل رحمه الله ، قال حدثنا محمد بن یحیی العطار الکوفی عن ابیه عن موسی بن عمران النخعی عن عمه الحسین بن زید النوفلی عن علی بن سالم عن ابیه عن ابی بصیر قال قال الصادق علیه السلام شیعتنا أهل الورع والاجتهاد و أهل الوفاء والأمانة و أهل الزهد والعبادة أصحاب احدی وخمسین رکعة فی الیوم واللیلة القائمون باللیل الصائمون بالنهار یزکون اموالهم ویحجون البیت ویجتنبون کل محرم .

بنام خداوند بخشاینده مهربان

سپاس مر خدای جهانیانراست و درود بی‌پایان برمحمد و فرزندان پاك و پاك نژادش باد گردآورنده این کتاب ابوجعفر محمد پسرعلی پسرحسین پسرموسی پسر بابویه که رحمت خدا براو باد چنین گوید :

۱- ابی‌بصیر گوید امام صادق علیه السلام فرمود پیروان ما پرهیزگار و در پرستش پروردگار کوشا وبا وفا وامانت‌دار و کناره گیرازدنیایند پنجاه‌ویکر کعت نماز در روز وشب بجای می‌آورند شبها را بیدار وروزهارا روزه‌دارند زکوة‌دارائی خودرا می‌دهند وحج خانه خدا می کنند وازهرناشایستی دوری مینمایند .

[الحديث الثاني] حدثنا ابی رضی الله عنه ، قال حدثنا علی بن ابراهیم عن ابیه عن علی بن معبد عن الحسین بن خالد عن ابی الحسن الرضا علیه السلام قال: شیعتنا المسلمون لامرنا الآخذون بقولنا المخالفون لأعدائنا فمن لم یکن کذلك فلیس منا .

[الحديث الثالث] حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه الله ، قال حدثنا الحسین بن محمد بن عامر عن عمه عبدالله بن عامر عن محمد بن ابی عمیر عن ابان بن عثمان عن الصادق جعفر بن محمد علیه السلام انه قال لادین لمن لاتقیة له ولاإیمان لمن لاورع له .

[الحديث الرابع] حدثنا محمد بن علی ماجیلویه رحمة الله علیه ، قال حدثنی عمی محمد بن ابی القاسم عن محمد بن علی الکوفی عن محمد بن سنان عن المفضل بن عمر قال قال الصادق علیه السلام : کذب من زعم انه من شیعتنا وهو متمسك بعروة غیرنا.

[الحديث الخامس] ابی رحمه الله ، قال حدثنی عبدالله بن جعفر عن احمد بن محمد عن ابن ابی نجران ، قال سمعت اباالحسن علیه السلام یقول : من عادی شیعتنا فقد عادانا ومن والاهم فقد والانا لأنهم منا خلقوا من طینتنا من أحبهم فهو منا ومن

۲ـ حسین پسر خالد گوید امام رضا علیه السلام می فرمود پیروان ما بفرمان ما گردن نهاده‌اند دستورات ما را گرفته وبکار می‌بندند و با دشمنانمان مخالفند وکسی که براین روش نباشد ازما نیست .

۳ـ ابان پسر عثمان گوید امام‌صادق علیه السلام می‌فرمود کسی که تقیه‌نمی کند برآئین جعفری نیست وهر که پرهیزگاری ندارد بخدا باور ندارد .

٤ـ مفضل پسرعمر گوید امام‌صادق علیه السلام می‌فرمود ، دروغ می گوید آنکه گمان دارد ازپیروان ماست وبجز ماتمسك می‌جوید .

٥ـ پور ابی‌نجران گوید شنیدم که ابوالحسن علیه السلام می‌فرمود آنکه با پیروان ما ستیزه کند با ماستیزه کرده وهر که با آنان مهرورزد با مامهر ورزیده چون آنان ازخمیره ماآفریده شده‌اند کسی که آنهارا دوست‌داشته باشد ازماست

ابغضهم فليس منا ، شيعتنا ينظرون بنور الله ويتقلبون فی رحمة الله ويفوزون بكرامة الله، ما من أحد من شيعتنا يمرض إلا مرضنا لمرضه ، ولا اغتم إلا اغتممنا لغمه، ولا يفرح إلا فرحنا لفرحه ، ولا يغيب عنا أحد من شيعتنا اين كان فی شرق الأرض أو غربها، ومن ترك من شيعتنا دينا فهو علينا ، ومن ترك منهم مالا فهو لورثته ، شيعتنا الذين يقيمون الصلاة ويؤتون الزكاة ويحجون البيت الحرام ، و يصومون شهر رمضان ، ويوالون أهل البيت ، ويتبرؤن من أعدائهم ، (من أعدائنا - خ ل) اولئك أهل الايمان والتقى ، وأهل الورع والتقوى ، ومن ردّ عليهم فقد ردّ على الله ، و من طعن عليهم فقد طعن على الله ، لأنهم عباد الله حقاً ، وأولياؤه صدقا ، والله ان أحدهم ليشفع فی مثل ربيعة ومضر فيشفعه الله تعالى فيهم لكرامته على الله عزوجل .

و كسی كه دشمن ايشان باشد از ما نيست پيروان ما بروشنائی ما می نگرند و در رحمت ما می گروند وبا بخشش ما رستگارند اگر يكی از پيروانمان رنجور شود ماهم بناخوشی او رنجور می‌شويم وچون اندوهناك گردد ماهم اندوهناك می گرديم وبسرور اوما هم مسرور می‌شويم در خاور وباختر جهان هيچيك از آنان ازديدگان ما پنهان نيستند ، اگر يكی از آنان وامی ازخود بجای گذارد دادن آن وام برما است وچون دارائی ازاو بماند از تبار اواست ، پيروان ما نماز گذارانند وحج خانه خدا كنند وزكوة دارائی خويش را بدر كنند ، روزه های ماه رمضان را می گيرند وخاندان پيغمبر خويش را مهر ورزند وازدشمنانشان بيزاری جويند اينان پرهيز گار وبآئين خود باور دارند هر كه آنها را براند خدا را رانده (ازخدا دور شده) و كسی كه برايشان ايراد گيرد برخدا ايراد گرفته چون اين گروه بندگان ودوستداران درست پروردگارند بخدا سوگند يكی از آنان يارای آن دارد كه باندازه نفرات دو ايل ربيعه و مضر (كه بزيادی نفرات درعرب مشهورند) درنزد خدا ميانجيگری كند وخداوند هم اين ميانجيگری را می‌پذيرد برای ارزشی كه درپيشگاه پروردگار جهانيان دارند .

[الحديث السادس] حدثنا ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن يعقوب بن يزيد عن محمد بن ابی عمير عن محمد بن عمران عن ابی عبدالله عليه‌السلام قال من قال لا اله إلا الله مخلصا دخل الجنة ، واخلاصه بها ان يحجبه (أن يحجزه ـ خ ل) لااله إلاالله عما حرم‌الله تعالى .

[الحديث السابع] حدثنا ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن احمد بن محمد والحسن بن علی الكوفی وابراهيم بن هاشم ، كلهم عن الحسين بن يوسف عن سليمان بن عمرو عن مهاجر بن الحسين عن زيد بن ارقم عن النبی صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم قال من قال لااله إلاالله مخلصا دخل الجنة واخلاصه بها أن يحجزه لااله إلاالله عما حرم‌الله .

[الحديث الثامن] حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل رحمه‌الله ، قال حدثنا محمد بن جعفر الحميری ، عن احمد بن محمد بن علی عن الحسن بن محبوب عن علی بن رئاب عن ابی عبيدة الحذاء قال سمعت اباعبدالله عليه‌السلام يقول لما فتح رسول‌الله صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم مكة قام علی الصفا فقال يابنی هاشم يا بنی عبدالمطلب إنی رسول‌الله اليكم وانی شفيق عليكم لاتقولوا إن محمداً منا فوالله ماأولياؤی منكم ولامن غيركم

۶ـ محمد پسر عمران گويد امام صادق عليه‌السلام می‌فرمود كسی كه بدرستی و از بن دندان لااله إلاالله گويد به‌بهشت داخل می گردد و هنگامی لااله إلاالله را درست واز ته دل گفته كه با گفتن او ديگر گرد حرام نگردد .

۷ـ زيد پسر ارقم گويد پيغمبر خدا صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم فرمود هر كه براستی لااله‌الاالله بگويد بهشت برای او است و ميزان درستی گفتن لااله إلاالله‌اش بآنست كه از ناشايست‌ها دوری كند .

۸ـ ابی عبيده حذاء گويد شنيدم ابوعبدالله عليه‌السلام می فرمود هنگاميكه پيغمبر خدا مكه‌را گشود بر كوه صفا ايستاد و سپس چنين گفت ای پسران هاشم وعبدالمطلب من فرستاده پروردگار شما بسوی شمايم ودلسوز شمايم نگوئيد محمد ازما است نه شما ونه ديگران دوست من نيست مگر اينكه از پرهيزگاران

إلا المتقون ، ألا فلاأعرفكم تأتونی یوم القیامة تحملون الدنیا علی رقابکم ویأتی الناس یحملون الآخرة ، ألا وانی قدأعذرت فیما بینی وبینکم وفیما بین الله عزوجل وبینکم ، وان لی عملی ولکم عملکم .

[الحدیث التاسع] حدثنا احمد بن محمد بن یحیی العطار رحمه الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله ، عن ابراهیم بن هاشم عن ابن ابی نجران عن عاصم بن حمید عن محمد بن قیس عن ابی جعفر محمد بن علی الباقر عن ابیه عن جده علیهم السلام قال قال امیر المؤمنین علیه السلام مجالسة الاشرار تورث سوء الظن بالأخیار ، ومجالسة الأخیار تلحق الاشرار بالأخیار ، ومجالسه الفجار للأبرار تلحق الفجار بالأبرار ، فمن اشتبه علیکم امره ولم تعرفوا دینه فانظروا الی خلطائه فان کانوا أهل دین الله فهو علی دین الله ، وان کانوا علی غیر دین الله فلاحظ له فی دین الله ، إن رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم کان یقول من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایواخین کافراً ، ولایخالطن فاجراً ،

باشید چگونه در روز جزا بشما آشنا باشم هنگامیکه دنیارا بر گردنهای خودسوار کرده ومردم دیگری می آیند وآخرت را با خود می آورند ، آگاه باشید که من پیامبری خودرا بسزا بجا آوردم واندرزهای شایسته بشما دادم و راهنمائی خودرا نمودم کارهای گذشته من از آن من و رفتار گذشته شما برای شما است (واکنش کارهای این سرا درآن دنیا خواهد بود وهر کس در گرو رفتارخود می باشد) .

۹ـ محمد پسر قیس گوید امام باقر علیه السلام بنقل از پدرانش فرمود که امیر المؤمنین علیه السلام می فرمود میوه همنشینی کردن با بدان گمان بد بردن بخوبان است وهمنشینی با نیکان بدان را نیك می سازد چنانکه همنشینی با بدکاران خوبان را بد می کند وهرزمانیکه نتوانستید دین کسی را بشناسید بهمنشینانش نگاه کنید اگر ازمردان خدا هستند اوهم بر آئین خدا است و چنانچه دوستانش بر راه خدا نیستند اوهم بهره ای از آئین یزدان پرستی ندارد پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم می فرمود هر که بخدا وروز رستخیز باور دارد با هیچ کافری دوستی نمی کند وبا بدکاران نشست

ومن آخی کافراً أوخالط فاجراً کان کافراً فاجراً .

[الحدیث العاشر] حدثنا محمد بن الحسن بن الولید عن محمد بن الحسن الصفار عن محمد بن عیسی بن عبید عن ابن فضال قال سمعت الرضا علیه السلام یقول : من واصل لنا قاطعا أوقطع لنا واصلا أومدح لنا عایباً أوأ کرم لنا مخالفا فلیس منا ولسنا منه .

[الحدیث الحادی عشر] حدثنا محمد بن موسی المتوکل ، قال حدثنا علی بن الحسین السعد آبادی ، عن احمد بن محمد بن خالد عن ابن فضال عن الرضا علیه السلام انه قال : من والی أعداءالله فقد عادی أولیاءالله ، ومن عادی أولیاءالله فقد عادی الله تبارك وتعالی ، وحق علی الله عزوجل أن یدخله فی نار جهنم .

[الحدیث الثانی عشر] حدثنی محمد بن موسی المتوکل رحمه الله ، عن احمد بن عبدالله عن ابی عبدالله علیه السلام یقول : والله ماشیعة علی صلوات الله علیه الامن عف بطنه وفرجه وعمل لخالقه ورجا ثوابه وخاف عقابه .

وبرخاست نمی‌نماید واگر با آنان همنشینی کرد خود نیز کافر وبد کاره است .

۱۰ـ پسر فضال گوید شنیدم حضرت رضا علیه السلام می‌فرمود هر که بدور شده از ما نزدیك شود ویا ازوابستگان ما دوری کند یا کسی‌را که بما عیب می‌بندد ستایش نماید یا بدشمن ما بخشش کند ازما نیست وماهم ازاو نیستیم .

۱۱ـ پسر فضال گوید امام رضا علیه السلام می‌فرمود : هر که دشمنان خدا را دوست بدارد دوستان خدارا دشمن داشته و کسی که دوستان خدارا دشمن بداردخدارا دشمن داشته وبر پروردگار جهانیان است که ویرا بدوزخ ببرد .

۱۲ـ احمد پسر عبدالله گوید امام صادق علیه السلام می‌فرمود: پیروان علی علیه السلام شکم وفرج خودرا از حرام نگه می‌دارند و عفیفند کاررا تنها بـ ای خرسندی آفریننده خود می کنند وبمزد او چشم دارند واز کیفر وشکنجه او هراسنا کند .

[الحديث الثالث عشر] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنی محمد بن احمد عن علی بن الصلت عن محمد بن عجلان قال کنت مع ابی‌عبدالله علیه‌السلام فدخل رجل فسلم فسأله کیف من خلفت من اخوانك فاحسن الثناء وزکی واطری فقال له کیف عیادة أغنیائهم لفقرائهم قال قلیلة قال کیف مواصلة أغنیائهم لفقرائهم فی‌ذات ایدیهم فقال انك تذکر اخلاقا ماهی فیمن عندنا ، قال فکیف یزعم هؤلاء انهم لنا شیعة .

[الحديث الرابع عشر] حدثنا محمد بن موسی المتوکل عن الحسن بن علی الخزاز قال سمعت الرضا علیه‌السلام یقول : ان ممن یتخذ مودتنا أهل البیت لمن هو أشد فتنة علی شیعتنا من الدجال فقلت له یابن رسول‌الله بماذا قال بموالاة أعدائنا ومعاداة أولیائنا انه اذا کان کذلك اختلط الحق بالباطل و اشتبه الامر فلم یعرف مؤمن من منافق .

۱۳ـ محمد پسر عجلان گوید نزد امام صادق علیه‌السلام بودیم که مردی داخل شد وسلام کرد از او پرسش فرمودند برادران دینی تو چگونه‌اند از آنان ستایش فراوانی نمود باو فرمود احوال‌پرسی توانگران آنها بامستمندانشان چگونه‌است عرض کرد کم است فرمود رسیدگی مالدارانشان بدرویشان برچه پایه است گفت کردار ورفتارهائی‌را یاد آور میشوید که پیش ما نیست فرمود پس چگونه اینان گمان میکنند که ازپیروان مایند .

۱۴ـ حسن پسر خراز گوید از امام رضا علیه‌السلام شنیدم که می‌فرمود : کسی هست که دوستی ماخاندان پیغمبررا دستاویز قرار داده وخرابکاری او بر پیروان ما از زیان دجال بیشتر است عرض کردم ای پسر پیغمبر چرا ؟ فرمود برای‌مهر ورزیدن او بادشمنان ما وستیزه اوبا دوستان ما وچون‌چنین نمود حق بباطل آمیخته می‌شود وامر مشتبه می گردد ومؤمن از دورو شناخته نمیشود .

[الحديث الخامس عشر] حدثنا ابی رحمه‌الله عن العلاء بن الفضیل عن الصادق علیه‌السلام قال مَن أحب کافراً فقدابغض‌الله و مَن ابغض کافراً فقدأحب‌الله ، ثم قال علیه‌السلام صدیق عدوالله عدوالله .

[الحدیث السادس عشر] حدثنا جعفر بن محمد بن مسروررحمه‌الله، قال حدثنی غیر واحد من أصحابنا عن جعفربن محمد علیه‌السلام قال من‌جالس أهل الریب فهو مریب .

[الحدیث السابع عشر] حدثنا محمد بن علی ماجیلویه ، قال حدثنی عمی عن المعلی بن خنیس ، قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول : لیس الناصب من نصب‌لنا أهل البیت لأنك لاتجد احداً یقول انا أبغض محمداً وآل محمد ولکن الناصب‌من نصب لکم وهو یعلم انکم تتوالونا وتتبرؤن من أعدائنا وقال علیه‌السلام : من‌أشبع عدواً لنا فقدقتل ولیاً لنا .

[الحدیث الثامن عشر] ابی‌رحمه‌الله قال : حدثنا سعد بن عبدالله وعبدالله‌بن جعفر الحمیری جمیعاً عن أحمد بن محمد بن الحسن عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال :

۱۵ـ علاء پسر فضیل گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود کسی که کافری را دوست داشته باشد خدارا دشمن داشته و کسی که کافری را دشمن بدارد خدا را دوست داشته سپس فرمود دوست دشمن خدا دشمن خدا است .

۱۶ـ امام باقر علیه‌السلام فرمود کسی که با اهل‌شك به‌نشیند خود شکا کست .

۱۷ـ معلی پسر خنیس گوید شنیدم امام صادق علیه‌السلام می فرمود : کسی که بما ناصبی باشد اورا ناصبی نگویند برای آنکه‌فردی‌را نمی یابی که بگوید من محمد ودودمانش‌را دشمن دارم ولی ناصبی کسی است که نسبت بشما ناصبی است درحالیکه می‌داند شما ما را دوست دارید واز دشمنانمان بیزاری می‌جوئید سپس فرمود کسی که دشمنی ازمارا سیر کند دوستی ازدوستان مارا کشته است .

۱۸ـ احمد پسر محمد گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود : پیروان علی علیه‌السلام

ان شيعة علي صلوات الله عليه كانوا خمص البطون ذبل الشفاه وأهل رأفة وعلم وحلم يعرفون بالرهبانية فاعينوا على ما أنتم عليه بالورع والاجتهاد .

[الحديث التاسع عشر] حدثني محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال : حدثني محمد بن الحسن الصفار عن احمد بن محمد البرقي عن محمد بن الحسن بن شمون عن عبدالله بن عمرو ابن ابي المقدام عن أبيه عن ابي جعفر عليه السلام انه قال : يا ابا المقدام انما شيعة علي صلوات الله عليه الشاحبون الناحلون الذابلون، ذابلة شفاههم من القيام خميصة بطونهم مصفرة ألوانهم متغيرة وجوههم اذا جنهم الليل اتخذوا الأرض فراشا واستقبلوها بجباههم، باكية عيونهم ، كثيرة دموعهم ، صلاتهم كثيرة، ودعاؤهم كثير ، تلاوتهم كتاب الله ، يفرحون الناس وهم يحزنون .

[الحديث العشرون] ابي رحمه الله ، قال : حدثني محمد بن احمد بن علي ابن الصلت عن احمد بن محمد عن السندي بن محمد قال : قوم تبع امير المؤمنين عليه السلام

كسانى هستند كه از زيادى روزه‌دارى و گرسنگى كشيدن، باريك ميان وخشكيده لب هستند، مهربان ودانشمند ودارای گذشتند، بترك زيادى دنيا شناخته مى‌شوند، پس در كارهاى خود پرهيزكارى و كوشش درمجاهده بانفس را پيش گيريد .

۱۹ـ پسر ابى المقدام بگفته ازپدرش گويد امام باقر عليه السلام فرمود اى پسر ابى المقدام پيروان على عليه السلام اززيادى بندگى و بيدارى شبها وقيام در آن وروزه‌دارى روزها لاغر ورنجديده ولب چرو كيده هستند لب خشكند اززيادى ياد خدا كردن ولاغر ميانند از بسيارى روزه گرفتن رنگهايشان زرد و چهرهٔ آنان درهم كشيده ودگرگون شده چون شب فرا رسد زمين را فرش خود سازند وپيشانى خويش را در پيشگاه خدا بخاك مى‌سايند ديدگان آنان گريان اشگهايشان ريزان و نماز ودعاى ايشان فراوانست كتاب خدارا ميخوانند ودرحاليكه مردم درسرورند آنها اندوهگين‌اند .

۲۰ـ سندى پسر محمد گويد گروهى بدنبال امير المؤمنين عليه السلام ميرفتند

فالتفت اليهم قال ما أنتم عليه قالوا شيعتك يا أمير المؤمنين قال مالى لاأرى عليكم سيماء الشيعة ، قالوا وما سيماء الشيعة قال صفر الوجوه من السهر ، خمص البطون من الصيام ، ذبل الشفاه من الدعاء ، عليهم غبرة الخاشعين .

[الحديث الحادى والعشرون] حدثنى محمد بن موسى بن المتوكل رحمه الله قال: حدثنى على بن الحسين السعدآبادى عن المفضل ، قال قال ابوعبدالله عليه السلام انما شيعة جعفر من عف بطنه وفرجه واشتد جهاده وعمل لخالقه ورجاثوابه وخاف عقابه فاذا رأيت اولئك فأولئك شيعة جعفر .

[الحديث الثانى والعشرون] ابى رحمه الله قال : حدثنى على بن الحسين السعدآبادى ، عن جابر الجعفى قال قال ابوجعفر عليه السلام : ياجابر يكتفى من اتخذ التشيع ان يقول بحبنا اهل البيت ، فوالله ما شيعتنا إلا من اتقى الله واطاعه، وما كانوا

آنها را دید و فرمود شما کیستید گفتند یا امیر المؤمنین پیروان شمائیم فرمود چرا نشانی پیروان خودرا برشما نمی‌بینم عرض کردند نشانی پیروان شماچیست ؟ فرمود : از شب زنده‌داری زرد چهره واززیادی روزه‌داری لاغرمیان‌اندواز بسیاری ذکرخدا گفتن لبهایشان خشك و چروکیده و بر آنان گرد بیم و ترس خدا نشسته است .

۲۱ـ مفضل گوید امام صادق علیه السلام می‌فرمود : پیروان جعفر علیه السلام کسانی هستند که شکم وفرج خودرا ازحرام نگه میدارند و کوشش آنها در راه بندگی خدایشان زیاد است وامید بمزد پروردگار وترس ازشکنجه اورا دارند اگرچنین مردمی‌را دیدید اینان پیروان جعفربن محمد اند .

۲۲ـ جابر جعفی گوید امام باقر علیه السلام می‌فرمود : یا جابر آیا کسی تنها باینکه بگوید خاندان پیغمبررا دوست دارم دلخوش بوده وخودرا ازپیروان ما می‌پندارد بخدا سوگند پیروان ما کسانید که ازخدا بترسند وفرمانبری‌اورا پیشه

يعرفون إلا بالتواضع والتخشع و أداء الأمانة و كثرة ذكر الله والصوم والصلاة والبر بالوالدين والتعهد للجيران من الفقراء و أهل المسكنة والغارمين والأيتام وصدق الحديث وتلاوة القرآن و كف الالسن عن الناس إلا من خير و كانوا امناء عشائرهم فى الاشياء ، قال جابر : يابن رسول الله مانعرف أحداً بهذه الصفة فقال لى يا جابر لاتذهبن بك المذاهب حسب الرجل أن يقول احب عليا صلوات الله عليه واتولاه فلوقال انى احب رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم و رسول الله خير من علىّ ثم لايتبع سيرته ولايعمل بسنته ما نفعه حبه إياه شيئا فاتقوا الله و اعملوا لما عندالله ، ليس بين الله وبين أحد قرابة ، احب العباد الى الله واكرمهم عليه اتقاهم له و اعملهم بطاعته ، اجابر مايتقرب العبد الى الله تبارك وتعالى إلا بالطاعة ، ما معنا برائة من النار، ولا

خود قرار دهند وآنها به‌فروتنی و ترس از خداوند و امانت‌داری و زیادی یاد خدا کردن‌وروزه ونماز بجای آوردن ونیکی به‌پدر ومادر کردن ورسیدگی بهمسایگان درویش و وام داران ویتیمان نمودن وراستگوئی و کتاب خدا خواندن وزبان ازعیوب مردم باز داشتن شناخته می‌شوند واینان امینان ملت خود هستند جابر عرض کرد ای پسر پیغمبر ما کسی‌را باین رفتار و کردار نمی‌شناسیم فرمود یاجابر ازراه بدر مرو و کج فهمی مکن آیا برای مرد همین‌بس است که بگوید علی علیه السلام را دوست دارم ونزدیکی به‌اورامی‌جویم اگراوبگوید پیغمبر خدارا که ازعلی علیه السلام والامقام‌تراست دوست دارم وروش زندگانی‌اورا سرمشق خودقرار ندهدو کارهای اورا پیروی‌ننماید این دوستی هیچ بهره برای او نخواهد داشت از خدا بپرهیزید وآنچه‌را که خدا فرمان داده بکاربندید بین خداوند وآفریدگانش خویشی‌نیست دوستدارترین وپر ارج‌ترین مردم بنزد پروردگار پرهیزکارترین آنها است‌همان کسی که ازکارهای پیشوایان دین پیروی‌می‌نماید ، یاجابر بنده بخداوند جز بفرمانبری ازاو نزدیك نخواهد شد ، تنها بگفتن اینکه با مائید از آتش رهائی نخواهید یافت وبرخداوند حجتی ندارید هر که فرمانبر خدا باشد او دوست ما

علی الله لأحد منکم حجة ، من کان لله مطیعا فهو لنا ولیّ ، ومن کان لله عاصیاً فهو لنا عدو ، ولاتنال ولایتنا إلا بالعمل والورع .

[الحدیث الثالث والعشرون] حدثنی محمد بن الحسن بن احمد بن الولید رحمه‌الله ، قال : حدثنی محمد بن الحسن الصفار عن ظریف بن ناصح رفعه الی محمد بن علی علیه‌السلام قال انما شیعة علی علیه‌السلام المتباذلون فی ولایتنا ، المتحابون فی مودتنا ، المتزاورون لاحیاء أمرنا ، ان غضبوا لم یظلموا ، وان رضوا لم یسرفوا ، برکة لمن جاوروا ، وسلم لمن خالطوا .

[الحدیث الرابع والعشرون] ابی رحمه‌الله قال : حدثنی سعد بن عبدالله قال حدثنی محمد بن عیسی ، عن عمرو ابن ابی المقدام عن ابیه ، قال قال لی ابوجعفر علیه‌السلام انه قال شیعة علی علیه‌السلام الشاحبون الناحلون الذابلون ، ذبلة شفاههم ، خمیصة بطونهم ، متغیرة الوانهم .

[الحدیث الخامس والعشرون] وبهذا الاسناد قال قال ابوجعفر علیه‌السلام لجابر

وبا ما است و کسی که فرمان خدارا نبرد دشمن ماست ودوستی ما جز باکار درست وپرهیزکاری بدست نمی آید .)

۲۳ـ امام باقر علیه‌السلام فرمود پیروان علی علیه‌السلام کسانی هستند که در دوستی ما سر از پا نمی‌شناسند وبرای ما با هم مهر می‌ورزند برای زنده کردن امر ما یکدیگررا دیدار میکنند اگر خشمگین شوند زیاده‌روی نمیکنند وچون خرسند گردند تندنمیروندبرای همسایگان‌خودبر کتندوباهمنشینان‌وهم امیرش کنندگان خود مهربان ورفتار دوستانه‌دارند .

۲۴ـ عمرو پسر ابی‌المقدام بگفته ازپدرش گفت که امام باقر علیه‌السلام می‌فرمود پیروان علی علیه‌السلام لاغر ورنجدیده ولب خشکیده‌اند شکم آنها لاغر و لبهایشان چروکیده ورنگهایشان گشته است .

۲۵ـ عمرو پسر ابی‌المقدام بگفته ازپدرش گوید که امام باقر علیه‌السلام فرمود

یا جابر انما شیعة علی علیه السلام من لایعدو صوته سمعه ، ولاشحناؤه بدنه ، لایمدح لنا قالیا ، ولایواصل لنا مبغضا ، ولایجالس لنا عائبا شیعة علی علیه السلام من لایهر هریر الکلب ، ولایطمع طمح الغراب ، ولایسأل الناس وان مات جوعا ، اولئك الخفیفة عیشتهم ، المنتقلة دیارهم ان شهدوا لم یعرفوا ، وان غابوا لم یفتقدوا ، وان مرضوا لم یُعادوا ، وان ماتوا لم یشهدوا ، فی قبورهم یتزاورون ، قلت و این أطلب هؤلاء ، قال فی أطراف الأرض بین الأسواق ، و هو قول الله تعالی عزوجل (**أذلة علی المؤمنین أعزة علی الکافرین**۱) .

[**الحدیث السادس والعشرون**] حدثنی محمد بن الحسن بن الولید رضی الله عنه، عن المفضل بن قیس عن ابی عبدالله علیه السلام ، قال : کم شیعتنا بالکوفة ، قال قلت خمسون الفاً قال : فمازال یقول حتی قال : أترجو أن یکونوا عشرین ثم قال علیه السلام

یا جابر پیرو علی علیه السلام کسی است که صدایش از گوشش نمی گذرد (فریاد نمیزند) ودشمنی او تا بتواند ازدستش بدیگری نخواهد رسید (تا بتواند دشمنی بادیگری را در خود خفه میکند) کسانی را که درباره ما کوتاه آمده‌اند ستایش نمیکنند و با کسانیکه با ما دشمنند رفت وآمدی ندارند و با هر که بما عیب بندد نمی‌نشینند پیرو علی علیه السلام مانند سگ زوزه نمیکشد ومانند کلاغ آزمند نیست ازمردم درخواست وپرسش نمیکند اگرچه از گرسنگی بمیرد ، زندگانی آنان درویشانه و خانه بدوشند اگر در جائی باشند مردم آنها را نمی‌شناسند و اگر پنهان باشند کسی آنها را نمی‌جوید وچون بیمارشوند احوال آنهارا نمی‌پرسند واگر بمیرند کمتر کسی باخبر می‌شود در گورها یکدیگررا دیدار کنند (روانشان) عرض کردم اینهارا از کجاپیدا کنیم فرمود دراطراف زمین وبین بازارها آواره‌اند واین فرمایش خداوند بزرگ است آنجا که می گوید (**اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین**۱)

۲۶ـ مفضل پسر قیس گوید امام صادق علیه السلام فرمود پیروان ما در کوفه چند نفرند عرض شد پنجاه هزار و مرتب می‌پرسید تا اینکه فرمود آیا امید داری

---

(۱) برابرمؤمنان فروتن وبر کافران گردن فرازند - سوره‌مائده آیه ۵٤

والله لوددت أن يكون بالكوفة خمسة و عشرون رجلاً يعرفون أمرنا الذى نحن عليه ولايقولون علينا إلا بالحق.

[الحديث السابع والعشرون] حدثنا محمد بن على ماجيلويه رحمه‌الله، عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال‌قال له ابوجعفر الدوانيقى بالحيرة ايام ابى‌العباس: يا اباعبدالله ما بال الرجل من‌شيعتكم يستخرج ما فى‌جوفه فى‌مجلس واحد حتى‌يعرف‌مذهبه، فقال عليه‌السلام: ذلك بحلاوة الايمان فى‌صدورهم من‌حلاوته يبدونه تبدياً.

[الحديث الثامن والعشرون] ابى رحمه‌الله، قال حدثنى احمد بن‌ادريس، قال حدثنى محمد بن احمد عن ابن‌ابى‌عمير، يرفعه الى أحدهم عليهم‌السلام انه‌قال بعضكم اكثر صلاة من بعض، وبعضكم اكثرحجاً من‌بعض وبعضكم اكثر صدقة‌من‌بعض، وبعضكم اكثر صياما من بعض وأفضلكم أفضل معرفة.

[الحديث التاسع والعشرون] حدثنى محمد بن موسى المتوكل رحمه‌الله قال حدثنى محمد بن يحيى العطار، قال‌حدثنى‌المفضل‌بن‌زياد العبدى عن‌ابى‌عبدالله عليه‌السلام

که بیست نفر باشند سپس فرمود بخدا سوگند دوست‌دارم در کوفه‌بیست وپنج‌مرد باشند که امامت مارا بشناسند و برما جز گفتار درست نگویند.

۲۷- محمد پسرعلی ماجیلویه گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود روزی ابوجعفر منصور دوانیقی (خلیفه دوم عباسی) در حیره زمان ابی‌العباس سفاح برادرش بمن گفت یا اباعبدالله چگونه است که پیرو شما درهرمجلسی که باشد پنهان خود را آشکار میکند ومذهبش شناخته می‌شود فرمود این برای شیرینی ایمانیست که در سینه‌های آنانست وآن شیرینی پنهان آنها هویدا میشود.

۲۸- پسر ابی‌عمیر گوید امام باقر (یاصادق علیه‌السلام) فرمود ازشما کسی است که نمازش ازدیگری بیشتراست و گروهی از شما حج کردنش بیش از دیگران است ومردی صدقه دان وروزه‌داریش بیش ازسایر مردم است ولی هرکه از شما داناتراست والامقام‌تر است.

۲۹- مفضل پسر زیاد عبدی گوید امام‌صادق علیه‌السلام می‌فرمود ما از خانواده

قال انا اهل بيت صادقون همكم معالم دينكم و هم عدوكم بكم ، و اشرب قلوبهم لكم بغضا ، يحرفون مايسمعون منكم كله ، ويجعلون لكم اندادا ، ثم يرمونكم به بهتاناً ، فحسبهم بذلك عندالله معصية .

[**الحديث الثلاثون**] حدثني احمد بن محمد بن يحيى العطار ، عن محمد بن يحيى بن سدير قال قال ابوعبدالله عليه السلام اذاكان يوم القيامة دعى الخلايق بامهاتهم ماخلانا وشيعتنا فانا لاسفاح بيننا .

[**الحديث الحادي والثلاثون**] حدثني الحسن بن احمد عن ابيه ، عن محمد بن احمد ، عن عبدالله بن خالد الكناني ، قال استقبلني ابوالحسن موسى بن جعفر عليه السلام وقدعلقت سمكة بيدي ، قال اقذفها إني لأكره للرجل (السري خ) ان يحمل الشيء الدني بنفسه ، ثم قال عليه السلام انكم قوم اعداؤكم كثير يا معشر الشيعة ، انكم قوم عاداكم الخلق فتزينوا لهم ماقدرتهم عليه .

صدق وصفائيم كوشش شما براى يادگرفتن معالم دينتان است وهم دشمنانتان بنابودى شما است ودلهاى آنها از كينه شما آغشته است آنچه را كه از شما مى‌شنوند پس وپيش وكم وزياد ميكنند و براى شما شريكانى قرار مى‌دهند و متهمتان مى‌نمايند وهمين گناه براى آنها كافيست .

۳۰ـ محمد پسر يحيى پسر سدير گويد امام صادق عليه السلام مى‌فرمود چون روز رستاخيز فرا رسد آدميان را بنام مادرانشان ميخوانند مگر ما و پيروان مارا چون در نژاد وريشه ما خللى نيست (مقصود آنكه غير ما ومحبين ما مشكوك النسبند) .

۳۱ـ عبدالله پسر خالد كنانى گويد به پيشگاه امام موسى كاظم عليه السلام رسيدم وماهى‌اى بدست من بود فرمود اورا بينداز من اكراه دارم كه مرد چيز پستى را بدست گيرد وباخود ببرد سپس فرمود اى گروه پيروان على عليه السلام دشمنان شما زيادند ، شما گروهى هستيد كه مردم شمارا دشمن دارند تا مى‌توانيد برايشان زينت كنيد وباتجمل وجلال قدم زنيد .

[الحديث الثاني والثلاثون] حدثني محمد بن علي ماجيلويه ، قال حدثني عمي محمد بن ابي قاسم ، عن هارون بن مسلم عن مسعدة بن صدقة ، قال سئل ابو عبدالله عليه السلام عن شيعتهم ، فقال شيعتنا من قدم ما استحسن و امسك ما استقبح و أظهر الجميل وسارع بالأمر الجليل رغبة الى رحمة الجليل فذاك منا والينا و معنا حيث ما كنا .

[الحديث الثالث والثلاثون] حدثني محمد بن موسى المتوكل رحمه الله، قال حدثني عبدالله بن جعفر الحميري ، عن الأصبغ بن نباتة قال خرج علي عليه السلام ذات يوم ونحن مجتمعون فقال من انتم وما اجتماعكم ، فقلنا قوم من شيعتك يا أمير المؤمنين فقال مالي لأرى سيماء الشيعة عليكم ، فقلنا و ما سيماء الشيعة ، فقال عليه السلام صفر الوجوه من صلاة الليل ، عمش العيون من مخافة الله ، ذبل الشفاه من الصيام، عليهم غبرة الخاشعين .

[الحديث الرابع والثلاثون] ابي رحمه الله ، قال حدثني سعد بن عبدالله ، عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال قلت جعلت فداك صف لي شيعتك ، قال عليه السلام شيعتنا

۳۲ـ مسعدة پسر صدقه گوید ازامام صادق عليه السلام ازپیروانش پرسیدند فرمود پیروان ما کسانیند که درکارهای نیك پیش قدم‌اند و از کردن کارهای بد سر باز می‌زنند نیکوئی‌را آشکارمی کنند وبکارخوب پیشی‌می گیرند برای علاقه‌ای که برحمت خداوند جلیل‌دارند اینان ازمایند وبامایند هرجا که ماباشیم .

۳۳ـ اصبغ پسر نباته گوید روزی امیرالمؤمنین عليه السلام بیرون آمد وما گرد هم بودیم فرمودند شما کیستید و گرد هم آمدنتان برای چیست عرض کردیم گروهی ازپیروان تو هستیم فرمودند پس‌چرا نشانی‌پیروان خودرا درشمانمی‌بینم عرض کردیم نشان‌پیروان توچیست فرمودآنها اززیادی‌بیداری ونمازشب‌رنگشان زرد وچشمهایشان کم سو واشك‌ریز ازترس خدایند لبهایشان از زیادی روزه‌داری وذکرخدا گفتن‌خشك شده وبرآنها گرد ترس وفروتنی نشسته است .

۳۴ـ ابی‌بصیر گوید بر امام صادق عرض شد پیروان خودرا برای مابستای

من لايعدو صوته سمعه ، ولاشحناؤه بدنه ، ولايطرح كله على غيره ، ولايسأل غير اخوانه ، ولومات جوعا ، شيعتنا من لايهرهرير الكلب ، ولايطمع طمع الغراب ، شيعتنا الخفيفة عيشهم المنتقلة ديارهم ، شيعتنا الذين فى أموالهم حق معلوم ، ويتوانسون ، وعندالموت لايجزعون ، وفى قبورهم يتزاورون ، قال قلت جعلت فداك فاين اطلبهم قال فى أطراف الأرض وبين الأسواق ، كما قال الله عزوجل فى كتابه (أذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين ١)

[الحديث الخامس والثلاثون] حدثنى محمد بن الحسن ، قال حدثنا على بن حسان الواسطى ، عن عمه عبدالرحمان بن كثير الهاشمى عن جعفر بن محمد عن ابيه عليهما السلام قال قام رجل من أصحاب أمير المؤمنين عليه السلام يقال له همام ـ وكان عابداً ـ فقال له يا أمير المؤمنين صف لى المتقين حتى كانى انظر اليهم ، فتثاقل امير المؤمنين

فرمود پيروان ما كسانى هستند كه صدايشان كوتاه و از گوششان نمى گذرد و كينه آنها ازدستهايشان رد نمى گردد (و بديگرى برخورد نميكند) كار خود را بر ديگران بار نميكنند و كل مردم نمى‌شوند بجز از برادران دينى از كسى ديگر پرسش ودرخواست نميكنند اگرچه از گرسنگى بميرند ، پيروان ما مثل سگ پارس نميكنند ومانند كلاغ آزمند نيستند پيروان ما در زندگانى سبكبال وخانه بدوشند آنها در دارائيشان براى ديگران حقى معلوم كرده‌اند وبا يكديگر انس مى گيرند وهنگام مرگ ناله و بى‌تابى نميكنند در گورهايشان يكديگر را ديدار ميكنند عرض شد فدايت شوم كجا اينهارا بجوئيم فرمودند دراطراف زمين وبين بازار چنانكه خداوند فرمود (اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين[1]) .

۳۵ـ امام صادق بگفته ازپدرانش فرمود مردى ازياران امير المؤمنين عليه السلام بنام همام كه بسيار در بندگى پروردگار كوشا بود عرض كرد يا امير المؤمنين پرهيزگاران را چنان برايم بستاى كه گويا خود آنهارا مى‌بينم امير المؤمنين عليه السلام

---

(۱) برمؤمنان فروتن وبر كافران گردنفرازند ـ سوره مائده آيه ٥٤

صلوات‌الله علیه فی جوابه ثم قال علیه السلام ویحك یا همام اتق الله واحسن فان الله مع الذین التقوا والذین‌هم محسنون ، فقال همام یاامیرالمؤمنین أسألك بالذی اکرمك وبماخصك به وحباك وفضلك بما أنالك وأعطاك لماوصفتهم لی ، فقام‌امیرالمؤمنین صلوات‌الله علیه قائما علی قدمیه فحمدالله واثنی علیه وصلی علی النبی وآله وسلم ثم قال أما بعد فان‌الله عزوجل خلق الخلق حیث خلقهم غنیا عن طاعتهم آمناً من معصیتهم لأنه لاتضره معصیة من عصاه منهم ولاتنفعه طاعة من أطاعه ، و قسم بینهم معایشهم ، ووضعهم من الدنیا مواضعهم ، وانما اهبط‌الله آدم وحواء من‌الجنة عقوبة لماصنعا حیث نهاهما فخالفاه و أمرهما فعصیاه ، فالمتقون فیها أهل الفضائل ، منطقهم الصواب ، وملبسهم الاقتصاد ، و مشیهم التواضع : خضعوا لله بالطاعة فبهتوا غاضین ابصارهم عما حرم‌الله علیهم ، واقفین اسماعهم علی العلم النافع لهم ، نزلت

در پاسخ تأملی کرد و سپس فرمود یا همام تو خود پرهیزگار و نیکوکار باش که خدای با پارسایان و نیکوکارانست همام عرض کرد یا امیرالمؤمنین سوگند به آنکسیکه ترا بزرگ داشته وبرگزیده ومورد مهر خود قرار داده وترا بردیگران برتری داده آنان‌را برای ما بستای .

امیرالمؤمنین برپا خاست وسپاس‌وستایش پروردگاررا بجاآورد وبر پیمبر بزرگ درود فرستاد وسپس گفت خداوند بی‌همتا آفریدگان‌را آفرید درحالیکه از بندگی آنان بی‌نیاز بود ونافرمانی آنها باو گزندی نمیرسانید چون نافرمانی گنهکار آسیبی باو نمیرساند و فرمانبری فرمانبران بهره‌ای برای‌او ندارد ، وسائل زندگانی‌را بین ایشان پخش نمود وهر کس‌را در جهان مقامی درخور او بداد آدم وحوّا را از بهشت بسرای دنیا فرود آورد مزدبه گناهشان هنگامیکه آنان را از خوردن گندم پرهیز داده‌بود ونپذیرفتند ونافرمانی کردند ، پارسایان‌را بردیگران برتری داد ، سخن براستی گویند ، زندگی بصرفه جوئی گذرانند و رفتار آنان با آفریدگان بفروتنی است برای خداوند بندگانی فروتنند ازدنیا بریده وخودرا برای سرای بازپسین آماده کرده‌اند چشمهای خودرا ازآنچه خداحرام کرده

انفسهم منهم فی البلاء کالذی نزلت بهم فی الرخاء ، رضاً منهم عن الله بالقضاء ، ولولا الآجال التی کتب الله علیهم لم تستقر أرواحهم فی أجسادهم طرفة عین شوقا الی الثواب ، وخوفا من العقاب ، عظم الخالق فی أنفسهم ، وصغر مادونه فی أعینهم ، فهم والجنة کمن قد رآها فهم فیها منعمون ، وهم والنار کمن قد رآها فهم فیها معذبون ، قلوبهم محزونة ، و شرورهم مأمونة ، و أجسادهم نحیفة ، و حوائجهم خفیفة ، وأنفسهم عفیفة ، و مؤنتهم من الدنیا عظیمة ، صبروا أیاما قلیلة قصاراً اعقبتهم راحة طویلة بتجارة مربحة یسرها لهم رب کریم ، ارادتهم الدنیا ولم یریدوها ، وطلبتهم فاعجزوها ، أما اللیل فصافون أقدامهم ، تالین لأجزاء القرآن یرتلونه ترتیلا ، یحزنون به أنفسهم ، ویستبشرون به وتهیج أحزانهم بکاء علی ذنوبهم ووجع

می‌پوشانند گوشهای خودرا بشنیدن دانشهای سودمند فراداشته‌اند در دشواری و بلد چنان دلشادند که دیگران در خوشی و نعمت بخواسته‌خدا خرسندند واگر مرگ مقدرخداوندی پای‌بند آنان نبود از بیم‌شکنجه وشوق‌مزد پروردگاریك‌چشم‌بهم‌زدن جان در کالبدشان نمی‌ماند خداوند در دل آنان بسیار بزرگست وبرای همین‌جز خدا در پیش آنان کوچك است باورشان به‌بهشت چنانست که گویا اورا دیده ودرآن بهره‌مند وآرمیده‌اند وباور آنها به‌دوزخ چنانست که گویا اورا دیده ودر آن آزار کشیده‌اند دلهای آنان از جدائی یار حقیقی اندوهگین ومردمان ازشر ایشان بر کنارند اززیادی کوشش بدنهائی لاغر دارند ومورد نیازشان ازاین سرای ناپایدار کم است ، روانشان بعفت آراسته ورنج آنها در این دنیا زیاد است روزی چند با دشواری شکیبا باشند تا درپی آن آسایشی‌دراز بدست‌آورند بازرگانی‌بس سودمندی دارند که خدایشان راهنمائی کرده وبرای‌آنان میسر فرموده چون دنیا بآنان روآورد از او سر به‌پیچانند ودنیا آنان‌را دنبال کند و آنها برای نپذیرفتن اورا بستوه آورند اما در شب بر پای ایستاده و متفکرانه کلام خدا را می‌خوانند ودلهای خودرا باآن اندزهگین ساخته ودوای درد خویش‌را ازآن جویند وبکمك

كلوم جوانحهم ، واذا مروا بآية فيها تخويف أصغوا اليها بمسامع قلوبهم وأبصارهم، فاقشعرت منها جلودهم ، ووجلت منها قلوبهم ، وظنوا أن صهيل جهنم وزفيرها وشهيقها في اصول آذانهم ، وإذا مروا بآية فيها تشويق ركنوا اليها طمعا ، وتطلعت أنفسهم اليها شوقا ، فظنوا أنها نصب أعينهم ، جاثين على أوساطهم يمجدون جباراً عظيما ، مفترشين جباههم وأكفهم وأطراف أقدامهم وركبهم ، تجرى دموعهم على خدودهم، يجأرون الى الله في فكاك رقابهم ، واما النهار فحلماء علماء بررة أتقياء قد براهم الخوف (برى القداح - خ ل) فهم أمثال القداح ، ينظر اليهم الناظر فيحسبهم مرضى وما بالقوم من مرض ، أو يقول قد خولطوا فقد خالط القوم أمر عظيم ، إذا فكروا في عظمة الله وشدة سلطانه مع ما يخالطهم من ذكر الموت و أهوال القيامة فزع ذلك قلوبهم و

آن حال بر گناهان خود گریسته و اعضاء آنها خسته و رنجور می گردد چون بآیات تهدید و شکنجه گذرند بدل گوش کنند آنچنانکه شکنجه پروردگار را بچشم می بینند و پوستهای آن ها میلرزد ودلهایشان می طپد و گمان میکنند فریاد وخروش دوزخ در بن گوش آنها است وهنگامیکه بآیات رحمت الهی رسند دل بر وعده های آن سپرده و در آن طمع کرده و مشتاقانه بسوی آنها نگاه میکنند که گوئی معنی آن آیات درپیش چشمانشان هویدا است ترسان وخمیده قامت خداوند بزرگ را ستایش کنند ودر پیشگاه یزدان پاك برسرزانو ویاخمیده قد ویابحال سجده دستها وجبین خودرا برخاك میسایند ، سرشگ بر گونه هایشان جاری است و برای دور بودن از آتش دوزخ وشکنجه اش بخدا پناه برده و کمك می خواهند و اما در روز دانشمندان شکیبا و بزرگواران پرهیزگارند ترس خدا اندامشانرا چنان گداخته که به بیماران می مانند در صورتیکه بتن بیمار نیستند وجانشان رنجور عشق خدا است دیگران آنهارا دیوانه می پندارند وحال آنکه کار بزرگی مبهوتشان ساخته وبزرگی خدا دل وجانشانرا مستغرق دریای حیرت نموده هنگامیکه در بزرگی خداوند و سترگی سلطنتش فکر میکنند و دشواریهای روز

جاشت حلومهم وذهلت قلوبهم (عقولهم - خ ل) واذا استفاقوا بادروا الى الله بالأعمال الزكية لايرضون لله من أعمالهم بالقليل ولايستكثرون له الجزيل فهم لأنفسهم متهمون ومن أعمالهم مشفقون ، أن زكى أحدهم خاف مما يقولون وقال انا أعلم بنفسى من غيرى ، وربى أعلم بنفسى منى ، اللهم لاتؤاخذنى بمايقولون ، واجعلنى خيراً ممايظنون ، واغفرلى مالايعلمون ، فانك علام الغيوب ، وستار العيوب، ومن علامة أحدهم انك ترى له قوة فى دين ، وحزماً فى لين ، وايمانا فى يقين، وحرصا على العلم، و كيسافى رفق، وشفقة فى نفقة ، وقصداً فى غناء ، وخشوعافى عبادة،وتحملا فى فاقة،وصبراً فى شدة، ورحمة للجهود،واعطاء فى حق، ورفقافى كسب، وطلبا للحلال، ونشاطاً فى الهدى ، وتحرجا عن الطمع ، وبراً فى استقامة ، و إغماضا عند شهوة

رستاخیز هم پیش چشمان آنان رژه میرود دلهای آنان بخروش آمده و کاسه شکیبائیشان لبریز میگردد وخرد ازسرشان پرواز میکند وچون توفیق بندگی می‌یابند بکردن کارهای نیك می شتابند و به‌بندگی کردن کم،خرسندی ندهند وکار خود را هم چیزی نه‌پندارند از خود بدگمان و بر رفتارهای خود هراسانند اگر مردمان آنهارا بکارهای نیك بستایند بخود نگرفته و گویند من بخود ازغیر خود داناترم وخدای من از من بدرون من آگاه‌تر است ، خدایا بگفته دیگران برمن مگیر ومرا بهتر از آنچه گمان می برند بگردان گناهان مرا که بآن پی‌نبرده‌اند ببخشای بدرستیکه تودانای نهان وغیوب وپوشنده عیوبی‌وازنشانه های آنها اینست که در کار دین نیرومند وپشتکار دارند وبا نرمی بسیار، دوراندیش در کار زندگانیند ، در کار ایمان بمرتبه یقین‌وبه‌پیدا کردن دانش مشتاق وبا وجود زیرکی، نرم و با مردم آسان گیرند دربخشش دلسوز و در توانگری میانه‌رو در بندگی پروردگار ترسان ودر تنگدستی بردبار ودر دشواریها شکیبا و بررنجبران دلسوز ودر راه خدا بخشنده‌اند در کسب، ملایم ودرجویائی حلال کوشا ودر سفر بسوی‌خدا سرخوش‌اند از آز بسیار بدورند هنگام‌توانائی وبرسرپابودن‌نیکوکارند

لایغره ثناء من جهله ، ولایدع احصاء ما قدعمله ، مستبطاً لنفسه فی العمل ، یعمل الأعمال الصالحة وهو علی وجل ، یمسی وهمه الشکر ، و یصبح وشغله الذکر ، یبیت حذراً ، ویصبح فرحا ، حذراً لما حذرمن الغفلة ، وفرحا لما اصاب من الفضل والرحمة ان استصعب علیه نفسه فیما تکره لم یعطها سؤلها فیما الیه ضره ، و فرحه فیما یخلد ویطول ، وقرة عینه فیما لایزول ، ورغبته فیما یبقی وزهادته فیما یفنی، یمزج الحلم بالعلم ، ویمزج العلم بالعقل ، تراه بعیداً کسله ، دائما نشاطه، قریبا أمله، قلیلازلله، متوقعاأجله، خاشعاقلبه ، ذاکراًربه، خائفاذنبه، قانعةنفسه، متغیبا جهله ، سهلاأمره ، حریزادینه ، میتةشهوته ،کاظما غیظه ، صافیاخلقه، آمنامنه جاره

وزمان چیرگی شهوت از حرام چشم می‌پوشند اگر کسی اورا از روی نادانی بستاید فریفته نخواهد شد وکارهای نیك خود را برخ کسان نمی کشد در کارهای نفسانی ودنیوی آسانگیر است کارهای خوب را پیشه خود ساخته وبازهم هراسانست روز را بشب میرساند وتمام کوشش اوبجا آوردن سپاس خدا است صبح میکند درحالیکه شب‌را بیاد ایزد بسر می‌برد خوابی ترسان میکند و بآرزوی کردن کارهای شایسته مسرورانه روز را آغاز میکند شب بیمناك از غفلت خویش و روز خرسند بدریافت فضل وبخشش خداوندی وچشم براه آنست اگر نفس در بندگی وپرستش بااوهمراهی نکند اوهم‌خواهش‌های اورابر نیاورد خرسندی‌اودرزندگانی جاویدان وطولانیست ودل بدان بسته ورغبت او درسرای پایدار و کناره گیری اواز سرای ناپایدار است دانش وبردباری وخرد را بهم آمیخته واورا می‌بینی درحالیکه تنبلی از اوبدور ونشاطش همیشگی آرزوهایش کوتاه ولغزش هایش کم است آماده کوچ بسفر سرای جاوید بادلی هراسان خدای‌خودرا همیشه میخواندواز گناهان خویش ترسان است در این سرا بچیزی خرد سر فرود آورده ونادانی او کم است در کارهای سرای ناپایدار آسان گیر ودر امورآن سرا سختگیر است شهوت‌اومرده وخشم خود را فرو خورده کردار ورفتاراونیك وهمسایه ازاو درامان وراحت است

ضعیفا کبره ، میتا ضره ، کثیرا ذکره ، محکما امره ، لایحدث بما یؤتمن علیه الاصدقاء ، ولایکتم شهادته للأعداء ، ولایعمل شیئا من الحق ریاءاً ، ولایترکه حیاءاً ، الخیر منه مامول ، والشر منه مامون ، ان کان فی الغافلین کتب من الذاکرین ، وان کان فی الذاکرین لم یکتب من الغافلین ، یعفو عمن ظلمه ، ویعطی من حرمه ، ویصل من قطعه ، لایعزب حلمه ، ولایعجل فما یریبه ، ویصفح عما قدتبین له بعید (بعد خ ل) جهله ، لینا قوله ، غائبامکره (منکره خ ل) ، قریبا معروفه ، صادقا قوله ، حسنا فعله ، مقبلا خیره ، مدبرا شره ، فهو فی الهزاهز وقور ، وفی المکاره صبور ، وفی الرخاء شکور ، لایحیف علی من یبغض ولایأثم علی من لایحب لایدعی ما لیس له ولایجحد حقا هو علیه ، یعترف بالحق قبل أن یشهد

گردنکش نبوده و آزاری بدیگری نمیرساند خدارا زیاد یاد میکند ودر کار آئین خود استوار است و آنچه را که دوستانش بوی راز گویند با کسی درمیان نگذارد و گواهی خودرا ازدشمنان خویش هم دریغ ننموده و برای خدا ریاکارانه کار نمیکند وشرم و آزرم از او بدور نمی‌شود مردن بنیکی و بخشش اوچشم داشت دارند و از بدی کردن او آسوده‌اند اگر بامردم غافل نشیند نامش در گروه هشیاران نوشته می‌شود واگر همنشین آگاهان باشد درشمار اهل غفلت نیست کسی که براوستم کند می‌بخشدش وچون اورا محروم نماید بخشش می‌نماید و کسی که از او ببرد باو می‌پیوندند ، بردباری او از او جدا نمیشود ودر کاریکه دو دل باشد شتاب نمیکند ازچیزهای بدی که مردم برای او اندیشیده‌اند وبر آنها دانا شده می گذرد نادانی از او بدور و گفتار او نرم است مردم را فریب نمی‌دهد نیکی او همیشه بمردمان میرسد ودر جلوی آنانست راستگو در گفتار و نیکو کار در کردار است کار خوب از او ریزان و کار بد ازوی گریزانست ، درتنهائی و کشاکش روزگار با وقار و در دشواریها وناگواریها بردبار است درزمان توانگریش سپاسگزار است بر دشمن خود ستم نکند و در دوستی کوتاهی ننماید چیزی‌را که ازاو نیست ادعا نمیکند وحقی‌را که براو وارداست رد وانکار نمی‌نماید بحقی که دیگران براودارند

علیه ، ولایضیع مااستحفظ (لاینسی ماذکره خ) ولاینابز بالألقاب ، ولایبغی علی أحد ، ولایهم بالحسد ، ولایضر بالجار ، ولایشمت بالمصائب ، سریع الی الصلوات، مؤد للأمانات ، بطیء عن المنکرات ، یأمر بالمعروف ، وینهی عن المنکر، لایدخل فی الامور بجهل ، ولایخرج من الحق بعجز ، ان صمت لم یغمه صمته . وان نطق لم یقل خطأ ، وان ضحك لم یعد صوته سمعه ، قانعا بالذی قدرله ، ولایجمع به الغیظ، ولایغلبه الهوی ، ولایقهره الشح ، ولایطمع فیمالیس له ، یخالط الناس لیعلم، ویصمت لیسلم ، ویسأل لیفهم ، لاینصت لیعجب به ، ولایتکلم لیفخر علی من سواه ، ان بغی علیه صبر ، حتی یکون الله هو الذی ینتقم له ، نفسه منه فی عناء ، والناس منه فی

اقرار میکند بدون آنکه نیازی بگواه باشد چیزی را که باو سپرده‌اند و باید نگهدارد تباه نمیسازد کسی را بنام زشت نخواند و بر هیچ کس ستم روا نمی‌دارد بدیگران رشگ نمی‌برد و آزارش بهمسایگانش نمیرسد کسی را بگرفتاریهایش شماتت وسرزنش نمیکند برای بجا آوردن نمازهای خود شتاب دارد و ادا کننده سپرده‌هااست که باوسپرده‌اند بناشایست‌ها نمی گرود ومردم‌را بکارهای نیك ودوری از کارهای زشت دستور می‌دهد با نادانی دست بکاری نمیزند واز راه راست گامی فراتر نمی‌نهد اگر خموش باشد در خاموشی اندوهگین نیست واگر گویا شودجز راست نگوید بلند نخندد بآنچه برایش میرسد قانع است درخشم افسارخویش‌را بنفس سرکش نسپارد وهوی نفس بر او چیره نشود بخل اورا بنده خود نسازدودر آنچه مال او نیست چشم ندوزد بامردم همنشینی میکند برای آنکه بدانش خود بیفزاید یا بدیگری بیاموزاند وچون خاموش شود برای آنست که راه آشتی پوید پرسش او برای فهمیدن است نه‌مشاجره خاموشی اوبرای ایجاد شگفتی دردیگران نسبت بخویش نیست که (او را بزرك و صاحب ظرفیت بپندارند) سخنرانی او برای خود فروشی بردیگری نیست اگر بر اوستم کنند بردبار باشد تا خداوند انتقام اورا بازستاند نفس او از او در رنج ومردم ازنفس او درراحتند نفس خویش‌را

راحة ، اتعب نفسه لآخرته ، وأراح الناس من شره ، بعدمن تباعد عنه بغض ونزاهة، ودنو من دنا منه لين و رحمة ، فليس تباعده بكبر ولاعظمة ، ولادنوه بخديعة ولاخلابة ، بل يقتدى بمن كان قبله من أهل الخير ، وهو امام لمن خلقه من أهل البر (قال) فصعق همام صعقة كانت نفسه فيها فقال امير المؤمنين عليه السلام اما والله لقد كنت اخافها عليه ، وأمر به فجهز وصلى عليه وقال هكذا تصنع المواعظ البالغة باهلها ، فقال قائل فمابالك انت يا أمير المؤمنين قال عليه السلام ويلك ان لكل اجلا لن يعدوه ، وسببا لايجاوزه ، فمهلا لاتعد فانما نفث على لسانك الشيطان .

[الحديث السادس والثلاثون] ابى رحمه الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن صفوان بن مهران قال قال ابوعبدالله عليه السلام انما المؤمن الذى اذا غضب لم يخرجه غضبه من حق ، والذى اذارضى لم يدخله رضاه فى الباطل ، والذى اذا قدر لم يأخذ اكثر من ماله .

برای آماده کردن توشه آن سرا برنج افکند ومردم را از بداوراحت کنداز کسی که دوری گزیند برای پرهیز گاری وپاکدامنی است وبهر که نزدیك شود برای دلسوزی ومهربانی است نه دوری او برای گردنفرازی ونه نزدیکیش برای فریب است بلکه بخوبان پیش ازخوداقتدا میکندواوخود پیشوای پارسایان ونیکو کارانست. در این هنگام همام نعره بزد وجان بداد امیر المؤمنین عليه السلام فرمود بخدا سوگند من ازهمین بی تابی وبی توانی بر او می ترسیدم ودستور داد اورا برای دفن آماده کنند وبر اونمازخواند وسپس فرمود پندهای رسا با اهلش چنین میکند گوینده‌ای عرض کرد یا امیر المؤمنین چرا ترا گزندی نرسید فرمود وای برتو برای هر کسی مرگی است که از او رد نمیشود وسببی است که ازآن نمی گذرد خاموش باش وپرنگو که شیطان برزبان توسخن می گوید .

۳۶ـ صفوان پسر مهران گوید امام صادق عليه السلام فرمود مؤمن کسی است که چون خشمگین شود خشمش اوراازجاده راست بدور نکندوچون راضی شود خرسندیش اورا درباطل فرونمی برد وچون توانائی یابد بیش ازمال وحق خودرادست نمیزند .

[الحديث السابع والثلاثون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن علی بن عبدالعزیز ، قال قال ابوعبدالله علیه‌السلام یا علی بن عبدالعزیز لایغرنك بكاؤهم فان التقوی فی القلب .

[الحديث الثامن والثلاثون] حدثنا محمد بن موسی المتوكل رحمه‌الله عن عبدالله بن سنان قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول : أوصیكم عبادالله بتقوی الله ولاتحملوا الناس علی اكتافكم فتذلوا ، ان الله عزوجل یقول فی كتابه (**قولوا للناس حسنا**[1]) ثم قال عودوا مرضاهم ، واشهدوا جنائزهم ، واشهدوا لهم وعلیهم، وصلوا معهم فی مساجدهر ، واقضوا حقوقهم ، (ثم قال) أی شیء أشد علی قوم یزعمون أنهم یأتمون بقوم ویأخذون بقولهم فیأمرونهم و ینهونهم ولایقبلون منهم و یذیعون حدیثهم عند عدوهم فیأتی عدوهم الینا فیقولون لنا ان قوما یقولون ویروون كذا و كذا فنقول نحن نتبرأ ممن یقول هذا فتقع علیهم البرائة .

۳۷ـ علی پسر عبدالعزیز گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود یا علی گریه اینان ترا گول نزند پارسائی وپرهیز گاری در دل است .

۳۸ـ عبدالله پسر سنان گوید ازامام صادق علیه‌السلام شنیدم می‌فرمود: ای بندگان خدا شمارا به‌پارسائی سفارش میکنم مردم‌را برشانه‌های خود سوار نکنید که‌خوار خواهیدشد خداوند بزرگ‌در کتاب‌خود فرموده (**قولوا للناس حسنا**[1]) سپس فرمود بیماران خودرا پرسش کنید وجنازه‌های آنان‌را مشایعت نمائید وبرای ایشان گواه باشید در پرستشگاههایشان باآنان نیایش بدرگاه خدا کنید وحقوق آنهارا بدهید سپس فرمود چقدر سنگین وسخت است بر گروهیکه گمان میکنند بدنبال پیشوایانی‌قدم برمیدارند وفرمایش آنهاراپذیرا هستند درحالیکه‌چون آنهارا دستور بنیکی ودوری از بدی می‌دهند ازآنان نمی‌پذیرند واسرار آنهارا نزد دشمنانشان فاش می کنند وچون دشمنان آنها نزد ما می‌آیند ومی گویند گروهی هستند که چنین‌وچنان‌می گویند وماخواهیم گفت‌ازآنان بیزاریم بیزاری‌ماازآنهاواجب‌میشود.

---

(۱) بامردم گفتاری نیك بگوئید - سوره بقره آیه ۸۳

[الحديث التاسع والثلاثون] حدثنی محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه‌الله ، عن ابی الخطاب عن عبدالله بن زياد ، قال سلمنا علی ابی عبدالله عليه‌السلام بمنی، ثم قلت يابن رسول‌الله انا قوم مجتازون لسنا نطيق هذا المجلس منك كلما اردناه فاوصنا (قال عليه‌السلام) عليكم بتقوی الله وصدق الحديث وأداء الأمانة وحسن الصحبة لمن صحبكم وافشاء السلام واطعام الطعام صلوا فی مساجدهم و عودوا مرضاهم و اتبعوا جنائزهم فان ابی حدثنی ان شيعتنا أهل البيت كانوا خيارمن كانوا منهم ، ان كان فقيه كان منهم . وان كان مؤذن كان منهم ، وان كان امام كان منهم ، وان كان صاحب امانة كان منهم ، وان كان صاحب وديعة كان منهم ، و كذلك كونوا حببونا الی الناس ولاتبغضونا اليهم .

[الحديث الاربعون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا علی بن ابراهيم بن هاشم عن ابيه عن اسماعيل بن مهران عن حمران بن اعين عن ابی عبدالله عليه‌السلام ، قال كان علی بن الحسين عليه‌السلام قاعدا فی بيته اذقرع قوم عليهم الباب فقال ياجارية انظری

---

۳۹ . عبدالله پسر زياد گويد برامام صادق عليه‌السلام درمنی درود فرستاديم وسپس عرض كرديم ای پسر پيغمبر ما گروهی گذرنده‌ايم و گفتگوهای اين جارادرجائی باز گو نخواهيم كرد مارا وصيتی بفرما فرمود شمارا بر پارسائی و پرهيز گاری وراستگوئی وادای امانت ونيكی آميزش با كسانی كه با شما رفت و آمد دارند و درود بلند فرستادن وسير كردن مردمان سفارش ميكنم ، درمساجدشان نماز كنيد وبيمارانشان‌را احوالپرسی نمائيد مردگان ايشان‌را مشايعت كنيد وپدرم می‌فرمود پيروان ما خاندان پيغمبرخوبان خويشان خود هستند اگردانشمندی يااذان گوئی يا پيشوائی ويا امانت داری وراز داری يافت شود ازآنانست مردم را با ما مهربان كنيد ومارا باايشان دشمن ننمائيد .

۴۰ـ حمران پسر اعين گويد امام صادق عليه‌السلام فرمود امام سجاد عليه‌السلام در خانه خود نشسته بود گروهی درب خانه‌را كوبيدند فرمود ای كنيز نگاه كن

من بالباب فقالوا قوم من شيعتك فوثب عجلان حتى كادان يقع فلما فتح الباب و نظر اليهم رجع وقال كذبوا فاين السمت فى الوجوه اين اثر العبادة ، اين سيماء السجود انما شيعتنا يعرفون بعبادتهم و شعتهم قدقرحت العبادة منهم الآناف و دثرت الجباه والمساجد ، خمص البطون ، ذبل الشفاه ، قدهبجت العبادة وجوههم ، وأخلق سهر الليالى وقطع الهواجر جثثهم ، المسبحون اذاسكت الناس والمصلون اذانام الناس والمحزونون إذافرح الناس ، يعرفون بالزهد ، كلامهم الرحمة، وتشاغلهم بالجنة .

[**الحديث الحادى والاربعون**] على بن احمد بن عبدالله عن ابيه عن جده عن ابى عبدالله البرقى عن ابيه عن عمرو بن شمر عن عبدالله قال قال الصادق عليه السلام : من أقر بستة أشياء فهو مؤمن ، البرائة من الطواغيت والاقرار بالولايه ، والايمان

کو بندهٔ درب کیست عرض کردند گروهی ازپیروان شمایند با شتاب چنان ازجای برخاست که نزدیك بود برزمین افتد وچون درب را بازو بایشان نگاه کرد بر گشت وفرمود دروغ می گویند نشانی تشیع آنان چیست ونشانه بندگی واثرسجودشان کجا است ، پیروان ما بهزیادی بندگی و ژولیدگیشان شناخته میشوند (منظور آنکه بظاهرخود زیاد پای بندنبوده وتوجه بیشترشان بعوالم معنوی واخروی است) زیادی بندگی پروردگار بینی‌های آنان‌را زخم نموده وجبین و جاهای سجودشان پینه بسته از روزه‌های بسیار وایستادن درپیشگاه پروردگار ودوام اذکار لاغرمیان ولب خشکانند ، بندگی یزدان چهره‌های آنان‌را درهم کشیده وبیداری شب جوانی آنهارا دگرگون نموده و روزه بودن در روزهای گرم بدنهای آنها را گداخته هنگامیکه مردم خاموشند آنان تسبیح گویند وچون مردم درخوابند آنان درنماز بسر می برندوزمانیکه آفریدگان مسرورند آنان اندوهگینند ، به بسیاری بر کناری ازدنیا شناخته می‌شوند سخنان آنها رحمت وسر گرمی آنها به بهشت است .

۴۱ـ عبدالله گوید امام صادق فرمود : کسی که بشش چیز باور کند مؤمن است : بیزاری ودوری از گردنکشان و ستمگران واقرار بولایت (سلطنت معمری

بالرجعة ، والاستحلال للمتعة ، وتحريم الجرّی وترك المسح علی الخفّین .

[**الحديث الثانی والاربعون**] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا عبدالله بن جعفر الحميری عن مسعدة بن صدقة عن الصادق عليه‌السلام انه قيل له مابال المؤمن احدشیء، قال عليه‌السلام لأن عز القرآن فی قلبه . ومحض الايمان فی قلبه ، وهو يعبدالله عزوجل ، مطيع لله ، ولرسوله عليه‌السلام مصدق (قيل) فمابال المؤمن قديكون أشح شیء (قال) لأنه يكسب الرزق من حله ومطلب الحلال عزيز فلايحب ان يفارقه لشدة مايعلم من عسر مطلبه وان سخت نفسه لم يضعه الا فی موضعه (قيل) ماعلامات المؤمن (قال) عليه‌السلام أربعة نومه كنوم الغرقی ، واكله كاكل المرضی ، وبكاؤه كبكاء الثكلی ، وقعوده كعقود المواثب (قيل له) فمابال المؤمن قديكون انكح شیء (قال) عليه‌السلام لحفظه فرجه عن فروج مالايحل له ولكی لاتميل به شهوته هكذا ولاهكذا ، و اذا ظفر بالحلال

خاندان پیغمبر ویا محبت آنان) وباور به رجعت وحلال شمردن متعه وحرام شمردن مار ماهی وبر روی موزه مسح نکشیدن .

۴۲ـ مسعده پسر صدقه گوید بامام صادق عليه‌السلام عرض شد چرا مؤمن بچیزی سخت وتند می‌شود فرمود برای آنکه رفعت وعزت کتاب خدا در دل اواست وایمان خالص در قلب او نهفته واوخداوندرا می‌پرستد وفرمانبر او ومصدق پیغمبر اواست عرض شد چرا مؤمن بچیزی بخل میورزد فرمود برای آنکه روزی‌راازراه حلال بدست می‌آورد و پیدا کردن حلال مشگل است او دوست ندارد از بدست آورده حلال خود دوری کند برای آنکه می‌داند پیدا کردن حلال کار بس دشواری‌است واگر خشمگین شود نابجا نخواهد بود عرض شد نشانه‌های مؤمن چیست فرمود چهار چیز است خواب او مانند خواب غریق و غذا خوردنش مانند آدم بیمار و گریهٔ او مانند گریه شخص مادر مرده وبر پا خاستن اومانندبرخاستن مردم هراسانست که ازجای خود می‌جهند عرض شد چرا مؤمن زناشوئی میکند فرمود برای نگهداشتن خود از نزدیکی باکسانی که بر اوحلال نیستند و برای

اکتفی به واستغنی به عن غیره وقال صلوات‌الله علیه : ان فی‌المؤمن ثلاث خصال لم‌تجتمع الا فیه ، علمه بالله عز وجل ، و علمه بمن یحب ، و علمه بمن یبغض (وقال علیه السلام) ان قوة المؤمن فی قلبه ، ألا ترون انکم تجدونه ضعیف البدن نحیف الجسم ، وهو یقوم اللیل ویصوم النهار (وقال علیه السلام) المؤمن فی‌دینه أشد من‌الجبال الراسیة وذلك لأن الجبل قدینحت منه والمؤمن لایقدر أحد ان ینحت من دینه شیئاً وذلك لضنه بدینه وشحه علیه .

[الحدیث الثالث والاربعون] وبهذا الاسناد قال قال رسول‌الله صلی الله علیه وآله وسلم ألا أنبئکم لِمَ سمی المؤمن مؤمناً لائتمان الناس ایاه علی انفسهم وأموالهم، ألاأنبئکم من المسلم ، المسلم من سلم الناس من یده ولسانه ألا أنبئکم بالمهاجر ، من‌هجر السیئات وما حرم‌الله عزوجل .

اینکه شهوات دیگر را آرزو ننماید وهنگامیکه بحلال دست یافت به‌آن می‌سازد وخود را با آن از دیگران بی‌نیاز می کند سپس فرمود در مؤمن سه خصلت است که در جز او گرد نخواهد آمد بخدا و به‌آنچه خدا دوست دارد وبآنچه‌خدا دشمن دارد دانا است وبازهم فرمودند زور مؤمن در دل اواست آیا نمی‌بینید که او بدنی لاغر وپیکری ناتوان دارد چون شبها را بیدار و روز ها را روزه دار است و اضافه فرمود : مؤمن درنگهداری دین خود از کوههای استوار پابرجاتراست‌برای آنکه از کوه کم کم با برخورد باد و باران سائیده و تراشیده می‌شود ولی کسی یارای آن ندارد از دین مؤمن چیزی بکاهد واین برای بخلی‌است که بدین خود دارد تا اورا ازدست ندهد .

۴۳ـ امام صادق علیه السلام فرمود آیا شما را خبر ندهم که چرا مؤمن را مؤمن نامیدند برای ایمانی که مردم در دارائی وجان خود بآنان دارند آیا شما را خبر ندهم که مسلمان کیست مسلمان کسی است که مردمان از گزند دست و زبان او آسوده باشند آیا مهاجررا بشما معرفی نکنم مهاجر کسی است که از بدیها دوری کند وازآنچه خداوند روا ندانسته پرهیز نماید .

[الحديث الرابع والاربعون] و بهذا الاسناد قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من ساءته سيئة وسرته حسنة فهو مؤمن .

[الحديث الخامس والاربعون] ابى رحمه الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن حباب الواسطى عن ابى عبدالله عليه السلام قال ما أقبح بالمؤمن أن تكون له رغبة تذله .

[الحديث السادس والاربعون] وبهذا الاسناد ، قال قال ابوعبدالله عليه السلام البرص شبه اللعنة لايكون فينا ولا فى ذريتنا ولافى شيعتنا .

[الحديث السابع والاربعون] وبهذا الاسناد عن احمد بن ابى عبدالله عن حصين بن عمر ، قال قال ابوعبدالله عليه السلام : ان المؤمن أشد من زبر الحديد ان الحديد اذا أدخل النار تغير وان المؤمن لوقتل ثم نشر ثم قتل لم يتغير قلبه .

[الحديث الثامن والاربعون] حدثنا الحسن بن احمد رحمه الله عن المفضل ، قال قال ابوعبدالله عليه السلام ان الله تبارك وتعالى خلق المؤمنين من أصل واحد لايدخل فيهم داخل ولايخرج منهم خارج ، مثلهم والله مثل الرأس فى الجسد ومثل الأصابع

٤٤ـ امام صادق عليه السلام فرمود كه پيغمبر خدا مى‌فرمود كسى كه كار بد كردن اورا ناراحت كند وكار نيك اورا خوشنود بسازد مؤمن است .

٤٥ـ حباب واسطى گويد امام صادق عليه السلام فرمود براى مؤمن چه اندازه زشت است خواهشى داشته باشد كه در راه بجا آوردن آن خواهش خوار گردد .

٤٦ـ امام صادق عليه السلام فرمود : پيسى مانند داغ راندگى ازدرگاه خدا است ودرما وفرزندان وپيروانمان پيدا نميشود .

٤٧ـ حصين پسرعمر گويد امام صادق عليه السلام فرمود : مؤمن ازآهن سخت‌تر است آهن اگر گداخته‌شود رنگش برمى گردد ولى مؤمن اگر كشته‌شود ودوباره زنده گردد وسپس اورا بكشند دل او ازايمان برنمى گردد .

٤٨ـ مفضل گويد امام صادق عليه السلام فرمود ايزد توانا مؤمنين را ازيك ريشه آفريد نه كسى مى‌تواند در جرگه آنان درآيد ونه كسى از آنان مى‌تواند از گروهشان خارج شود مثل آنان مثل سر در بدن ويا انگشتان در كف دستان است اگر

فی الکف ، فمن رأیتم یخالف ذلك فاشهدوا علیه بتاتا انه منافق .

[الحدیث التاسع والاربعون] حدثنا محمد بن علی ماجیلویه رحمه‌الله ، عن محمد بن سلیمان الدیلمی ، قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول الشتاء ربیع المؤمن یطول فیه لیله فیستعین به علی قیامه .

[الحدیث الخمسون] وبهذا الاسناد ، عن محمد بن احمد عن معاویة بن عمار ، قال قال ابوعبدالله علیه‌السلام : ان الله لم یؤمن المؤمن من بلایا الدنیا ولکن آمنه من العمی فی الاخرة ومن الشقاء یعنی عمی البصر .

[الحدیث الحادی والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد ، عن سعید بن غزوان قال قال ابوعبدالله علیه‌السلام المؤمن لایکون محارفا (مجازفا خ ل) .

[الحدیث الثانی والخمسون] وبهذا الاسناد عن احمد بن محمد عن الصالح بن هیثم (میثم ظ) عن ابی عبدالله علیه‌السلام ، قال ثلاث من کن فیه استکمل خصال الایمان ،

کسی‌را دشمن اینها یافتید بدوروئیشان گواهی دهید .

۴۹ ـ محمد پسر سلیمان گوید از امام صادق علیه‌السلام شنیدم می فرمود زمستان بهار مؤمن است چون شبهائی دراز دارد و باو نیرو می‌دهد که شب زنده‌دار باشد .

۵۰ ـ پسر عمار گوید امام صادق علیه‌السلام می‌فرمود : خداوند بزرگ مؤمن را از بلاهای سرای ناپایدار نگه نمی‌دارد لیکن اورا از کوری در آن‌سرا نگه خواهد داشت .

۵۱ ـ سعید پسر غزوان گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود مؤمن سخنی به‌نادرستی نمی گوید .

۵۲ ـ صالح پسر هیثم گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود سه چیزاست که چون در کسی یافت شد رفتار ایمانی او تمام است : کسی که برستم بردبار بوده وخشم

من صبر على الظلم فكظم غيظه واحتسب وعفا كان ممن يدخله‌الله الجنة وشفع فی مثل ربيعة ومضر.

[الحديث الثالث والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد : عن زيد، عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال لن تكونوا مؤمنين حتى تكونوا مؤتمنين و حتى تعدوا نعمة الرخاء مصيبة وذلك إن الصبر على البلاء أفضل من العافية عند الرخاء .

[الحديث الرابع والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن رجل عن ابی‌عبدالله عليه السلام ، قال صف لی المؤمن (قال عليه السلام) قوة فی دين ، وحزم فی لين ، و ايمان فی يقين ، وحرص فی فقه ، ونشاط فی‌هدى ، وبر فی‌استقامة ، وعلم‌فی‌حلم وشكر فی رفق ، وسخاء فی حق ، وقصد فی‌غنى ، وتجمل‌فی‌فاقه ، وعفوفی‌قدرة، وطاعة فی‌نصيحة ، وورع فی‌رغبة ، وحرص فی‌جهاد ، وصلاة‌فی‌شغل ، وصبرفی‌شدة

خودرا فرو خورد ومزد آن‌را ازخدای خودبخواهدو گذشت نماید ، اواز کسانیست که یزدان اورا به‌بهشت جاویدان برد ومیانجیگری او را در مانند دو ایل بزرگ ربیعه ومضر به‌پذیرد .

۵۳ـ زید گوید امام صادق عليه السلام فرمود : مؤمن نیستید تاهنگامیکه‌مورد اطمینان مردم نباشید و مصیبت را بمانند نعمت نبینید شکیبائی بر بلاء از عافیت زمان نعمت بهتر است .

۵۴ـ محمد پسر احمد ازمردی‌باز گو کرد که ازامام صادق عليه السلام صفات‌مؤمن را پرسش نمودفرمود مؤمن بدین‌صفات است : دردینداری توانا وبانرمی‌دوراندیش در ایمان بمرحله یقین ، درجویائی دانش کوشا ودرپیدا کردن راه راست شاداب وبا نشاط است در استواری نیکوکار وبا بردباری دانش را گرد آورده و در نرمی شکر گذار است ودر راه خدا بخشنده ودر توانگری میانه‌رو ودر درویشی‌باشکوه ودر قدرت ازدشمنان می گذرد ، در پند دادن مردمان بند گی‌خدا جوید وبابستگی بدنیا پرهیز گاری را از دست ندهد در کوشش در راه خدا حریص و در گرفتاری کارهای دنیا بیاد خدا است (درسختیها بردبار ودر کشاکش روزگار و دشواریهایش

وفی الهزاهز وقور ، وفی المکاره صبور ، وفی الرخاء شکور ، ولایغتاب ولایتکبر، ولایقسع الرحم ، ولیس بواهن ولافظ ولاغلیظ ، ولایسبقه بطره ، ولاتفضحه بطنه، ولایغلبه فرجه ، ولایحسد الناس ، ولایقتر ولایبذر ولایسرف ، ینصر المظلوم ویرحم المساکین ، نفسه منه فی عناء ، والناس منه فی راحة ، لایرغب فی الدنیا ولایفزع من مهائل الناس ، للناس هم قداقبلوا علیه ، وله هم قدشغله ، لایری فی حلمه نقص، ولا فی رأیه وهن ، ولافی دینه ضیاع ، یرشد من استشاره ، و یساعد من ساعده ، ویکیع عن الباطل والخنا والجهل ، فهذه صفة المؤمن .

[الحدیث الخامس والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن ابی العلاء عن ابی عبدالله علیه السلام قال : ان المؤمن من یخافه کل شیء وذلك انه عزیز فی دین الله ولایخاف من شیء ، وهو علامة کل مؤمن .

شکیبا است در فراخی و نعمت شکر گذار است پشت سر کسی گپ نمی زند و گردنفرازی نمی کند از خویشاوندان نمی‌برد وابله و تند خو نیست سستی او را نمی گیرد شکمش ویرا رسوا نمی کند وشهوت زنان اورا اسیر نمی‌سازد برمردمان رشگ نمی‌برد در زندگانی وبخشش میانه‌رو است ستمدیدگان‌را پشت و پناه و بر بیچارگان دلسوز است نفس او از او در رنج ومردم از او درراحتند دردنیا چندان دل نمی‌بندد واز تهدیدهای مردم بناله درنیامده ونمی‌هراسد هنگامیکه مردم همت می گمارند که بدو روآورند هم او اینست که اورا ازکار خود بازخواهند داشت در بردباری او کمی ندارد ورأیش سستی نمی‌پذیرد در دین خود سهل انگار نیست کسی که با اورأی زند رهنمائیش کند وکسی که باو کمك نماید عوض خواهد داد از باطل ونادانی وهرزه گوئی بهراسد واین رفتار مرد مؤمن است .

۵۵ـ ابی العلاء گوید امام صادق علیه السلام فرمود : مؤمن کسی است که همه ازاوحساب می‌برند واین برای آنست که دردین خدا توانا است وازچیزی بیم ندارد این نشانی مؤمنست .

[الحديث السادس والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن صفوان الجمال ، عن ابی عبدالله عليه السلام قال سمعته يقول ان المؤمن يخشع له كل شيء (ثم قال عليه السلام) اذا كان مخلصا قلبه لله اخاف الله منه كل شيء حتى هو ام الأرض و سباعها وطير السماء .

[الحديث السابع والخمسون] ابی رحمه الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله ، قال حدثنا احمد بن الحسن بن علی بن فضال عن عمار بن موسى عن ابی عبدالله عليه السلام انه سئل عن اهل السماء هل يرون أهل الارض (قال عليه السلام) لايرون إلا المؤمنين لأن المؤمن من نور كنور الكواكب (قيل) فهم يرون أهل الارض (قال عليه السلام) لايرون نوره حيث ما توجه (ثم قال عليه السلام) لكل مؤمن خمس ساعات يوم القيامة يشفع فيها .

۵۶ـ صفوان جمال گويد شنيدم امام صادق عليه السلام می‌فرمود كه هر چيزی برابر مؤمن فروتن و بيمناكست سپس فرمود اگر دل مؤمن خالصاً مخلصاً در گروی دوستی و بندگی خدا باشد همه چيز از اوهراسانست حتی شير و جانوران درنده ومرغان پرنده .

۵۷ـ عمار پسر موسی گويد از امام صادق عليه السلام پرسيدند از اهل آسمانها آيا ساكنين زمين را می‌بينند فرمود جز مؤمنان را نمی بينند برای آنكه مؤمن از نور است ومانند اختران می‌درخشد عرض شد پس ايشان مردم زمين‌را می‌بينند فرمود آنطور كه بايد و شايد نور اورا نمی‌بينند (مقصود آنكه فرشتگان باندازه بينائی‌وتوانائی‌خود درك نورمؤمنين‌رامی‌نمايند وشايد درحديث‌افتادگی‌داشته‌باشد) سپس‌فرمودمؤمنين‌درروزرستاخيزپنج ساعت ميانجيگری‌بين آفريدگاروآفريدگان می‌كنند . (واگر بجملهٔ الا اضافه كنيم معنی آنست كه نمی‌بينند مگر نورش‌را)

[الحديث الثامن والخمسون] ابی‌رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن الحارثی عن زیاد القندی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال کفی المؤمن من الله نصرة أن یری عدوه یعمل بمعاصی‌الله .

[الحديث التاسع والخمسون] ابی‌رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن الحارثی عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال : لایؤمن رجل فیه الشح والحسد والجبن، ولایکون المؤمن جباناً ولاشحیحاً ولاحریصاً .

[الحديث الستون] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الولید (ره) ، قال حدثنا محمد بن یحیی العطار عن بعض اصحابه عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام ، قال المؤمن أصدق علی نفسه من سبعین مؤمناً علیه .

[الحديث الحادی والستون] ابی‌رحمه‌الله ، عن محمد بن یحیی العطار عن سهل بن زیاد عن الحارث بن الدلهاث مولی الرضا علیه‌السلام قال سمعت اباالحسن علیه‌السلام یقول لایکون المؤمن مؤمناً حتی تکون فیه ثلاث خصال سنة من ربه ، و سنة من

۵۸ـ زیاد قندی گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود برای یاری خدا برای مؤمن بس است همینکه به‌بیند دشمن او بگنهکاری گرفتار و او را خداوند از گناه نگهداری فرموده است .

۵۹ـ حارثی گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود : مردیکه در او بخل و رشک وهراس باشد ایمان نیاورده مؤمن ترسو وبخیل وآزمند نیست .

۶۰ـ محمد پسر یحیی عطار گوید برخی ازیاران ازامام صادق علیه‌السلام باز گو کرده‌اند که می‌فرمود باندازه‌ایکه هفتاد مؤمن مؤمنی‌را تصدیق واطمینان کنند واورا خوب به‌پندارند او به خود بیشتر اطمینان دارد .

۶۱ ـ حارث پسر دلهاث آزاد کرده امام رضا علیه‌السلام گوید شنیدم حضرت اباالحسن علیه‌السلام می‌فرمود مؤمن نیست کسی مگر اینکه سه رفتار در او باشد روشی

نبیه ، وسنة من ولیه ، فالسنة من ربه کتمان سره قال عزوجل (**عالم الغیب فلایظهر علی غیبه احدا الامن ارتضی من رسول**[1]) وأما السنة من نبیه فمداراة الناس فان الله عزوجل أمر نبیه بمداراة الناس فقال (**خذ العفو وأمر بالعرف واعرض عن الجاهلین**[2]) وأما السنة من ولیه فالصبر علی البأساء والضراء فان الله عزوجل یقول (**والصابرین فی البأساء والضراء**[3]) .

[**الحدیث الثانی والستون**] ابی رحمه الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن علی الناسخ عن عبدالله بن موسی بن جعفر علیهما السلام ، قال سألته عن الملکین یعلمان الذنب اذا أراد العبد أن یفعله أو بالحسنة قال فقال علیه السلام افریح الکنیف والطیب عندك واحدة قال قلت لا قال علیه السلام العبد اذا هم بالحسنة خرج نفسه طیب الریح فقال صاحب الیمین لصاحب الشمال قف فانه قد هم بالحسنة فاذا هو فعلها کان لسانه قلمه، وریقه

ازخدا وسنتی ازپیغمبر خداو آئینی ازولی خدا ، اما روشی ازخدا پوشاندن اسرار است خداوند در قرآن می‌فرماید (**عالم الغیب فلایظهر علی غیبه احدا الامن ارتضی من رسول**[1]) وروشی از پیغمبر خدا مدارای با مردم بود و خداوند پیغمبر خود را با سازش وراه آمدن بامردم سفارش کرد وفرمود (**خذ العفو وامر بالعرف واعرض عن الجاهلین**[2]) واما آئین ولی خدا صبر درسختی‌ها وبلاها است و خدا می‌فرماید (**والصابرین فی الباساء والضراء**[3]) .

۶۲ـ از امام کاظم علیه السلام پرسش شد از دو فرشته که بر انسان گماشته شده آیا هنگامیکه بندهٔ اراده گناه یا صواب کند میدانند فرمود آیا بوی بد وبوی خوب در پیش تو یکسانست عرض شد نه فرمود هنگامیکه بنده اراده کار خیر می کند ازاو بوی خوش بلند می‌شود و فرشته راست بدیگری می گوید دست نگهدار که

---

(۱) دانای نهان‌ها پس آگاه نگرداند برنهان خود کسی‌را جز آنکه را به‌پسندد سوره جن آیه ۲۶

(۲) گذشت‌را پیشه گیر وبخوبی امر کن وازنادانان روی بر گردان سوره اعراف آیه ۱۹۹ .

(۳) بردباران درپریشانی ورنجوری سوره بقره آیه ۱۷۷

مداده ، فيثبتها له ، واذا هم بالسيئة خرج نفسه منتن الريح فيقول صاحب الشمال لصاحب اليمين قف فانه قد هم بالسيئة فاذا هو فعلها كان لسانه قلمه و ريقه مداده فيثبتها عليه .

[**الحديث الثالث والستون**] حدثنى محمد بن صالح عن ابى العباس الدينورى عن محمد ابن الحنفية قال لما قدم أمير المؤمنين عليه السلام البصرة بعد قتال اهل الجمل دعاه الاحنف بن قيس واتخذ له طعاما فبعث اليه صلوات الله عليه والى اصحابه فاقبل ثم قال : يا احنف ادع لى اصحابى فدخل عليه قوم متخشعون كانهم شنان بوالى ، فقال الاحنف بن قيس يا امير المؤمنين ما هذا الذى نزل بهم أمن قلة الطعام او من هول الحرب ، فقال صلوات الله عليه لا يا احنف ان الله سبحانه أحب اقواماً تنسكوا له فى دار الدنيا تنسك من هجم على ما علم من قربهم من يوم القيامة من قبل

این بنده بکار نیك همت گماشته وهنگامیکه آن کار را انجام داد زبان او کلك (برای نوشتن) وآب دهانش مرکب خواهدشد وبرایش ثبت خواهدنمود و وقتیکه بکار زشت همت بگمارد بوی بد ازاو برخواهد خاست وفرشته چپ بدیگری خواهد گفت بایست که این بنده بکار بد اراده کرده وچون بجا بیاورد زبان او کلك و آب دهانش مرکب خواهد شد و گناه را یادداشت خواهد کرد .

۶۳ـ محمد پسر حنفیه گوید پس از جنگ جمل چون امیرالمومنین علیه السلام به بصره رفت احنف پسر قیس طعامی تهیه نمود وبسوی امیرالمومنین علیه السلام ویارانش پیام فرستاد ودعوت نمود حضرت پذیرفت و باحنف فرمود یاران مرا پیش بخوان گروهی خاشع وارد شدند که مانند مشگهای کهنه پوستشان خشك شده وپژمرده شده بودند احنف عرض کرد یا امیرالمومنین چرا اینها بدین گونه‌اند از کمبود مواد غذائی یا ازترس جنگ چنین حالی بآنان دست داده است امیرالمومنین علیه السلام فرمودند یا احنف خداوند گروهی را که ازترس غافلگیر شدن وفرارسیدن روز رستاخیز

أن يشاهدوها فحملوا انفسهم على مجهودها و كانوا اذا ذكروا صباح يوم العرض على الله سبحانه توهموا خروج عنق يخرج من النار يحشر الخلائق الى ربهم تبارك وتعالى و كتاب يبدو فيه على رؤس الاشهاد فضايح ذنوبهم فكادت انفسهم تسيل سيلانا اوتطير قلوبهم باجنحة الخوف طيرانا وتفارقهم عقولهم اذا غلت بهم من اجل التجرد الى الله سبحانه غليانا فكانوا يحنون حنين الواله فى دجى الظلم ، وكانوا يفجعون من خوف ما اوقفوا عليه انفسهم فمضوا ذبل الاجسام ، حزينة قلوبهم ، كالحة وجوههم ، ذابلة شفاههم ، خامصة بطونهم ، تراهم سكارى سمار وحشة الليل ، متخشعون كانهم شنان بوالى قد اخلصوا لله اعمالهم سرا وعلانية فلم تأمن من فزعه

دنیا کناره گیری کرده وسر گرم بندگی پروردگارشان شده‌اند دوست دارد آنها بعین الیقین در این دنیا قیامت‌را دیدار کرده‌اند پیش از آنکه فرارسد وجان خودرا بکوشش واداشتند وچون بامداد روز رستاخیز را بیاد می آورند پیش خود مجسم می کنند آفریدگانی‌را که از آتش خارج می‌شوند وهمگی بنزدخدای خود گرد آمده وکارنامه آنان درآشکارا باز میشود و گناهان آنها رسوائی ببار می‌آورد نفس‌هایشان از زیادی رنج کشیدن مانند سیلاب روان می‌شوند ویا اینکه‌دلهای آنان با بالهای هراس بپرواز درآمده وخرد از سر آنها می‌پرد هنگامیکه از ترس تنها بودن باخدا بجوش آمده و مانند ناله کردن گمگشته نالان در تاریکی های سخت نالانند واز ترس آنچه راکه درپیش‌دارند وبر آن آگاهی یافته‌انداغدارند دارای بدنهائی پژمرده ودلهائی اندوهگین وچهره‌هائی‌دگرگون ولبهائی‌خشکیده وشکم‌های خالی ومیانی لاغر دارند ، آنان‌را می‌بینی مدهوش ومست ازسر گذشت شب (چیزهائی که از احوال روز قیامت بعین‌الیقین در شب دیده‌اند چنان آنها را مدهوش نموده که اثر آن در روز هم برآنها باقیست) مانند مشگهای کهنه پوست آنها ازترس پروردگار چروکیده و کارهای خودرا برای خدا خالص کرده‌اند درپنهان وآشکار دلهای آنها ازخروش تهی نمیشود بلکه مانند کسانی هستند که

قلوبهم بل كانوا كمن حرسوا قباب خراجهم فلورأيتهم فی لیلتهم وقدنامت العیون وهدأت الاصوات وسکنت الحرکات من الطیر فی الرکود وقد منهم هول یوم القیامة والوعید کما قال سبحانه **(أفامن اهل القری أن یأتیهم بأسنا بیاتاً وهم نائمون[1])** فاستیقظوا الیها فزعین و قاموا الی صلاتهم معولین ، باکین تارة و اخری مسبحین یبکون فی محاریبهم ویرنون یصطفون لیلة مظلمة بهماء یبکون ، **فلورأیتهم یا احنف** فی لیلتهم قیاما علی اطرافهم منحنیة ظهورهم یتلون اجزاء القرآن لصلاتهم ، قد اشتدت اعوالهم ونحیبهم وزفیرهم ، اذا زفروا خلت النار قداخذت منهم الی حلاقیمهم واذا أعولوا حسبت السلاسل قدصفدت فی اعناقهم ، فلو رأیتهم فی نهارهم اذاًلرأیت قوما یمشون علی الارض هونا ویقولون للناس حسناً **(فاذا خاطبهم الجاهلون قالوا**

زخمدارند واگر آنها را در شبهایشان به‌بینی آنزمانیکه دیدگان مردمان بخواب اندراست وصداهایشان خاموش و بی‌جوش وخروش وازجنب وجوش افتاده‌اند ومانند مرغان در آشیانه آرمیده‌اند آنان ازترس روزرستاخیز وشکنجه خدا خویش‌را ازخواب دور کرده وبهمانگونه که پروردگار فرمود **(افأمن اهل القری أن یاتیهم بأسنا بیاتا وهم نائمون[1])** بیدارمی‌مانندونالانند وبرای‌ادای نمازوعرض‌نیازبدرگاه پروردگار چاره ساز برپا می‌ایستند گاه گریان وزمانی‌تسبیح گویان اند درجایگاه نمازخود باصدائی اندوهگین گریه می کنند شبهای تاررا انتخاب می کنند که در آن ناله سر دهند وای احنف اگر ایشان‌را در شبهایشان به‌بینی که برپای ایستاده‌اند و پشت‌های آنان خمیده کتاب خدا را در نمازهای خود می‌خوانند وصدایشان‌با ناله وخروش همراه است چون خروش برآورند مانند کسانی هستند که آتش دوزخ یا گلویشان‌را در خود فرو برده وهنگامیکه شیون سرمی‌دهند گمان می‌کنند زنجیرها درگردنهای آنها بصدا درآمده واگر آنان‌را درروزشان به‌بینی گروهی را خواهی دید که بافروتنی بر روی زمین راه میروند وبامردمان به‌نیکوئی‌سخن

---

(۱) آیا ایمن‌شدندمردمان شهرها که خشم‌ماشبانه درحالیکه بخواب‌اندرند آنان را فراگیرد ـ سوره اعراف آیه ۹۷

سلاما) (واذامروا باللغومرواكراما[1]) قد قيدوا اقدامهم من التهمات ، و ابكموا ألسنتهم أن يتكلموا فى أعراض الناس ، وسجموا اسماعهم أن يلجها خوض خائض وكحلوا ابصارهم بغض النظر الى المعاصى وانتحوا دار السلام التى من دخلهاكان آمناً من الريب والاحزان ، فلعلك يا أحنف شغلك نظرك فى وجه واحدة تبدى الأسقام بغاضرة وجهها ، ودارقداشغلت بنقش رواقها وستورقدعلقتها والريح والآجام موكلة بثمرها ، وليست دارك هذه دار البقاء فاحمتك الدار التى خلقهاالله سبحانه من لؤلؤة بيضاء فشقق فيها انهارها وغرس فيها اشجارها و ظلل عليها بالنضج من ثمارهاو كبسها بالعواتق من حورها ثم أسكنها اوليائه واهل طاعته ، فلورأيتهم ياأحنف

می گویند(فاذاخاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) (واذا مرو باللغو مرو كراما[1]) خود را از رفتن بجاهائی که بر آنها تهمت خواهند زد باز میدارند و زبانشان از گفتگوی در عیوب مردم لال و گوش آنها ازشنیدن هرزه گوئیهای دیگر کرشده چشمهای خود را با سرمه پاکدامنی سرمه کشیده وازحرام خدا بازداشته اندوسرای بازپسین راکه هر کس بآن داخل شود ازشك واندوه بدوراست قصدونیت نموده اند وشاید ای احنف اگرچشم خودرا بخوبی برچهره یکی از آنها بدوزی در عین تازگی ونورانیت دردی آشکارا درته آن خواهی دید وخانه‌ای که ترا سر گرم ساخته باصورتگری سقفهایش وپرده‌هائی که بر درگاه آن آویخته طوفان وعوامل مخرب بر آن موکل اند ونابودش می‌نمایند واین خانه باقی وجاوید تو نیست و برای تو چشم دارم خانه‌ای را که خدای تو ازلؤلؤ سفید ساخته و نهرهای فراوان در آن جاری کرده ودرختان زیند در آن نشانده ومیوه‌های رسیده آن سایه بر زمین انداخته وحوریان باکره را در آن خانه بخدمت گمارده وسپس دوستان وبندگان خودرا در آن جای داده وای احنف اگر آنهارا به‌بینی درحالیکه بنعمت و فضل بیشتری

---

(۱) هرگاه نادانان باآنان سخن گویند آنها سلام دهند وازدرسلامت درآیند ـ فرقان ۶۳
وچون بکارهای لغو برخورد کنند بابزرگواری ازآن بگذرند ـ سوره فرقان آیه ۷۲

وقدقدموا علی زیادات ربهم سبحانه فاذا ضربت جنائبهم صوتت رواحلهم باصوات لم یسمع السامعون باحسن منها ، واظلتهم غمامة فامطرت علیهم المسك والرادن ، وصهلت خیولها بین اغراس تلك الجنان ، وتخللت بهم نوقهم بین کثب الرعفران، ویتطأ من تحت اقدامهم اللؤلؤ والمرجان ، واستقبلتهم قهارمتها بمنابر الریحان ، وهاجت لهم ریح من قبل العرش فنثرت علیهم الیاسمین والاقحوان ، و ذهبوا الی بابها فیفتح لهم الباب رضوان ، ثم یسجدون لله فی فناء الجنان ، فقال لهم الجبار إرفعوا رؤسکم فانی قدرفعت عنکم مؤنة العبادة واسکنتکم جنة الرضوان ، فان فاتك یا احنف ما ذکرت لك فی صدر کلامی لتترکن فی سرابیل القطران ، ولتطوفن بینها وبین حمیم آن ، ولتسقین شرابا حار الغلیان ، فی انضاجه ، فکم یومئذ فی النار من صلب محطوم ووجه مهشوم ، و مشوه مضروب علی الخرطوم ،

از جانب خدای خود بهره‌مند شده‌اند واسبان جنیبت آنها بصدائی ترنم کنند که گوشها نوائی بآن خوبی نشنیده وابرهائی آنها را سایه افکند و بر آنها زعفران ومشگ فرو ریزد ، اسبان بین باغهای این بهشت شیهه کشند وناقه‌های آنها بین توده‌های زعفران برای خود راه باز کنند وبر روی لؤلؤ و مرجان بدون ناراحتی وبا وقار وآرامش پایکوبی نموده وآنان‌را کوفته وپایمال گردانند وخازنان بهشت با میوه و ریحان آنان را پیشواز کنند و نسیمی ملایم از جانب عرش پروردگار بر آنها می‌وزد ویاسمین وبابونه بر آنها می‌افشاند سپس بسوی درب آن میروند و دربان خلد برین بروی آنها درب را میگشاید ودر درگاه بهشت نخست دربرابر خداوند بزرگ بخاك می افتند ، در چنین حالی یزدان بآنان می گوید سرهای خویش‌را برافرازید که من رنج بندگی را ازشما برداشتم و در بهشت مینوسرشت خویش شمارا جای دادم وای احنف اگرپس پشت بگذاری وازدسه ، بدهی آنچه‌را که در اول گفتار خود گفتم با پیراهنی از قطران و در میان روغن سیاه بد بو و لزج وآب گرم جوشان‌سر گردان‌خواهی بود وشراب جوش آمده خواهی‌نوشید وچقدر آنروز در آتش گوشتهای بریان‌شده وچهره‌های‌شکسته‌شده وزشت‌صورتان

قدا كلت الجامعة كفه ، والتحم الطوق بعنقه ، فلورأيتهم يا احنف ينحدرون فى اوديتها ويصعدون جبالها ، وقدألبسوا المقطعات من القطران ، واقرنوا مع فجارها وشياطينها ، فاذا استغاثوا باسوأ أخذ من حريق شدت عليهم عقاربها وحياتها ولورأيت مناديا ينادى وهو يقول يا اهل الجنة ونعيمها ويا اهل حليها وحللها خلود فلاموت. فعندها ينقطع رجاؤهم وتغلق الابواب و تنقطع بهم الأسباب فكم يومئذ من شيخ ينادى واشيبتاه ، وكم شباب ينادى و اشباباه ، وكم من امرأة تنادى وافضيحتاه ، هتكت عنهم الستور ، فكم يومئذ من مغموس ، بين اطباقها محبوس ، يالك غمسة ألبستك بعد نباس الكتان ، والماء المبرد على الجدران ، واكل الطعام الواناً بعد ألوان ، لباساً لم يدع لك شعراً ناعماً كنت مطعمه الا بيضه ، ولاعينا كنت تبصر بها

بینی مالیده خواهی دید طوقهای آتشین دست آنها را خورده و گردن‌بندی‌از آتش به گردنهایشان چسبیده وای احنف اگر به‌بینی چگونه در درّه‌های دوزخ‌سرازیر ویا از بلندی های آن بالا میروند ولباسهائی از قطران پوشیده‌اند و با بدکاران واهریمنان همنشین گردیده‌اند واگر کمك خواهند آتش آنهارا فرا خواهد گرفت ومارها و کژدم‌ها فراوان‌تر خواهد شد وچنانکه به‌بینی سروشی‌را که صدامی‌دهد ای اهل بهشت ونعمتهایش وزیورهایش جاوید باشید که مرگی درپی نیست ویاران دوزخ امیدشان بریده می‌شود ودر بهای آرزو رابرروی‌خود بسته می‌بینند واسباب رستگاری را مفقود می‌یابند ودر آنروز چه اندازه از پیران که داد میزنند وای بر پیری ما وچقدر از جوانان که فریاد می کنند وای بر برنائی ما وچه بسیارزنانی که ندا می کنند وای بر رسوائی ما وچه بسا غرقه گناهی که بین طبقات دوزخ زندانی است وای بر تو که این گناه‌بعد از لباسهای کتان دنیا و دیوارهای خنك شده با آب سرد وطعامهای رنگارنگ چه لباسی‌بتو می‌پوشانند لباسی که‌یك‌سرمو ترا راحت نمی گذارد طعام اهل دوزخ در دنیا بهترین غذا ها بود و تخم ماکیان میخوردند دیگر چشمی نمانده که بآن بمعشوق خویش بنگرد مگر آنکه کور گشته

الی حبیب الا تقأها ، هذا ما اعدالله للمجرمین وذلك ماأعدالله للمتقین .

[**الحدیث الرابع والستون**] حدثنا الحسن بن الولید رحمه‌الله ، قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار ، قال حدثنا احمد بن محمد بن خالد عن محمد بن مسلم وغیره عن ابی جعفر محمد بن الباقر علیه‌السلام ، قال سئل رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم عن خیار العباد ، قال الذین اذا احسنوا استبشروا ، واذا أساؤا استغفروا ، واذا اعطوا شکروا ، واذا بتلوا صبروا ، واذا غضبوا غفروا .

[**الحدیث الخامس والستون**] حدثنا محمد بن القاسم الاسترآبادی رحمه الله قال حدثنا یوسف بن محمد بن زیاد وعلی بن محمد بن سیار عن ابویهما عن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی ابن ابی طالب عن ابیه عن آبائه علیهم‌السلام ، قال قال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم لبعض اصحابه ذات یوم یا عبدالله حبب فی الله ، وأبغض فی‌الله ، و وال فی‌الله وعاد فی‌الله ، فانك لاتنال ولایته الا بذلك ، ولایجد رجل طعم الایمان ـ وان کثرت صلاته و صیامه ـ حتی یکون

واز جای خود بدر آمده این‌ها چیزهائیست که خداوند برای گنهکاران آماده کرده وآنها چیزهائیست که پروردگار توانا برای پارسایان فراهم فرموده‌است

۶۴ ـ محمد پسر مسلم گوید امام باقر علیه‌السلام فرمود از رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله پرسش شد بهترین بندگان خدا کیست ؟ فرمود کسانی‌اند که چون نیکی کنند مسرور بگردند و هنگامیکه بدی کنند طلب آمرزش کنند و بهنگام بخشش سپاس پروردگار را بجای آورند واگر ببلاها گرفتار شوند صبر کنندوزمان خشمگینی بگذرند .

۶۵ـ علی پسر محمد پسر یسار گوید امام عسگری فرمود پیغمبرخدا روزی به‌برخی ازیارانش می‌فرمود ای‌بنده خدا برای خدا دوست‌داشته باش وبخاطرخدا دشمن داشته باش ودوستی ودشمنیت باید برای خداوند باشد وبس تو دوستی او را جزباین راه بدست نمی‌آوری و مرد مزه ایمان‌را نمی‌چشد گواینکه همیشه‌در نماز

كذلك وقد صارت مواخاة الناس فی یومکم هذا اکثرها فی الدنیا ، علیها یتوادون، وعلیها یتباغضون ، وذلك لایغنی عنهم من الله شیئاً ، فقال له علیه السلام کیف لی ان اعلم انی قد والیت وعادیت فی الله عزوجل ومن ولی الله عزوجل حتی اوالیه و من عدوه حتی اعادیه فاشار له رسول الله صلی الله علیه وآله الی علی علیه السلام فقال أتری هذا فقال بلی ، فقال صلی الله علیه وآله ولی هذا ولی الله فواله وعدو هذا عدوالله فعاده ، ووال ولی هذا ولو انه قاتل ابیك وولدك ، وعاد عدو هذا ولو انه ابوك وولدك .

[**الحدیث السادس والستون**] حدثنا الحسن بن احمد بن ادریس رحمه الله عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام عن آبائه علیهم السلام قال قال امیر المؤمنین علیه السلام ان لاهل الدین علامات یعرفون بها ، صدق الحدیث ، واداء الامانة ، والوفاء بالعهد ، وصلة الرحم ، ورحمة الضعفاء ، وقلة المؤاتاة للنساء ، وبذل المعروف ، وحسن الخلق، وسعة الخلق ، واتباع العلم ، وما یقرب الی الله عزوجل ، طوبی لهم وحسن مآب ،

وروزه دار باشد مگر اینکه چنین که گفتم باشد امروزه دوستی شما مردم باهم بیشتر برای دنیااست برای دنیا باهم دوست یا دشمن می‌شوید واین‌شمارا ازخدای شما بی‌نیاز نمی کند باو عرض شد چگونه من بدانم برای خدا دوستی و دشمنی می کنم وچه کسی‌دوست خدااست‌تاباوودرستی کنم وچه کس‌دشمن‌خدااست تاباوی دشمنی نمایم پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله بعلی علیه السلام اشاره کرد وفرمود آیا این مردرامی‌بینی عرض کرد بلی فرمود دوست این مرد دوست خدا است او را دوست داشته باش و دشمن او دشمن خداوند است اورا دشمن داشته باش ودوست این شخص‌رااگرچه کشنده پدر وپسرت باشد دوست داشته باش ودشمن این‌مردرا اگرچه پدروپسرت باشد دشمن داشته باش .

۶۶ـ ابی‌بصیر گوید امام‌صادق ع بگفته‌ای‌ازپدرانش‌فرمود که‌امیرالمؤمنین علیه‌السلام می فرمود برای اهل دین نشانه‌هائی است که بآن شناخته می‌شود ، راستگو وادا کننده امانات است به‌پیمان‌خود وفا می کند صله رحم می کندودلسوز بر زیر دستانست با زنان زیاد نمی‌آمیزد بخشنده وخوش اخلاق و صاحب مشربی

وطوبی شجرة فی الجنة اصلها فی دار النبی صلی الله علیه و آله ، ولیس مؤمن الا و فی داره غصن منها لایخطر علی قلبه شهوة شیء الا اتاه ذلك الغصن به ولو ان راکباً مجداً سار فی ظلها مائة عام لم یخرج منها ، ولوصار فی اسفلها غراب مابلغ اعلاها حتی یسقط هرماً ، ألا فی هذا فارغبوا ، إن المؤمن نفسه منه فی شغل والناس منه فی راحة ، اذا جنه اللیل افترش وجهه وسجد لله عزوجل بمکارم بدنه ، یناجی الذی خلقه فی فکاك رقبته ، ألا هکذا فکونوا .

[الحدیث السابع والستون] حدثنا احمد بن محمد بن یحیی العطار رحمه الله قال حدثنا ابی عن عبدالله بن مسکان عن ابی عبدالله علیه السلام قال ان الله تبارك و تعالی خص رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بمکارم الاخلاق فامتحنوا انفسکم فان کانت فیکم فاحمدوا الله عزوجل وارغبوا الیه فی الزیادة منها ، فذکرها عشرة الیقین ، والقناعة ، والصبر ،

وسیع است پیرو دانش و آن چیزهائیستکه اورا بخدا نزدیك می کند خوشا بحال آنها وسرانجام خوبشان ، وطوبی درختی است در بهشت ریشه وتنه آن درخانه پیغمبر است وهیچ مؤمنی نیست مگراینکه درخانه او شاخه از آندرخت می باشد برقلبش شهوتی خطورنمی کند مگراینکه شاخه طوبی برایش آماده می کند واگر سواری باشتاب درسایه اوصدسال بتازدازیر آن خارج نمی تواندشدواگر ازپائین او کلاغی بپرد بربالای آن نمیرسدمگراینکه شکسته بال فروخواهدافتاد هان دراین امر رغبت کنید مؤمن نفسش ازاو درشکنجه ومردم ازاو درراحتند هنگامیکه شب فرامیرسد جبین خویش رابرخاك می ساید وبا بهترین اعضای خود خداوندرا نماز می کند وباکسی که اورا آفریده راز ونیاز می نماید واز او میخواهد که گردن او را ازآتش دوزخ رهائی دهد ، هان ای مردم چنین که گفتم باشید .

۶۷ـ عبدالله پسر مسکان گوید امام صادق علیه السلام می فرمود خداوند بزرگ پیغمبر خود را به بهترین خوها مخصوص کرد نفس های خود را آزمایش کنید اگر در شما از آن خوها چیزی یافت می شود خدا را سپاس گوئید و بآن رفتار زیاد رو آورید وآن روش های نیك را شمرده عدد بودند یقین ، قناعت ، صبر ،

والشكر ، والحلم ، وحسن الخلق ، والسخاء ، والغيرة ، والشجاعة ، والمروة .

[**الحديث الثامن والستون**] حدثنا علي بن احمد بن عمران رضي الله عنه ، عن عبدالعظيم بن عبدالله الحسني قال دخلت على سيدي علي بن محمد بن علي بن موسى بن جعفر الصادق عليه السلام فلما أبصرني قال لي مرحبا بك يا أباالقاسم انت ولينا حقا ، قال فقلت يابن رسول الله اني اريد ان اعرض عليك ديني فان كان مرضيا أثبت عليه حتى القى الله عزوجل ، فقال هات ياابالقاسم ، فقلت اني اقول ان الله تبارك وتعالى واحد ليس كمثله شيء خارج من الحدين حد التعطيل وحد الابطال وحد التشبيه ، وانه ليس بجسم ولاصورة ولاعرض ولاجوهر ، بل هومجسم الاجسام، ومصور الصور ، وخالق الاعراض والجواهر ، ورب كل شيء ، و مالكه و جاعله و محدثه ، وانه حكيم لايفعل القبيح ولايخل بالواجب ، و ان محمداً عبده و رسوله خاتم النبيين فلانبي بعده الى يوم القيامة وان شريعته خاتمة الشرايع لاشريعة

شكر ، حلم ، حسن خلق ، سخاوت ، غيرت ، شجاعت ، ومروت .

۶۸ـ علي پسر احمد پسر عمران گويد عبدالعظيم الحسني فرمود برحضرت امام علي النقي عليه السلام وارد شدم چون مرا ديد بمن فرمود اى اباالقاسم خوش آمدى تو حقاً دوست مائى عرض كرد اى پسر پيغمبر من اراده كرده‌ام دين خودرا برشما عرضه بدارم اگر درست بود اورا صحه بگذارى تا اينكه خدارا ديدار كنم فرمود يا اباالقاسم بفرما عرض كرد من مى گويم خداوند يكى است كه مانند ندارد از تعطيل وتشبيه بدور است (نه وجود موهوم بدون صفات ونه ذات و صفاتش شبيه چيزهاى ديگر است) ، جسم وصورت وعرض وجوهر نيست بلكه او آفريننده اجسام است وصورت آفرين صورتها است وآفريدگار اعراض وجواهر وپرورنده هرچيز است وصاحب او وپديد آورنده او وحادث كننده اواست واو حكيمى است كه كار زشت نمى كند وكار واجبى را فروگذار نمى نمايدواينكه محمد صلى الله عليه وآله وسلم بنده او وپيغمبر وخاتم پيغمبران او است و تا روز جزا پيغمبر ديگرى پس از اونخواهد آمدودين

بعدها الی یوم القیامه ، واقول إن الامام والخلیفة و والی الأمر بعده امیر المؤمنین علی ابن ابی‌طالب ثم الحسن ثم الحسین ثم علی بن الحسین ثم محمد بن علی ثم جعفر بن محمد ثم موسی بن جعفر ثم علی بن موسی ثم محمد بن علی ثم انت یامولای (فقال علیه السلام) ومن بعدی الحسن ابنی و کیف الناس بالخلف من بعده ، قال فقلت و کیف ذلك یامولای ، قال علیه السلام لأنه لایری شخصه ولایحل ذکره باسمه حتی یخرج فیملأ الارض قسطا وعدلا کما ملئت ظلما وجورا قال فقلت أقررت ، و أقول إن ولیهم ولی الله و عدوهم عدو الله ، وطاعتهم طاعة الله ، ومعصیتهم معصیة الله و اقول إن المعراج حق والمساءلة فی القبر حق وإن الجنة حق ، والنار حق ، والصراط حق ، والمیزان حق ، وإن الساعة آتیة لاریب فیها وإن الله یبعث من فی القبور ، وأقول إن الفرائض الواجبة بعد الولایة الصلاة والزکاة والصوم والحج والجهاد والأمر

او آخرین دینها است وباز می گویم پیشوای خلق و جانشین و صاحب امر او پس از او امیر المؤمنین علیه السلام علی بن ابی‌طالب است و پس از او حسن و سپس حسین وبعداً علی بن الحسین و بعد از او محمد بن علی ودنبال وی جعفر بن محمد و عقبش موسی بن جعفر وجانشین او علی بن موسی الرضا وخلیفه او محمد بن علی ووارث او شمائید ای آقای من امام علیه السلام فرمود پس از من هم پسرم حسن خلیفه است ومردم با جانشین پس از او چه می کنند پس عرض کرد ای آقای من مگر وضع او چگونه است فرمود شخص او دیده نمیشود و حلال نیست بنام یاد کردن او تا اینکه خروج کند وظاهر شود وزمین را از داد پر کند همانطور که از ستم و بیدادگری پر شده باشد عرض کرد اقرار کردم وبازمی گویم دوستان ایشان دوستان خدا ودشمنان ایشان دشمنان خدایند فرمانبری آنان فرمانبری ازخدا ونافرمانی آنها سرکشی بدرگاه پروردگاراست و گواهی می‌دهم عقیده بمعراج، سؤال قبر، بهشت ودوزخ ، پل صراط ، وترازو حق است وساعت روز رستاخیز بدون شك خواهد آمد وخداوندهر که‌را که در گورباشد برمی‌انگیزد وبازعرض می کنم واجبات بعداز ولایت نمازاست وزکوة وروزه وحج خانه خدا وجهاد فی سبیل الله وامر بمعروف ونهی

بالمعروف والنهی عن المنکر وحقوق الوالدین فقلت هذا دینی ومذهبی وعقیدتی ویقینی قداخبرتك به ، فقال علی بن محمد علیه السلام یا اباالقاسم هذا والله دین الله الذی ارتضاه لعباده فاثبت علیه ثبتك الله بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الآخرة .

[الحدیث التاسع والستون] حدثنا احمد بن الحسن القطان رحمه الله قال حدثنا محمد بن عمارة عن ابیه قال قال الصادق جعفر بن محمد علیهما السلام لیس من شیعتنا من انکر اربعة اشیاء المعراج ، والمساءلة فی القبر ، وخلق الجنة والنار، والشفاعة .

[الحدیث السبعون] حدثنا محمد بن اسحاق الطالقانی رحمه الله ، قال حدثنا علی بن الحسن بن علی بن فضال عن ابیه عن ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیهم السلام انه قال من کذب بالمعراج فقد کذب رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم .

[الحدیث الحادی والسبعون] حدثنا عبدالواحد بن محمد بن عبدوس العطار النیسابوری رضی الله عنه ، قال حدثنا علی بن محمد بن قتیبة عن الفضل بن شاذان قال قال علی بن موسی الرضا علیه السلام : من أقر بتوحید الله ونفی التشبیه عنه و نزهه عما

از منکر وحقوق والدین است عرض کرد این مذهب ودین وعقیده و آئین من است که شما را از آن آگاه ساختم حضرت امام علی النقی علیه السلام فرمود یا اباالقاسم بخدا سوگند این دین خدا است که برای بندگان خود پسندیده بر آن باپیمانی استوار در دوسرا ثابت قدم باش .

۶۹ـ محمد پسرعماره بگفته‌ای ازپدرش گوید امام صادق علیه السلام فرمود پیرو ما چهار چیز را منکر نمیشود معراج ، پرسش در گور ، اینکه بهشت ودوزخ آفریده شده‌اند وشفاعت .

۷۰ـ علی پسر حسن پسر علی پور فضال بگفته‌ای ازپدرش گفت امام رضا علیه السلام فرمود کسی که معراج پیغمبر را دروغ بپندارد به‌پیغمبر خدا دروغ بسته .

۷۱ـ محمد پسر عبدوس عطار نیشابوری گوید که علی پسر محمد پسر قتیبه از فضل پسر شاذان نقل کرد که امام علی بن موسی الرضا علیه السلام می‌فرمود کسی که اقرار کند خدا یکیست ومانندی ندارد و از صفاتی که شایسته او نیست اورا پاك

لايليق به ، وأقر بأن له الحول والقوة والارادة والمشية والخلق والامر والقضاء والقدر ، وأن افعال العباد مخلوقة خلق تقدير لاخلق تكوين ، و شهد أن محمداً رسول‌الله وأن علياً والائمة بعده حجج‌الله و والى اولياءهم و اجتنب الكبائر ، واقر بالرجعة ، والمتعتين وآمن بالمعراج والمساءلة فى القبر والحوض والشفاعة ، وخلق الجنة والنار والصراط والميزان والبعث والنشور والجزاء والحساب فهو مؤمن حقا ، وهو من شيعتنا اهل البيت .

بداند (صفات سلبيه) واقرار كند خداوند بزرگ‌دارای نيرو وحول واراده‌ومشيت است وجهان خلق وامر دارد وصاحب قضا وقدر است واينكه كارهای بندگان خدا مخلوق خدا است بخلق تقديری نه‌تكوينی (يعنی بشر درعالم خلقت دارای‌اختيار است واعمال بد وخوب او از او وبخود او بر خواهد گشت من يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن يعمل مثقال‌ذرة شراً يره) و گواهی دهد كه محمد پيغمبر خدا است وامير المؤمنين علی عليه‌السلام وائمه بعد از اوحجت های خدا هستند و دوستان آنها را دوست داشته باشد واز گناهان بزرگ دوری كند وبمسئله رجعت اقرار نمايد ودو متعه حج وزنان‌را به‌پذيرد وبمعراج وپرسش در گور وحوض كوثر وشفاعت اقرار داشته باشد وقبول كند كه بهشت ودوزخ اكنون موجودند وپل‌صراط وترازو وبرانگيختن از گورها ودوباره زنده گشتن وحساب و جزا حق است اين شخص مؤمن حقيقی است وازپيروان خاندان پيغمبر است .

وصلی‌الله علی محمد وآله الطيبين الطاهرين ولله الحمد

ترجمه كتاب (**صفات الشيعه**) تمام‌شد

قسمتی از انتشارات ما

سفینة‌البحار تألیف محدث قمی	۶۰۰ ریال
معالم الزلفی تألیف محدث بحرانی	۶۰۰ «
تاریخ ابن اثیر در ۱۳ جلد	۶۰۰۰ «
شرح صمدیه تألیف سید علیخان	۳۰۰ «
لؤلؤمرجان تألیف علامهٔ‌نوری	۱۲۰ «
جامع عباسی کبیر تألیف شیخ بهائی	۲۰۰ «
اسلام وتحولات زندگی تألیف محمدقطب، ترجمهٔ محمدعلی عابدی	۳۰۰ «
اسلام و دیگران سید قطب جیبی	۳۵ «
نقش ثروت در پیشرفت اسلام تألیف آیةا... شیرازی ترجمهٔ ـ صادقی اردستانی	۴۰ «

در دست چاپ

اسلام و نابسامانیهای روانی تألیف محمد قطب، ترجمهٔ محمدعلی عابدی

کانون انتشارات عابدی

تهران خیابان بوذرجمهری بازار شیرازی

۷۰ ریال

LIBRARY
OF
PRINCETON UNIVERSITY

(NEC)
BP193
.27
.I263
1970z